

EKOIQ

OCAK 2014 SAYI:35

YEŞİL İŞ / YEŞİL YAŞAM

2013 Değerlendirmesi! 2014 Beklentileri!

2013'ün En İyi 10
Sürdürülebilirlik
İnovasyonu

Karbon Nötr
Kuryeler Yolda

Varşova İklim
Değişikliği Konferansı:
Paris'e Sevgilerle

Hakan Gürdal:
"Biraz Bencil Olun ve
Geleceğinizi Düşünün"

Sürdürülebilir İş
ve Yaşam için
Hukuk Gerekli

Yoksa Raporları Sadece Annelerimiz mi Okuyor?

www.ekoiq.com

9 TL (KDV DAHİL)

CLIMATE
VOLUNTEERS
İKLİM GÖNÜLLÜLERİ
Karbon Nötr Yayın

Türk ay tarımı kazandı dünya ödüllendirdi

Sürdürülebilir tarım için Vodafone-Lipton işbirliğiyle geliştirilen tablet uygulaması verimliliği artırmakla kalmadı, Ethical Corporation Awards'ta "En İyi B2B İşbirliği" ödülünü aldı.

İş Ortağım

Vodafone

Sokağın Müziği

-“Açık Radyo.”
94.9

Barış Doğru
baris@ekoIQ.com

Aşındırma Denemelerinin Birinci Turu Bitti

Bazen böyle olur. Elinize bir küçük çivi alırsınız ve başlarsınız duvarı eşelemeye. Bitmek bilmeyeceğini düşündüğünüz bir uğraş içinde debelenip durursunuz. Önce küçük parçalar çıkar duvardan, sonra aniden daha büyük parçalar dökülür önünüze. Ve eğer ateşli bir sabırla, sonuna kadar eşelemeye, uğraşmaya, emek vermeye devam ederseniz o koca duvarda önce bir ışık görürsünüz. Sonra kocaman bir kaçış deliğine dönüşür o küçücük yarık. Ve belki de en sonunda duvarın yıkılıp gittiğini, öte tarafa geçtiğinizi gözlerinizle görürsünüz.

Ben bunu kendi lügatımda “**aşındırma denemeleri**” ismini verdim. Ve EKOIQ’nun yaptığını da tam bu olduğunu düşünüyorum. Bundan 4 sene önce yola çıktığımızda, elimizde küçücük ve belki de dayanıksız bir çivi vardı. Tam 34 sayı boyunca, o kocaman duvarın önünde uğraşıp durduk. Binlerce sayfa yazı, fotoğraf, fikir, eylem, olay, insan geldi geçti. Onlarca yeni yazar, dost kazandık. Onlar bizle, biz sizler ve onlarla paylaştık. Ve belki ilk defa o koca duvarın önünde küçük de olsa bir ışık görmeye başladık.

20. yüzyılın yetiştirdiği önemli sosyal bilimcilerden biri olan **Jurgen Habermas**, daha çok “**Kamusal Alan**” kavramsallaştırmasıyla tanınır. Sosyal bilimler açısından son derece yeni düşünme kanalları yaratan bu anahtar kavram, günümüzde derinlikli bir sürdürülebilirlik tartışması için de önemli ipuçları ve olanaklar tanıdığını daha önce birkaç kez yazmıştım.

Habermas’ın diğer bir yeni ve kilit kavramı ise, “**İletişimsel Eylem**”dir ve hence yine sürdürülebilirlik tartışmalarının göbeğine en kısa zamanda yerleştirilmesi gerekir. İletişimin de

tirici, dönüştürücü gücüne yönelik bu önemli vurguyu, EKOIQ’nun dört yıllık “aşındırma denemesi”nin temel unsurlarından biri olarak kabul etmek gerekiyor. EKOIQ, STK’lardan şirketlere, yerel yönetimlerden akademisyenlere, öğrenci kulüplerinden tek tek akademisyenlere ve tabii o devasa kamu yönetimine, karınca karınca hep aynı şeyi söylemeye çalıştı: “Daha iyi bir ülke ve gezegen için değişebiliriz, değişmeliyiz. Önümüzdeki tek engel kendimiziz. Ve kendimizi değiştirmenin en iyi yolu, başkalarını, öteki kabul ettiklerini dinlemekten, konuşmaktan ve gerçek bir iletişim kurmaktan geçiyor”.

Gerçekten de durum böyle: Kendimizden bu kadar memnun ve huzurlu olursak, başkalarından öğrenmeye açık olmazsak, kendi fikirlerimizi açık ve seçik ifade etmekten kaçırırsak, değişim adımlarını atmamız mümkün değil. Yani iş sık sık vurguladığımız gibi, “iletişime” geliyor çünkü sürdürülebilirlik ne sadece teknik bir mesele, ne bir pazarlama stratejisi, ne de efsunlu bir bilgelik hali. Bütün bunları da içine alan, insanoğlu ve kızının bugünü kadar yarattığı tüm bilgi birikiminin ve deneyiminin üzerine yükselen, tüm bilim alan ve parçacıklarını daha iyi ve yaşanması bir dünya için tekrar tekrar düzenleyen, kuran bir yeni iletişimsel bir farkındalık durumu.

İlk turu bitirdik, sürdürülebilirlikte ikinci tura hazır olun. 2014’te çok yeni şeyler göreceğiz. Herkese iyi yıllar...

EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. adına sahibi
Halil Doğru

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)
Barış Doğru baris@ekoIQ.com

Art Direktör
Özlem Sarar D. ozlem@ekoIQ.com

Editörler
Balkan Talu
Özgür Çakır

Fotoğraf Editörü
Özgür Güvenç

Redaksiyon
Şöhret Baltaş

Katkıda Bulunanlar
Tümay Tuncer, Emrah Kurum, Özgür Öztürk,
Serra Titiz, Caner Demir, Hulusi Barlas

Abonelik dergi@ekoIQ.com
Tel: (90) 216 460 16 10 Faks: (90) 216 460 16 11

Yayın ve Yönetim Adresi:
EKOLOGOS Sürdürülebilirlik Yönetim ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
Kuleli Mahallesi, Şekip Ayhan Özışık caddesi No: 4
34684 Çengelköy-Üsküdar, İstanbul
Tel: (90) 216 460 16 10 Faks: (90) 216 460 16 11

Basım Yeri: Tor Ofset San. Tic. Ltd. Şti.
Hadımköy Yolu Akçaburgaz Mah. 4. Bölge 9. Cad. 116. Sokak
No: 2 Esenyurt - İSTANBUL Tel: (90) 212 - 886 34 74 pbx

Ayda bir yayınlanır. Yaygın Süreli Yayın ISSN 1309-441-6

Danışma Kurulu
Aynur Acar, Marmara Belediyeler Birliği Çevre Yönetim Merkezi Direktörü
Prof. Dr. Melsa Ararat, CDP Türkiye Direktörü
Banu Aydoğan, Koç Bilgi Grubu Kurumsal İletişim Direktörü, Koç Holding Çevre Koordinasyon Kurulu Üyesi, Yeşil Bilgi Platformu Yöneticisi
Prof. Dr. Nuri Azbar, Ege Üniversitesi, Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü
Dr. Erhan Baş, Bilim İlaç A.Ş. Genel Müdürü
Dr. Barış Gencer Başkan, Yeditepe Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü
Sibel Büllay, ulaşım uzmanı, EMBARQ Yönetim Kurulu üyesi
Konca Çalkıvık, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği Genel Sekreteri
F. Fatma Çelenk, Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü
Prof. Dr. Nüzhet Dalfes, İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Ebru Şenel Erim, Unilever Türkiye Kurumsal İletişim Müdürü
Aykan Gülten, Coca-Cola Kurumsal İlişkiler Müdürü
Ebru İlhan, Eczacıbaşı Kurumsal İletişim ve Sürdürülebilir Kalkınma Uzmanı
Prof. Dr. Selahattin İncecik, İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Meteoroloji Mühendisliği Bölümü
Bahar Keskin, CSR Consulting Turkey, Yönetici Ortak
Cihan Koral Malak, İMSAD Sürdürülebilirlik Komitesi
Prof. Dr. M. Pinar Mengüç, Özyeğin Üniversitesi, Enerji, Çevre ve Ekonomi Merkezi Direktörü
Dr. Uygur Özesmî, change.org Türkiye Direktörü
Aysun Sayın, Boyner Holding Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Sürdürülebilirlik Müdürü
Rifat Ünal Sayman, REC, Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye Direktörü
Neylan Süer, Bosch Ev Aletleri Pazarlama Müdürü
Ergem Şenyuva, Climate Project Türkiye Temsilcisi, Yeşilist.com kurucusu
Cavit Vardarlılar, MESS Entegre Geri Kazanım ve Enerji, Çevre Projesi Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

24 Karbon Nötr Kuryeler Yolda

Şehir içi ulaşım büyük kentlerde her geçen gün zorlaşıyor. Hem trafik hem de artan karbon emisyonları açısından. Yeni kurulan Bisiklet Kurye, ise sıfır karbonlu bir taşıma öneriyor.

27 2013'ün En İyi 10 Sürdürülebilirlik İnovasyonu

Dünyanın en yenilikçi sürdürülebilirlik projelerini ve teknolojilerini değerlendiren uluslararası Sustainia organizasyonunun 2013 yılı için seçtiği en iyi 10 çözüm sayfamızda...

32 “Biraz Bencil Olun ve Geleceğinizi Düşünün”

Türkiye’de sürdürülebilirlik ve iş dünyası deyince aklımıza ilk gelen isimlerden biri hep Akçansa Genel Müdürü Hakan Gürdal oluyor. Nedeni basit: Konuyu evirip çevirmeden, sorumlulukları başkasına yüklemeyen, olanca açıklık ve samimiyetle konuşuyor.

37 Dosya: 2013 Değerlendirmesi; 2014 Beklentileri!

Asıl soru şu aslında: “Bir Sonraki Yıl Nasıl Bir Öncekinden İyi Olur?” Fikir ve kanaat önderleri, daha iyi, mutlu, sağlıklı ve huzurlu bir dünya için geçtiğimiz yılı ve gelecek yılın olasılık ve fırsatlarını değerlendirdi.

54 2014'te Sınırları Aşabilecek miyiz?

20-21 Şubat'ta 3. Uluslararası Yeşil Binalar Zirvesi'ni düzenlemeye hazırlanan ÇEDBİK yöneticilerine göre; yerel yönetimlerden finansal kuruluşlarına, mimarlardan inşaat malzemesi üreticilerine kadar tüm paydaşlar arasında etkili iletişim ve bilinç oluşturulduğu takdirde ‘büyük patlama’ yaşanacak...

62 Yönetim Kurullarının Dikkatine...

“Çevresel ve sosyal etkenlerin maliyetini karşılamak için kazanacağınız iki katını ödemek istemiyorsanız, ‘Kurumsal Risk Yönetimi’ uygulamasına geçmenin tam zamanı” diyor KPMG Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı İdil Gürdil.

65 2014'ün Büyük Fikirleri Neler Olacak?

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-moon, “2014 İklim Hareketi Yılı Olsun!”; öncü endüstriyel tasarımcı James Dyson, “2014'te Ulaşım Vites Yükseltecek”; aykırı iş yönetimi gurusu Bruce Kananoff “2014'te Gerçek Bir Süper Kahraman Olabiliriz!”.

72 %100 Türk Malı Güneş Enerjisi

Türkiye’de konsantre güneş enerjisi üretimi alanında çalışan ve %100 yerli teknoloji kullanan bir şirket olduğunu duyunca, İnosol Enerji’nin kurucusu İlker Şahin’le konuşmamak olmazdı.

76 Sürdürülebilir İş ve Yaşam İçin Hukuk Gerekli

Sürdürülebilirlik çalışmalarını için hukuk ne anlam ifade ediyor? Veya hukuk, sürdürülebilir bir yaşamın kurgulanmasında nasıl bir yer tutuyor? Avukat Dr. Halil Doğru, EKOIQ için yazdı...

80 Yoksa Raporları Sadece Annelerimiz mi Okuyor?

Ethical Corporation’ın düzenlediği 7. Kurumsal Sorumluluk Raporlaması ve İletişimi Zirvesi geçtiğimiz ay Londra’da gerçekleşti. Türkiye’den tek katılımcı olan Elif Özkul Gökmen, zirveyle ilgili izlenimlerini EKOIQ okuyucularıyla paylaştı.

82 “Biyolojik Çeşitliliği Artır, Doğal Hayata Değer Kat”

Duyduk duymadık demeyin, Türkiye’de ilk kez “Biy çeşitlilik Proje Yarışması” düzenleniyor; hem de üniversitelilere yönelik olarak!

85 Varşova İklim Değişikliği Konferansı: Paris’e Sevgilerle

Uluslararası iklim müzakerelerini Türkiye’de en iyi izleyen isim olan Semra Cerit Mazlum, “Kayıp Konferansın Kazanımları” tanımlamasıyla geniş bir değerlendirmeyi EKOIQ için yazdı.

94 Sıra Enerji Kooperatiflerinde mi?

Yerel enerji, dünya yenilenebilir enerji sektöründe son yılların en ilgi çekici gelişmelerinden biri. Geçtiğimiz

günlerde kurulan Türkiye Yerel Enerji Platformu’nun koordinatörlerini dinlemekte fayda var.

96 Sürdürülebilir Eğitim Paradigmaları ve Kritik Düşünme Algısı

Daha yaşanabilir bir dünya için eğitimin yeni hedefleri: “Holizm (doğanın bütünlüğü inancı), sistemli düşünme, sürdürülebilirlik ve karmaşa...”

HER SAYIDA

8 Haberler Pegasus, Sabiha Gökçen’in İlk “Yeşil Kuruluşu”; Doğalgaz Sarfiyatında Rekor Kırdık; Kırtasiyeler Geri Dönüşecek; Uluslararası Bankalar, Kömüre Musluğu Kapatıyor.

52 Son Buzul Erimeden Levent Kurnaz: Yaşadığımız Hayatı Daha Ne Kadar Sürdürebiliriz?

58 Veriler Gökçe Vahapoğlu: Otomobiller Her Yıl Daha Çevreci Oluyor; Büyük ABD Şirketleri Karbon Fiyatlandırmasına Hazır; İklim Değişikliğinin En Büyük Sebebi Sadece 90 Kuruluş

60 İş Dünyasından Konca Çalkıvık: Sürdürülebilir Kalkınma, 2013’te Her Zamankinden Daha Fazla Konuşuldu

74 Akademiden Markalar Sürdürülebilirlik Taahhütlerini Açıklıyor: sürdürülebilirmarkalar.com. Sürdürülebilirlik Akademisi Gaziantep İş Dünyasını Bir Araya Getiriyor.

75 Sürdürülebilir Markalar Semra Sevinç: 2014 Tüketici Trendleri ve Marka Stratejileri

92 Yaşanabilir Kentler Sibel Bülay: “Cadde Güle Güle Böyle Kullanılır”

100 Gözümüzden Kaçmayanlar Gözde İvgin: Zeytincilik Yasası, Kazdağları’nda altı altın madenini durdurdu; Şanghay kirlilik rekoru kırdı; kırmızı palme böceği İstanbul’a ulaştı; en fazla çevre cezasının kesildiği il Kocaeli oldu; Asena’yı da öldürdüler; radyoaktif kaynak bulunduran yoğunluk-nem ölçüm cihazını çalanlar dikkat!

104 Kitap Yeni Kariyer Yollarına Açılan Yeşil Pencere; Organik Ötesi Tarım; Kentler Neden Doğmadan Ölüyor? Sürdürülebilir Şehir VIII

Narlife Projesi, Sakinlerine, Çevreye Saygılı ve Sağlıklı Bir Yaşam Sunuyor

inşaat sektörünün lider şirketlerinden Tepe İnşaat'ın 43 yılı aşkın tecrübesi ve kalite standardıyla Maltepe'de oluşturduğu yaşam alanının en yeni halkası **Narlife Projesi**, doğayla daha uyumlu, daha sağlıklı ve yaşam kalitesinin daha üst düzeylerde olduğu bir yaşam alanı sunuyor.

Çevreye saygılı ve verimliliğe odaklanan bir proje...

"Yeşil bina değerlendirme sistemi" olarak bilinen **LEED Çevre Dostu Değerlendirme Sistemi**'nde altın aday olan projenin tasarım ve inşaat aşamasında LEED kriterlerine uyum sağlaması ve yapılaşmanın çevreye verdiği olumsuz etkilerin önlenmesi hedeflendi.

LEED Sistemi kapsamında NARLIFE projesinde uygulanması öngörülen bazı sürdürülebilir stratejiler ve çözümler şunlardır:

1) Yapı tasarımında gün ışığından en üst düzeyde faydalanılması esas

alınmıştır. Bu sayede hem aydınlatmaya harcanan enerjinin azaltılması, hem de gün ışığının iç mekanlarda yaşayanların üzerindeki olumlu etkilerinin kullanılması hedeflenmektedir. Ayrıca bina cephe tasarımı yapılırken bina sakinlerinin dış mekanları oturdukları yerden rahatlıkla görebilmelerine dikkat edilmiştir.

2) Kullanılan aydınlatma ve mekanik sistemlerde enerji verimliliği ön planda tutulacaktır.

3) Enerji harcayan tüm sistemler, LEED tarafından belirtilen prosedürlere uygun ,gerek montaj gerek kullanım esnasında hedeflenen performans kriterlerine uygun olarak çalıştıkları denetlenecektir.

4) İç mekan termal konfor tasarımı ısıtma ve aydınlatma sistemlerinde bireysel kontrole önem verilerek hem enerji tasarrufu hem de iç yaşam kalitesinin artırılması hedeflenmektedir.

5) İç mekanlarda kullanılacak yapı kimyasalları, (boya,astar,yapıştırıcı,

macun v.s.) içeriğindeki VOC (uçucu organik zararlı bileşik) oranlarının uluslararası limitlere uygun olanlarından tercih edilmiştir. Ayrıca iç mekanların doğal havalandırması için gerekli tasarım kriterleri projeye entegre edilmiştir.

6) İnşaat esnasında oluşacak atıkların geri dönüşümü ile ilgili kapsamlı bir Atık Yönetim Planı hazırlanacaktır. Ayrıca bina kullanımında oluşacak geri dönüştürülebilir atıkların toplanması için yeterli alanlar ayrılacaktır.

7) Yapıda kullanılacak ahşap malzemelerin FCS sertifikalı olması planlanmaktadır.

8) Proje sahasında ve çevresinde oluşturulacak yeşil alanlar ve kullanılacak doğal ve yerel bitkilerle, bina arazisinde bitkilendirilecek alanların oranı % 50 nin üzerinde olacaktır. Böylece bina sakinlerine şehir içerisinde doğal bir ortam sunulacaktır.

9) Hibrit ve düşük emisyonlu araçlara ayrılacak özel park yerleri, elektrikli araç şarj noktaları gibi hizmetler sunulacaktır. ○

Çevre dostu NarLife

NarLife, çevreye duyarlı, sağlıklı ve işletme giderlerinin daha ekonomik olduğu bir çevre dostu bina sertifikasyon sistemi olan Leed'e aday bir projedir. İnşaat sektöründeki tecrübesi ve müşterilerine sunduğu kaliteli yaşam standartlarıyla daima tercih edilen bir marka olan Tepe İnşaat, NarLife projesiyle İstanbul'a çevre dostu bir yaşam alanı sunmanın gururunu yaşıyor.

Satış Ofisi:
444 4 627

Doğalgaz Sarfiyatında Rekor Kırdık

Kasım ayında Türkiye'yi etkisi altına alan soğuk hava ve kar yağışının, doğalgaz kullanımını rekor seviyeye ulaştırdığı ortaya çıktı. Geçen yıl aynı aylarda 164 milyon metreküp doğalgaz tüketiliyorken, bu yıl tüketim artarak 200 milyon m³'lere ulaştı. **XPS Isı Yalıtımı Sanayicileri Derneği Başkanı Emrullah Eruslu**, doğal gaz tüketiminin artmasını sebebinin binaların %15'inde ısı yalıtımının olmasına bağlarken, yalıtımsız binalar yüzünden enerjinin verimli kullanılmadığına da değindi. Türkiye'de hâlâ %85 oranındaki yalıtımsız binalar yüzünden hem halkın hem de ülke enerjisinin boşa gittiğine dikkat çeken Eruslu, "Binaların tümü yalıtımlı olsa ekonomiye yılda yaklaşık 10 milyar dolar katkı sağlanabilir" dedi. Bu arada Kasım ayında sık sık elektrik kesintilerinin yaşanmasının, nükleere kapı açmak için bilinçli bir tercih olduğunun, ay boyunca fısltı gazetesinde sık bir biçimde dolaştığını da hatırlatalım.

İstanbul'a Kent içi[n] Bisiklet Çözümü

Sürdürülebilir Ulaşım Derneği EMBARQ Türkiye'nin BikeLab İstanbul projesinin ikinci aşaması, 11 Aralık'ta Salt Galata'da gerçekleştirildi. "Kent içi[n] Bisiklet" isimli etkinlikte İstanbul'da bisikletin ulaşım ağına katılması ve bütünleştirilebilmesi için katkı sağlayacak öneriler ele alındı. **Hollanda Başkonsolosluğu** tarafından desteklenen **BikeLab Projesi** ile İstanbul'a özel bir "Güvenli Bisiklet Yolları Uygulamaları Tasarım Kılavuzu" nun oluşturulması hedefleniyor.

Bu İşbirlikleri Olmasa, Göllerin Hali Fena

Geçtiğimiz ay, haberler bölümümüzde Burdur Gölü'nün kurtarmak için yapılan STK ve özel sektör işbirliğinden dem vurmuş, umutlarımızı aktarmıştık. Bu sayımızda ise konumuz Eğirdir Gölü. Türkiye'nin en büyük ikinci tatlı su kaynağı olan göl, çevredeki bilinçsiz tarım uygulamalarından fena halde muzdarip. Ancak yine bir işbirliği, Siemens Ev Aletleri ve WWF-Türkiye'nin ortak çalışması bu konuda önemli sonuçlar almaya başladı. 2008

yılında başlayan ve "Yedi Renkli Göle Yedi Renkli Hayat" ismi verilen projesi ikinci aşamasının tamamlandığı bir basın toplantısıyla duyuruldu. Proje kapsamındaki çalışmalarla, çevre tarım arazilerinde kullanılan tarım ilacı miktarının azaldığı, 880 ton ilaçlı suyun göle atılmasının engellendiği ve iyi tarım uygulamalarına gönüllü olarak katılan çiftçi sayısının bir önceki yılın 10 katına çıktığı iyi haberler. Ama proje gönüllüleri, daha gidilecek çok yol olduğunun da altını ısrarla çiziyor.

Pegasus, Sabiha Gökçen'in İlk "Yeşil Kuruluşu" Oldu

Pegasus, Sivil Havaçılık Genel Müdürlüğü (SHGM) tarafından havaalanlarında faaliyet gösteren kuruluşların çevreye ve insan sağlığına verdikleri veya verebilecekleri zararların sistematik bir şekilde azaltılması ve ortadan kaldırılabilmesi için başlattığı "Yeşil Havaalanı" projesi kapsamında İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'nda "Yeşil Kuruluş" unvanını alan ilk havayolu işletmesi oldu. "Yeşil Kuruluş" olmak için başvurusunu Mayıs

2013'te gerçekleştiren Pegasus; atık yönetimi, doğal kaynak yönetimi ve emisyon yönetimini kapsayan proje şartlarını sağlayarak bu unvanı almaya

hak kazandı. Geçen yıla oranla genişleyen filosu ve %22,3 artan misafir sayısı na rağmen, özellikle yakıt tasarrufu uygulamaları ile uçuş başına yakıt tüketimini azaltarak, misafir başına düşen karbon salımını %10 düşürmeyi başarması, kurumun bu unvanı kazanmasındaki en önemli neden.

Yeşil Banyo
Çözümleri

VitrA | ARTEMA

Yeşil binalar için VitrA, Artema.

VitrA ve Artema, Blue Life anlayışı doğrultusunda yeşil binalar yaratılmasına olanak tanıyan banyo çözümleri sunuyor. **LEED, BREEAM ve DGNB** yeşil bina sertifikasyonları kapsamındaki projelerde, çevreci özelliklere sahip ürünleriyle puan kazandırarak yapıların yeşil bina sertifikasyonu almasına katkı sağlıyor.

Çevresel ayakizi daha düşük olan VitrA ve Artema ürünlerinin; sağladıkları su tasarrufu, tamamlanan yaşam döngüsü analizleri, çevreci ürün beyanları, sorumlu hammadde edinim sertifikaları vb. özellikleriyle projelerde yer almaları öneriliyor.

VitrA ve Artema, yeşil bina sertifikasyonunu destekleyen anlayış ve uygulamalarıyla gelecek nesiller için sürdürülebilir yaşamı hep ön planda tutuyor.

BREEAM®

DGNB®
German Green Building Council

Blue Life
Mavi gezegenimiz için...

Yeşil bina sertifikasyonu için önerilen ürünler kataloglarda bu ikon ile belirtilmektedir.

iPad versiyonunu buradan indirin.

PDF olarak indirin.

Güneş Enerjisinde Yeni İşbirliği: Esman ve Spire

Türkiye’de ve çevre ülkelerde yüzlerce anahtar teslim elektronik üretim tesisi kuran Esman Elektronik, ABD’li güneş enerjisi teknoloji şirketi Spire Solar ile işbirliği yaptığını duyurdu.

Spire’in güneş enerjisi alanındaki 40 yıllık tecrübesini Türkiye pazarıyla buluşturacak olan Esman Elektronik, fotovoltaik güneş panelleri ile silisyum güneş hücreleri üretim hatlarının anahtar teslim kurulması, projelendirilmesi ve teknoloji aktarım hizmetini sağlayacak. Aynı zamanda üretimde kullanılan yatırım makineleri ve cihazların tedarik edilmesi, güneş panellerinin tasarımı, paneller için TÜV ve UL sertifikalarının alınması konusunda da kapsamlı çözümler sunacak.

Yalıtımsız Çatılar 10 Yılda 23 Milyar TL Çalmış

Enerji kaynaklarının verimli kullanılması konusunda bilincin yaygınlaşması amacıyla her yıl Ocak ayının 2. haftasında kutlanan Enerji Tasarrufu Haftası’nda, Çatı Sanayici ve İş Adamları Derneği’nin (ÇATIDER) açıkladığı araştırmaya göre; Türkiye’nin çatıları sınıfta kalmış. Geçtiğimiz 10 yılda yalıtımsız ve hatalı çatıların ülke ekonomisine verdiği zararın 23 milyar TL’nin üzerinde olduğuna ve Türkiye’deki 9 milyon binanın 8 milyonunda çatı yalıtımı bulunmadığına dikkat çeken ÇATIDER Yönetim Kurulu Başkanı M. Nazım Yavuz, “Tasarruflu çatılar için doğru malzeme ve doğru işçilik şart!” diyor. Demek ki neymiş, “Çatı deyip geçmeyeceğiz”.

İTO Yatırım tarafından Ankara, Oran’da inşa edilen 184 metre yüksekliğindeki 48 katlı konut ve AVM projesi “One Tower”ın elektrikli otomobiller için şarj üniteleri tesis ettikleri duyuruldu. Başkent’in ilk “Leed Gold” sertifikası adayı olan projenin sahibi olan İTO Yatırım’ın ortaklarından Özkan Özçelik, “One Tower’ı inşa ederken doğa dostu bir proje olmak istememizin temel nedeni, geleceğe bırakacak güzel bir miras oluşturma isteğimizdi. Şu an One Tower’la bu hayalimizin gerçekleştiğine inanıyoruz. Çünkü güneş enerjisinden

Konut Sektörü de Elektrikli Araçlara Hazırlanıyor

yararlanmaktan atık suların temizlenerek peyzaj çalışmalarında kullanılmasına kadar birçok uygulamayı projede buluşturduk” dedi. Çevre dostu bir proje olarak elektrikli otomobillerin daha fazla tercih edilebilir olması için neler yapabileceğimizi düşündüklerini belirten Özçelik, “Araştırmalar neticesinde elektrikli otomobili şarj edebilecek yerleri bulmakta güçlük çekileceğini dile getiren tüketicilerin bu araçlardan uzak durduğunu fark ettik” şeklinde konuştu. Peki, bu elektrikli araçların üreticileri halen neyi bekliyor, diye sormadan edemiyoruz.

Kırtasiyeler Geri Dönüşecek

Kırtasiye, çakmak ve tıraş bıçağı sektöründe önemli bir dünya şirketi olan BIC ve 2001 yılından bu yana, inovatif yöntemlerle geri dönüştürülemeyen atık toplama ve tekrar kullanımını sağlamada küresel liderlik yapan TerraCycle, Türkiye’de yeni bir yazım gereci ve yapıştırıcı toplama ve geri dönüşüm programı için anlaştıklarını duyurdular. Programın parçası olmak ise çok kolay: Toplama birliği kurmak isteyen okuldan herhangi bir gönüllü, www.terracycle.com.tr sitesine üye oluyor ve buradan kampanya için materyalleri indiriyor ve sonrasında başlıyor kullanılmış yazım gereçleri ve yapıştırıcıların toplamaya. Toplanan atıklar iki farklı kutuda ve farklı gönderi etiketleri ile etiketlenip, TerraCycle’ın Türkiye ofisine ücretsiz olarak gönderiliyor. Burada birbirinden ayrı olarak değerlendirilen

yazım gereçleri ve yapıştırıcılar da yeni ürünlere dönüştürülüyor. Yani her şey gayet basit aslında. İş, niyet etmekte ve emek harcamakta...

KALICI

1886 yılından bu yana dünyada 1 milyar ton alüminyum üretilmiştir ve bu alüminyumun büyük bir bölümü, geri dönüştürülerek hâlâ kullanılmaktadır.

 /assan.socials

 /assanaluminyum

 /company/assan-aluminyum

 KIBAR HOLDİNG

ASSAN
ALÜMİNYUM
www.assanaluminyum.com

Modern Hayatın Süper Kahramanı

Atık Yağlardan Engellilere Destek

Türkiye’de yıllık toplam yaklaşık 300 bin ton bitkisel atık yağ ortaya çıkıyor ancak bunların ancak 15 bin tonu toplanabiliyor. 1 litre bitkisel atık yağın lavabodan dökülmesi binlerce litre içme suyunu kirletebiliyor. Bu konuda yapılan çalışmalara yeni bir destek geldi. **Doğa Koleji**, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın himayesinde, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile gerçekleştirilen ‘**Temiz Çevre Engellsiz Hayat**’ projesine destek vererek Türkiye genelinde belirli AVM ve sitelerde evsel atık yağ toplamasına destek veren ilk eğitim kurumu oldu.

Projeye katılmak da çok kolay. Tek yapılması gereken, atık yağı lavaboya dökmek yerine bir şişeye doldurarak Doğa Koleji’nin AVM ve sitelerdeki etkinlik standına getirmek. Doğa Koleji evsel atık yağ toplama projesi sorumluları tarafından teslim alınan şişeler her gün, **Deha Bitkisel Atık Yağ Toplama Geri Kazanım** firması tarafından toplanarak geridönüşüme kazandırılıyor. Elde edilen gelir de, engelli vatandaşların ihtiyaçlarına harcanıyor.

Küresel Sürdürülebilirlik İçin Türkiye’de YES!

YES (Youth Encounter on Sustainability), ETH ZURICH, MIT, TOKYO Üniversitesi ve Chalmers Üniversitesi işbirliğiyle dünya genelinde organize edilen özel bir sürdürülebilirlik kursu. Şimdiye kadar 12 ülkede 41 kez organize edilen YES kursları, dünyanın dört bir yanında 140 + ülkeden 1500+ YES mezunuyla oldukça yaygın, aktif ve güçlü bir iletişim ağına da sahip. Özellikle kurumsal sürdürülebilirlikte

“Şehrin Her Yerinde ‘Mutlu Kutular’ Olsun”

Change.org’da açılan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerine çağrı yapan bir kampanya dikkatimizi çekti. Kullanmadığımız eşyaları ihtiyaçları olanlara dağıtmayı hedefleyen kampanyayı başlatan **Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi Özgenur Korlu** şöyle diyor: “Eğer şehrin her yerinde geridönüşüm kutuları gibi ‘eşya bağıışı’ kutuları olursa tek bir elden kolayca bu bağışlar toplanabilir ve dağıtılabilir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nden beklediğimiz bu kutuların şehre yerleştirilmesi, bundan sonraki aşamada ise eminim gönüllülük prensibi ile bu eşyaların ayıklanıp dağıtılması işini yine bizler halledebiliriz”. “Mutlu Kutu” ismini verdiği bu çalışmanın örneklerinin **ABD ve Hong Kong**’da mevcut olduğunun da altını çiziyor Korlu. Mutlu Kutular’ı sevdi; desteğe davet ediyoruz.

fark yaratmak isteyen firmaların desteklediği YES kursları, yıllardır dünya genelinde çok özel projeler gerçekleştiriyor. Müjdemizi isteriz: YES kursları, bu yaz itibarıyla **Myclimate Türkiye**’nin organizasyonu ile ülkemizde de düzenlenmeye başlıyor. Haziran 2014’de İstanbul’da gerçekleştirilecek kurslarla ilgili detaylı bilgi için: <http://www.myclimate.org/yes> ve www.actis-education.ch

Vaillant’tan “Isıtma Sistemlerinde Enerji Verimliliği” Seminerleri

Vaillant, Türkiye genelinde Makine Mühendisleri Odası şubeleri ile birlikte organize ettiği “Isıtma Sistemlerinde Enerji Verimliliği” ve bu sistemlere entegre olabilen “**Güneş Enerjisi**” ve “**Isı Pompası**” sistemlerine yönelik seminerler ile makine mühendisleriyle bir araya gelmeye devam ediyor. **Vaillant Sistem Çözümleri Departman Müdürü Burak Sarı** tarafından, **Bursa, Ordu ve Trabzon İlleri Makine Mühendisleri Odası** şubesinde gerçekleşen seminerlerin, sektör profesyonellerinden yoğun ilgi gördüğü aldığımız bilgiler arasında. Daha verimli sistemler hakkında bilgi vermek, son teknolojileri aktarmak ve doğru sistem ve tesisat planlama konusunda bilinç oluşturmak amacıyla düzenlenen bu seminerlerin yıl boyunca diğer illerde de gerçekleştirileceği haberi sevindirici. Sevindirici çünkü “**bilgi sahibi olmadan, fikir sahibi olmak**” mümkün değil...

MULTİ-KONFOR BİNALARDA BEŞ TEMEL İLKE

Isı geri kazanımlı mekanik havalandırma

Isı yalıtımı

Isı köprülerinden kaçınım

Nitelikli cam

Sızdırmazlık

Yıllık ısıtma enerji ihtiyacı
 $\leq 15\text{kWh}/(\text{m}^2 \text{ yıl})$

Yeni LEED ve Bina Enerji Modellemesi Eğitimleri

Yeşil binalar konusunda Türkiye'nin önde gelen danışmanlık firmalarından Mimta EkoYapı, 11-12 Ocak'ta İstanbul'da LEED eğitimi düzenliyor. Yeni sistem olan LEEDv4 konularını da içerecek olan eğitimde katılımcılar, LEED sisteminin ve yeşil bina kriterlerinin Türkiye ve uluslararası projelerde uygulanmasını yakından tanıyacak ve ayrıca gerçek LEED başvuruları üzerinde interaktif olarak çalışma şansı yakalayacaklar. **Mimta EkoYapı**, yeşil binalar ile ilgili bir diğer eğitimi de 24-25-26 Ocak 2014 tarihleri arasında yine İstanbul'da düzenliyor. Detaylı bilgi için: www.eko-yapi.net

AB'den Çin Güneş Panelleriyle İlgili Yeni Önlemler

Avrupa Komisyonu tarafından Çin'den ithal edilen güneş panellerine anti-damping ve sübvansiyon vergisi uygulanması yönünde hazırlanan öneri 2 Aralık 2013 tarihinde düzenlenen Konsey toplantısında destek buldu. Hatırlanacağı üzere Avrupa Komisyonu Eylül 2012 ve Kasım 2012 tarihlerinde Çin'den ithal edilen güneş panelleri hakkında inceleme başlatmış, inceleme sonucunda Çinli şirketlerin Avrupa'ya normal piyasa fiyatlarının altında güneş paneli sattıkları, yasal olmayan sübvansiyonlar aldıkları ve bu durumun AB'deki güneş paneli üreticilerine zarar verdiği belirlenmişti. Konsey toplantısında alınan karara göre Komisyon incelemesinde işbirliği yapan Çinli güneş paneli ihracatçılarına ortalama %47,7 oranında gümrük vergisi uygulanırken, Komisyon incelemesinde işbirliği yapmayan şirketlere ise %64,9 oranında gümrük vergisi uygulanacak.

Yarının Okulunu Tasarlayabilir misin?

İzocam'ın bu sene on dördüncüsünü düzenleyeceği **Üniversite Öğrencileri Yalıtım Yarışması**'nın ilk üç finalisti, Saint-Gobain Insulation tarafından düzenlenecek Multi Konfor Binalar Yarışması'nda ülkemizi temsil edecek. Yarışmanın konusu ise gerçekten çok yaratıcı ve çekici: Öğrenciler, Gaziantep Ekolojik Kent Projesi kapsamında

klasik okul elemanlarını modern öğrenme imkânlarıyla birleştiren bir ilkokul tasarlayacaklar. Başvuruları Kasım ayında başlayan yarışmada, öğrenciler projelerini en geç 7 Nisan 2014'e kadar teslim edecek ve dereceye giren projelerin duyurumu ise 19 Nisan 2014 tarihinde yapılacak. Yarışmayla ilgili detaylı bilgi ve başvuru formu için:

www.yalitimyarismasi.com

ÇEDBİK, Yeşil Okullar için Harekete Geçiyor

Çevre Dostu Binalar Konseyi ÇEDBİK, bugüne kadar sürdürdüğü bilinçlendirme çalışmalarına bir yenisini daha ekledi ve Cape Town Dünya Yeşil Binalar Konseyleri Kongresi'nde "YEŞİL OKULLAR" anlaşmasına imza atarak Türkiye'yi projeye dahil olan 29 ülke arasına sokmayı başardı. Yeşil Okullar Projesi, öğrencilerin sağlıklı, güvenli ve daha verimli binalarda eğitim alabilmesi temeline dayanan uluslararası çok paydaşlı bir proje. Kasım ayında ABD'de yapılan GREENBUILD konferansında **Hillary Clinton** tarafından anons edilen Yeşil Okullar Projesi'nin Türkiye ayağında gerçekleştirilecek çalışmalar 20-21 Şubat 2014 tarihlerinde gerçekleştirilecek 3. Uluslararası Yeşil Binalar Zirvesi'nde açıklanacak. Detaylı bilgi için: <http://centerforgreenschools.org/globalcoalition>

Formula 1 Değil, Formula E!

Dünyada gayet ciddi bir elektrikli yarış arabaları organizasyonu olduğunu biliyor muydunuz? Biz bilmiyorduk ve küresel denetim ve danışmanlık firması Ernst Young'un bir raporundan öğrendik. "FIA Formula E" isimli bu organizasyon üzerine hazırlanan rapora göre, 25 yıl içerisinde FIA Formula E yarışları, dünya çapında 77 milyon, yani yaklaşık Türkiye nüfusu kadar elektrikli araç satışına yol açacak. Raportörler, otomotiv sektörünün ise bu satıştan 142 milyar avro ek kaynak elde edeceği ve sektörde 42 bin istihdam artışı yaşanacağını tahmin ediyor.

Sostenibilit . Nachhaltigkeit. 지속 가능성. Sostenibilidad. Durabilit . 持統可能性。 Sustentabilidad.

Sürdürülebilirlik.

Her dilde, dünyanın 175 ülkesinde Sealed Air'in iş birimi Diversey; müşterilerinin faaliyetlerinin  vresel etkilerini azaltarak, k rl  bir büyüme gerçekleştirmelerini sağlamak adına sürdürülebilir  z mler sunmaya devam ediyor. Y zyili aşkın bir süredir, müşterilerimize verimliliklerini artırmaları, atıklarının azaltmaları ve faaliyetlerini en iyi şekilde kullanmaları için yardımcı oluyoruz.

Biz Diversey'iz; daha temiz ve daha sağlıklı bir gelecek için liderlik ediyoruz.

Oyunlarla Çevre Eğitimi

Nezhat Gökyiğit Botanik Bahçesi Eğitim Birimi, her yıl binlerce çocuğa çevre ve botanik konularında eğitim veriyor. 2014 hedefi ise öğretmen eğitimleri. Çeşitli yollarla öğretmen eğitimleri vermeyi amaçlayan NGBB, o öğretmenlerin eğittikleri öğrencilerle birlikte on binlerce çocuğa ulaşmayı hedefliyor.

Bu kapsamda geçtiğimiz Kasım ayında MEB, TEMA VE NGBB işbirliğinde öğretmenler için bir "Oyunlarla Çevre Eğitimi" organizasyonu gerçekleştirildi. 18 öğretmen ve 5 TEMA temsilcisinin katıldığı eğitim bir tam gün olarak NGBB'nin ev sahipliğinde uygulandı. 2013-2014 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde de devam edecek olan "Oyunlarla Çevre Eğitimi" programıyla, Ocak -Haziran 2014 ayları arasında öğretmenlere eğitimler devam edecek.

UPS, ÇEKÜL Vakfı ile Ağaçlandırıyor

UPS başlattığı Küresel Ağaçlandırma Girişimi ile 2013 yılının sonuna kadar dünya çapında 1 milyon ağaçlandırma yapılmasını hedeflediğini açıkladı ve kapsamda, **İzmir Ödemiş-Bozdağ'da 1400 fidan** dikilmesi için ÇEKÜL Vakfı'na bağışta bulundu.

UPS Türkiye Ülke Pazarlama ve Kurumsal İletişim Müdürü Teoman Ünal, "UPS Türkiye olarak, UPS'in faaliyet göstermekte olduğu ülkeler arasında önemli bir yere sahip olan Türkiye'de çevre farkındalığına yönelik projeleri desteklemek için elimizden gelenin en iyisi yapmaya hazırız. UPS Vakfı'nın da desteğiyle Türkiye'de de en iyi ve faydalı hayır işlerini gerçekleştiriyoruz" şeklinde konuştu.

DHL Express'ten "Karbon-Nötr" Taşımacılık Hamlesi

Lojistik sektörünün önemli küresel firmalarından **DHL Express**, dünyada **60 ülkede başarıyla sundukları** "karbon nötr" taşımacılık ürünlerini, Türkiye'de de hayata geçireceklerini, bir basın toplantısıyla duyurdu. Lansmanda konuşan **DHL Express Türkiye CEO'su Markus Reckling**, "GOGREEN Karbon Nötr gönderilerde, ilgili veriler toplanarak DHL ağı içindeki taşıt, uçak ve binaların bilinen salınım faktörleri doğrultusunda hesaplamalar yapılıyor. Global bir patente sahip olan salınım hesaplama sistemimiz, CO₂'nin hesaplanmasından, belirlenen miktarın kesin şekilde dengelenmesine kadar geçen sürecin tamamını en doğru şekilde uygulamamıza imkân veriyor" dedi. Bu arada, bu hizmetin ilk müşterisi

olmaya karar veren Sabancı Grubu şirketi **YÜNİSA'nın Satış ve Pazarlama Müdürü Serhat Ödük** de; "Türkiye'de tekstil sektöründe ilk kez karbon salınımını CDP'ye raporlayan şirket olarak YÜNİSA, DHL Express'in hayata geçirdiği bu öncü ürünün Türkiye'deki ilk uygulayıcısı almaktan mutluluk duymaktadır" şeklinde konuştu.

Uluslararası Bankalar, Kömüre Musluğu Kapatıyor

Dünya Bankası (WB) ve Avrupa Yatırım Bankası'ndan (EIB) sonra **Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD)** da kömürü artık desteklemeyeceğini açıkladı. Türkiye'de de faaliyet gösteren bu bankalar, önümüzdeki yıllarda iklim değişikliği ile mücadele için düşük karbon projelerine fon verecekler.

TEMA Vakfı Yönetim Kurulu

Başkanı Deniz Ataç, EBRD'nin kararını değerlendirerek "İklim değişikliğinin etkilerini Filipinler'den Anadolu'ya kadar her yerde görmeye başladık. Mali sektörün doğaya zarar veren yatırımlardaki sorumluluğunun farkına vararak, yatırım kriterlerini tekrar değerlendirmeleri önemli bir adımdır. Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası'ndan sonra Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın da iklim değişikliği ile mücadele için kömürlü termik santrallardan vazgeçmesi tüm ekonomi sektörü için verilmiş bir mesajdır" şeklinde konuştu. Haydi hayırlısı!

HiPP

Yaşamdaki en değerli varlık için.

Bebeğinizin İlk Organik Sütlaç'ı HiPP'ten...

Bebekler minik ara öğünlerini çok severler. HiPP Organik Sütlaç bunun için harika bir seçimdir. Bebeğiniz HiPP Organik Sütlaç'ı ister sıcak ister soğuk bir ara öğün olarak severek tüketip günlük beslenmesini çeşitlendirebilir. HiPP Organik Sütlaç ilave hiçbir aroma ve koruyucu içermez.

Bu nefis tat kullanılan en iyi organik hammaddelerin ve özenle hazırlanışın bir sonucudur.

Bunu şahsen garanti ediyoruz.

Claus Hipp

Stephan Hipp

Türk Çayına Yeni Ufuklar

Doğu Karadeniz bölgesine ilk kez 1924 yılında getirilerek yetiştirilmeye başlanan çay tohumları bugünkü Türk çayının da temelini oluşturuyor. Ancak çay bitkisinin 50 yaşını doldurduktan sonra verim ve kalitesinin azalmaya başlaması Türk çayında da yeni ürün çeşitleri geliştirme ihtiyacını doğuruyor. Sürdürülebilir çay üretimi için üç yıl önce kolları sıvayan **Lipton**, şimdi de “**çayda klonal seleksiyon**” projesine imza atıyor.

Proje sayesinde kaliteli ve verimli çaylıkların oluşturulmasıyla son üründe de kalitenin artması bekleniyor. Türk çayını diğer ülke çaylarıyla rekabet edebilecek duruma getirecek projenin nihai hedefi seçkin çay klonlarını çay üreticilerine ulaştırmak.

Duran Doğan Ambalaj’a CDP Ödülü

Türkiye karton ambalaj sektörünün köklü firmalarından Duran Doğan Ambalaj, çevre dostu üretim prensibi ve benimsediği sürdürülebilirlik politikasıyla CDP (Karbon Saydamlık Projesi) kapsamında ödüle layık görüldü. Sabancı Üniversitesi’nde düzenlenen törende ödülü alan **Duran Doğan Genel Müdür Yardımcısı Alican Duran**, “Türkiye’de uluslararası standartlara uygun seragazi emisyonu raporlaması taahhüdünü veren ilk ambalaj firması olmaktan dolayı gurur duyuyoruz. Yaptığımız tüm yatırımları çevresel boyutlarda değerlendirerek karar veriyoruz. Önceliğimiz çevreyi korumak ve mümkün olduğunca geri dönüşümü sağlamak. Bu noktadan hareketle Türkiye’de ilk defa film olmaksızın metalize görüntü sağlayan teknolojiyi üretimimizde kullanıyoruz” dedi.

Yingli Solar, Brezilya 2014’te Top Sektirecek

Futbolseverlerin heyecanı yavaş yavaş artıyor çünkü Dünya Kupası yaklaşıyor. Bu arada bu dev organizasyonun sponsorlarından birinin de bir güneş enerjisi firması olduğunu öğrenmek iyi geldi. Dünyanın en büyük güneş paneli üreticilerinden biri olan, Çin merkezli Yingli Solar, Brezilya 2014 Dünya Kupası’nın ana sponsorluğunu üstlendiğini duyurdu. Firma bu kapsamda, **Brezilya’nın efsanevi Maracana Stadyumu’nun çatısına 1556 adet güneş paneli** entegre ederek stadyum için elektrik üretecek. Avrupa Kupalarında, durmadan petrol ve doğalgaz şirketlerinin reklamlarına

maruz kalmaktan sinirleri bozulan çevre dostu futbolseverlere duyurulur. Yazın, maçları daha keyifli izleyeceğiz.

Maslak’a “Green Good Design” Ödüllü Bir Proje

Ünlü Mimar Emre Arolat imzalı Maslakno1 Ofis Plaza projesi, dünyaca tanınan “Green Good Design Ödülü”ne layık görüldü. Green Good Design ödülü, ABD’de 2009 yılından bu yana daha yaşanılabilir bir çevre için sürdürülebilir tasarımın önemine tüm dünyanın dikkatini çekmeyi amaçlayan, tüm dünyanın önem verdiği çok önemli bir ödül olarak kabul ediliyor. Maslakno1 Ofis Plaza, bu ödülü Türkiye’de kazanan ilk ofis plaza projesi olacak.

Borsa İstanbul, “Sürdürülebilirlik Platformu” Oluşturdu

İşte çok önemli bir haber daha: dünyanın sayılı finans kuruluşlarından biri olan Borsa İstanbul’un girişimiyle bir “Sürdürülebilirlik Platformu” oluşturuldu. Sürdürülebilirlik için finans kuruluşlarının önemini her fırsatta vurguluyoruz, çünkü eğer para doğru yöne doğru akarsa, birçok şey çok daha hızlı değişebilir. Platformda yer alan kuruluşların isimlerini saymak bile yeterli aslında bu gelişmenin önemini göstermek için: Carbon Disclosure Project (CDP) Türkiye, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD), Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu (CGFT), Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Sürdürülebilir Büyümede Finansal Sektörünün Rolü Çalışma Grubu, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD), Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), TÜSİAD, Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD) ve **UN Global Compact Türkiye Ağı**. Şimdi iş, bu platformun üstüne düşenleri gereği gibi yerine getirmesinde. Bu platformun çalışmalarının takipçisi olmak ise, hepimize düşüyor...

Chímney

Qualist GreenChimney, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) Tebliği uyarınca, sanayi tesislerinin faaliyetleri sırasında ortaya çıkan emisyon değerlerini toplayan, arşivleyen ve raporlayan, yazılım ve donanımıyla entegre bir sistemdir.

SEÖS Tebliği İle Uyumlu

Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) Tebliği kapsamında belirtilen çevriminici izleme koşullarını yerine getirir.

Web Tabanlı Erişim

Standart bir web browser ile ağ içerisindeki tüm bilgisayarlardan erişilir.

Merkezi Raporlama

Tesis verilerini, İl Çevre Müdürlükleri'ne ait veri merkezine aktarır.

Sıfır & Span ve CUSUM

SEÖS Tebliği kapsamında yapılması gereken Sıfır&Span Ölçümleri'ne ait veri girişleri ve kayıtları tutulur, CUSUM Hesabı'nın entegre olması sonucunda hassasiyet otomatik olarak tespit edilir.

Takip Edin

Önlem Alın

Çevreyi Koruyun

Daha fazla bilgi için;

+90 212

315 59 90

İTÜ'lü Genç Tasarımcılar Atık Malzemelerle Harikalar Yarattı

Gelecekte ünlü bir modacı olma hayali kuran 30 tasarımcının yarıştığı 4. Dream Style Tasarım Yarışması'nın büyük finaline İTÜ Moda Tasarımı Bölümü öğrencileri atık malzemelerle ürettikleri tasarımlarla damgasını vurdu. Marmarapark Alışveriş Merkezi ev sahipliğinde, Çevko'nun katkılarıyla ve Banu Noyan Organizasyon Ofisi tarafından gerçekleşen yarışmada, CONSTRUCTION isimli tasarımıyla Begüm Oğuz birinci olurken, SİYAH ORPHEUS isimli tasarımıyla Kardelen Çetin ikinci, SUPER WOMEN isimli tasarımıyla da Cemile Meryem Özlem Şimşek üçüncülük elde etti.

İstanbul Sakız Günleri 2

Sakız Adası'nda, ağaçlarının sayısı milyonla ifade edilen, sakız bitkisinin, botaniği, ağacı, ağacının türleri, gastronomide ve sağlık alanında yeri ve önemi konularının ele alındığı İstanbul Sakız Günleri 2 çerçevesinde düzenlenen etkinlik, 16 Aralık cumartesi günü Armada Oteli'nde gerçekleşti. İstanbul'un çeşitli yerlerinde bulunan ve sakız ağacı olarak bilinen bitkilerin de ziyaret edildiği (biliminsanları, çoğunun sakız değil, akraba bir bitki olan menengiç ya da diğer adıyla çitlenbik ağacı olduğunu ortaya koydu) etkinlikler kapsamında "Sakızın botaniği, kullanım alanları" ve "Sakızlı Lezzetler" başlıklı oldukça bilgilendirici ve lezzetli toplantılar da düzenlendi. Sakız Günleri'nin konukları arasında, bitkinin anavatanı sayılan Sakız Adası'ndan uzman konukların olduğu da belirtelim.

Sosyal Medyadan Seçtiklerimiz

Hazırlayan: Özgür ÖZTÜRK, Ozgur.Ozturk@akcansa.com.tr

Güneş Enerjisi Üreten Küre

@YesilBinalar m.inhabitat.com
2003 yılında dünyada 2 Terrawatt-saat (TWh) güneş enerjisi üretilmişken, 2012 yılında bu rakam 93 TWh'e fırladı! Güneş enerjisi üretiminde Almanya başı çekerken, İspanya, İtalya, Japonya, Çin, Amerika onu yakın markajda takip ediyor. Diğer ülkeler ise Fransa, Avusturya, Çek Cumhuriyeti ve Belçika. Bu arada "güneş enerjisi" üretiminde yeni ve umut verici bir teknoloji var: **Micro-track** adı verilen Solar energy-generating globe (güneş enerjisi üreten küre). Robotik çelik çerçeve üzerine konumlandırılmış, daha çok dev bir cam mermere benzeyen küre güneşi takip ederek kendisini döndürme becerisiyle fotovoltaik panellere kıyasla %70 daha fazla ışın toplayarak, %35 daha fazla

verim sağlıyor. Elektrik ve ısı enerjisi üretebilen küre bina içine çok kolay yerleştirilebiliyor ve böylece hava etkenlerinden korunuyor. Proje, World Technology Network 2013 Yarışması'nın finalistlerinden.

Afrika ve 'Yeşil Ekonomi'

@Sustainabili m.allafrica.com
Afrika sürdürülebilir kalkınmayı 'yeşil ekonomi' girişimleriyle sağlayacak. UNEP, yeşil ekonomiyi "insan yaşamını iyileştirip sosyal eşitliği sağlarken, bir yandan da çevresel riskleri azaltmak ve ekolojik yetersizliği gidermek" olarak tanımlıyor. Bunu sağlamanın yolu ise tarım sektörüne yapılacak yatırımlardan geçiyor. Bir veriye göre küresel gıda sistemi bugün toplam sera gazı emisyonlarında %19-29 oranında pay sahibi. Bu yadsınamayacak bir oran ve tarımda verimlilik adına yapılacak çok şeyin olduğuna işaret ediyor. Arazi kullanımı, ekim metodları, doğru ürün seçimi ve akıllı çiftlikler bunlardan bazıları.

Küresel Sera Gazı Emisyonları Tahminleri Aştı!

@YeşilBinalar m.inhabitat.com
Küresel sera gazı emisyonları şimdiden 2020 tahminlerinin 12 milyar ton üzerine çıktı. Sonuç 2 derece küresel ısınma. Bilim dünyası, 2 derece artış limitinin iklim değişikliğinin en olumsuz etkilerinden korunabileceğimiz en üst limit olduğunu çoktan kanıtladı bile. UNEP tarafından hazırlanan yıllık raporda, geçen yıla kıyasla 2020 sera gazı emisyonu tahminlerinin 1 milyar ton daha fazla olacağı açıklandı. Buna karşın halen iyimser düşünceler de yok değil. Toplam emisyonun %11'inin sorumlusu olan tarım sektöründe emisyon düşürme potansiyeli çok yüksek görülüyor. Toprağın sürülmesinde azaltma ve ağaç, çalı dikiminde artışın toplamda 4 milyar tonluk bir emisyon azaltımı sağlayacağı hesaplanıyor.

18. IFOAM DÜNYA ORGANİK KONGRESİ

Organik Köprüler Kurmak

13-15 Ekim 2014, İstanbul
Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı

MEDYA SPONSORLARI

CDP Türkiye 2013 İklim Değişikliği Raporu Açıklandı

Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu tarafından Akbank'ın ana sponsorluğu ve EY (Ernst & Young) Türkiye'nin rapor sponsorluğunda yürütülen CDP (Karbon Saydamlık Projesi) Türkiye'nin 2013 yılı raporu, 26 Kasım'da yapılan bir etkinlikle kamuoyuna duyuruldu. Coca-Cola Çevre ve Su Kaynakları Başkan Yardımcısı Jeff Seabright'ın ana konuşmacı olduğu toplantıda, CDP Türkiye İklim Değişikliği Liderleri ödülleri de sahiplerini buldu.

CDP Türkiye 2013 İklim Değişikliği Raporu, CDP'ye Türkiye'den dahil olan şirketlerin verdikleri yanıtların analizini ve Türkiye'de iklim değişikliği ile ilgili ana eğilimleri içeriyor. Önsöz Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP FI) Başkanı **David Pitt-Watson**, CDP CEO'su **Paul Simpson** ve Akbank Yönetim Kurulu Başkanı **Suzan Sabancı Dinçer** tarafından kaleme alınan CDP Türkiye 2013 Raporu'na olumlu yanıt veren BIST 100 şirketlerinin sayısı, 2012 senesinde 17 iken bu sene %65 artışla 28'e yükseldi.

Liderler Kim?

CDP Türkiye 2013 Raporu'nun açıklandığı toplantının açılış konuşmasını **Akbank Yatırımcı**

İlişkileri ve Sürdürülebilirlik Bölüm Başkanı Cenk Göksan yaptı. Göksan'ın ardından toplantının ana konuşmacısı, **Coca-Cola Çevre ve Su Kaynakları Başkan Yardımcısı Jeff Seabright** söz aldı. Ardından, **CDP Başkan Yardımcısı Sue Howells** ve dünyanın önde gelen inşaat firmalarından OHL'in İnovasyon ve Sürdürülebilirlik Direktörü **Manuel Villen** birer konuşma yaptılar. Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu ve CDP Türkiye Direktörü **Melsa Ararat**, **CDP Türkiye 2013 İklim Değişikliği Raporu** sonuçlarını açıkladı. Toplantının tabii ki en heyecanlı bölümü, CDP'ye Türkiye'den yanıt veren ve CDP'nin uluslararası derecelendirme metodolojisine göre EY Türkiye tarafından derecelendirilen şirketler arasından belirlenen **CDP Türkiye 2013 İklim Değişikliği Liderleri Ödül Töreni** oldu.

CDP Türkiye 2013 İklim Değişikliği Liderleri ödülleri kapsamında **Saydamlık**

kategorisinde, **Coca-Cola İçecek, Duran Doğan Basım Ambalaj, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ve Türk Telekomünikasyon** ödül kazandı.

Performanslar Belli Oldu

CDP Performans ödülleri kategorisinde ise **Akbank, Arçelik, Coca-Cola İçecek, TAV Havalimanları Holding, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, Vestel Beyaz Eşya ve Zorlu Enerji Elektrik Üretimi** ödül almaya hak kazandı. Ödülleri şirketleri adına, Akbank Yatırımcı İlişkileri ve Sürdürülebilirlik Bölüm Başkanı **Cenk Göksan**, Arçelik Genel Müdür Yardımcısı **İsmail Hakkı Sağır**, Coca Cola İçecek Kurumsal İlişkiler Direktörü **Atilla Yerlikaya**, TAV Havalimanları Holding Kurumsal İletişim Direktörü **Bengi Vargül**, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası Kıdemli Genel Müdür Yardımcısı **Orhan Beşkök**, Vestel Beyaz Eşya Genel Müdürü **Nedim Sezer**, Zorlu Enerji Grubu Genel Müdürü **Sinan Ak** aldı.

**2. GAZIANTEP
ULUSAL ENERJİ ZİRVESİNDE
ENERJİ DÜNYASI
BİR ARAYA GELİYOR.**

21 ŞUBAT 2014

1. Gaziantep Sanayide
Enerji Verimliliği Ödülleri
bu zirvede veriliyor.

**ÖDÜL İÇİN
SON BAŞVURU TARİHİ:
15 OCAK 2014**

enerjiodulu@surakademi.com

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi: 0342 211 12 00/1805
Sürdürülebilirlik Akademisi: 0212 274 25 16

www.gaziantep-bld.gov.tr www.surdurulebilirlik.akademisi.com

Karbon Nötr Kuryeler Yolda

Şehir içi ulaşım büyük kentlerde her geçen gün zorlaşıyor. Hele evrak ve ürünleri şehir içinde dağıtmak gerçek bir sorun ve tabii aynı zamanda büyük bir karbon emisyonu kaynağı. Ama yeni kurulan Bisiklet Kurye, sıfır karbonlu bir taşımanın mümkün olduğunu söylüyor. Hem gençlere istihdam yaratan, hem ulaşımı rahatlatan, hem de emisyonları düşüren bu ilginç çalışmaya bir göz atmakta fayda var.

 Gözde İVGİN

Bisiklet... Bir yerden bir yere ulaşmak için çevreye, yaşadığımız dünyaya ve ekosisteme zarar vermeden kullandığımız az sayıda araçtan biri. Bisiklet kullanmak hâlâ sahilde ve şehirden uzakta bir yer olan “doğa”da hafta sonu etkinliği gibi algılansa da; pek çok kentin yanı sıra İstanbul’da da, bisikleti ulaşım aracı olarak kullananların sayısı günden güne artıyor. Motorlu taşıtlar için yapılan karayolları hızla etrafımızı sararken, bisikletle trafikte “ben de varım!”

diyenler cesaret veriyor. Yedi tepeli şehrin yokuşlarını tırmanırken zorlanmayan, çeşitli aksesuarlarla işlevselliği artan bisiklet modelleri artık daha ulaşılabilir. Yapılan istatistikler de her yıl bisiklet satışlarının arttığını gösteriyor. Gidişat böyleyken, bisikleti günlük hayatımıza daha fazla katacak yeni bir girişim bizi heyecanlandırdı: Bisiklet Kurye.

24 Saat Hizmet Vermeye Hazırlanıyorlar

Bisiklet Kurye fikrini Türkiye’de

aktif olarak uygulamaya geçiren **Serkan Ercan**, sektörde ilk olduklarını ancak devamı gelirse bundan da memnuniyet duyacaklarını söylüyor. Karbon salımında bulunmadan, mümkün olan en yüksek kaliteli kurye hizmetini sağlamak hedefiyle kurulan şirket, henüz oldukça yeni. İlk 3 ay; “Bu şehirde bu işi nasıl yaparız?”, “Bir sürücü nereye hakim olabilir, nerede zorlanabilir?” diye düşünmüşler ve olası zorlukları tespit etmek için 5-6 bin kilometre yol katetmişler. Bugün, 15 kişilik bir

ekip, her gün İstanbul trafiğinde pedal çeviriyor.

Şimdilik kurum, kuruluşlar ve işletmeler için toplu gönderim hizmeti sunan Bisiklet Kurye, bunu önemli bir deneyim olarak görüyor. Bisikletin çevreyle uyumlu, hızlı, ekonomik ve pratik bir ulaşım aracı olduğunu ispat etmek için yola çıkan şirket, kişisel gönderiler için de ekibini büyütme telaşında. Bisikletli Kurye olmak için kendilerine yapılan başvuru sayısının 350'yi aştığını söyleyen Ercan, talebin sevindirici olduğunu belirtiyor ancak kurye seçiminde titiz davrandıklarına da dikkat çekiyor. Sürüşü gezi amaçlı olmayan, basit aksaklıklarda aracın onu yolda bırakmasına izin veremeyecek kadar bilgili, aktif sürücülerle çalışıyorlar. Kurye olmak isteyenlerin çoğu üniversite öğrencisi. Hafta sonları ya da mesai saatlerinden sonra, sadece akşamları çalışmak isteyenler de var. Hatta bazı şirketlerden ve iş başvurularından gelen talepler doğrultusunda, 24 saat hizmet vermeyi de düşünüyorlar. İstanbul'un 24 saat yaşayan bir şehir olmasını ve trafiğin, gündüz saatlerine göre geceleri daha akıcı olmasını avantaj olarak değerlendirmek istiyorlar.

Kurye adaylarının genelde kendi bisikletleriyle çalışmak istediklerini belirten Ercan'ın bu konuda kesin kuralları yok; bazı kuryeler kendi bisikletiyle çalışmaya devam ediyor, bazıları ise şirketin verdiği bisikleti kullanıyor. Tek tip bisiklet ve tek tip kıyafet şirketin reklam amaçlı düşündüğü bir uygulama; bu konuda da çalışmalarını var.

Bayrak Yarışı Gibi Kurye Hizmeti

Bisiklet Kurye, şimdilik sadece İstanbul'da, İstanbul'da çoğu bölgeye hâkimler ancak Tuzla veya Silivri gibi uç noktalara hizmet vermiyorlar. Şirketin ofisi Acıbadem'de ama kısa bir süre içerisinde Avru-

Uzun yıllar hizmet sektöründe yöneticilik yapmış olan Serkan Ercan oluşumun, bu kadar yeni olmasına rağmen gördüğü ilgiden memnun. Bu ilgi onlar için büyük bir motivasyon.

pa yakasında da bir ofis hizmete girecek. Diğer illerden, özellikle **Edirne, Bursa ve Eskişehir** gibi öğrenci kentlerinden de yoğun bir talep var. Üniversitelerin bisiklet kulüplerinin aktif olduğu bu kentlerde hem istihdam yaratmak hem de Bisiklet Kurye'yi İstanbul dışına taşımak için talepleri değerlendiriyorlar.

Dört mevsim boyunca hizmet verecek olan şirket, ekibe tüm şartlara uygun ekipmanı da temin ediyor. Bisikletin arkasına monte ettikleri heybeleri ve sırt çantaları sayesinde 35 kiloya kadar yük taşıyabiliyorlar.

Rotaları birbirlerine yakın olarak belirleyip, ekip ekip, bayrak yarışı misali teslimatı hızlı bir şekilde gideceği yere ulaştırabiliyorlar. Vapur kullanabilmeleri ve katlanabilir bisikletlerle gerektiğinde toplu ulaşım araçlarına entegre olabilmeleri, gönderiyi en hızlı şekilde ulaştırabilmelerine olanak sağlıyor.

Ah Bir De Bisiklet Yolları Olsa!

Kurye hizmeti için motorlu araç yerine bisiklet kullanıldığında, ulaşım altyapısına binen yükün hafifleyecek olması işin sevindirici yanlarından biri. Ayrıca bisiklet sürücülerinin trafikte daha görünür olması da cabası. Peki, hepimizin hemen her gün şikayet ettiği trafikte bisiklet kullanmanın hiç mi dezavantajı yok?

“Biz de trafikte takılıyoruz” diye yanıtıyor Ercan, Türkiye’de bisiklet kültürü olmadığı görüşünde. Trafikte güçlenenin vahşileştiğini, bisikletin de en güçsüz konumda olduğunu ekleyen Ercan, “En basitinden, ulaşım için yolumuz bile yok” diyor. “Bisiklet yolları çok az sayıda, genelde sahil kesiminde ve gezi amaçlı. Trafiği hâlâ avantajlı duruma çeviremiyoruz ve bu yüzden sanırım en çok biz, bisiklet kullanıcıları, müdahil oluyoruz trafikte motorlu araçlara.”

Şimdiye kadar kuryeler arasında kaza geçiren yok. Kendisi de aktif bir bisiklet sürücüsü olan ve uzun yıllardır tüm ulaşımını -şehir dışı da dahil- bisikletiyle kateden Ercan, en öncelikli konularının güvenlik olduğunu söylüyor.

Motorlu Kuryeler Rakibimiz Değil!

Ulaşım ve ulaşırma amaçlı çalışmaları için gezi amaçlı düzenlenen sahil yollarını kullanmıyorlar. Trafik teler. Dolayısıyla “Bisikletli” olarak daha görünürler. Olumsuz ya da kötü bir durumla hiç karşılaşmamışlar. “Bizi bisiklet kullanımı mut-

Dünyada Benzerleri Var

Bisiklet Kurye'nin mazisi yurtdışında çok daha eskilere dayanıyor. Avrupa ve Amerika'da kendi aralarında yarışlar düzenleyen, eğlenen, 60-70 senelik şirketlerin olduğunu anlatan Ercan, "Burada ne zaman olur?" sorusuna da "en kısa zamanda" yanıtını veriyor ve **bisikletli müzik festivali** düzenleme planlarını da müjdeliyor.

lu ediyor, motorlu kuryeleri rakip görmüyoruz. Bir motor kuryenin hızına ulaşmak gibi bir kaygımız da yok" diyor Serkan Ercan.

Üç tür bisikletleri var. Katlanabilen bisikletlerle ulaşımı kolaylaştırıyor ve hızlarını artırıyorlar. Yedi tepeli şehrin malum yokuşlarını çıkmak için yol bisikletlerini kullanıyorlar. Zor parkurlar ve kış şartları için de dağ bisikletleri var.

İsimleri ve yaptıkları iş duyuldukça, çalıştıkları firmalar da günden güne artıyor. **Yeşil İnşaat, Yeşil Kundera, Camel Active, Ayaks, Güral Porselen ve Swarovski** bunlardan birkaçı. Sivil toplum kuruluşlarıyla da yakın temas içindeler. Birçoğunu destekliyor ve desteklerini artırmak istiyorlar.

Uzun yıllar hizmet sektöründe yö-

Bisiklet Kurye, şimdilik sadece İstanbul'da. İstanbul'da çoğu bölgeye hâkimler ancak Tuzla veya Silivri gibi uç noktalara hizmet vermiyorlar.

neticilik yapmış olan Serkan Ercan oluşumun, bu kadar yeni olmasına rağmen gördüğü ilgiden memnun. Bu ilgi onlar için büyük bir motivasyon. Bu motivasyonu, bisiklet kullanıcılarının artması için kullanma derdinde.

Son olarak dalgalanan benzin fiyatlarından etkilenmediklerini ve maliyet düşük olduğu için hizmet bedellerinin motor kuryeye göre düşük olduğunu da hatırlatalım. "1. Bölge" diye adlandırdıkları içinde Maslak, Beşiktaş, Levent, Taksim güzergâhında hizmet bedeli 5 TL. Köprüyü katetmeleri gereken durumlarda ve gece, bu bedel artıyor. Bisiklet Kurye ile ilgili ayrıntı bilgi için web siteleri <http://www.bisikletkurye.com/>

BISIKLET
kurye

2013'ün En İyi Sürdürülebilirlik İnovasyonu

Dünyanın en yenilikçi sürdürülebilirlik projelerini ve teknolojilerini değerlendiren uluslararası Sustainia organizasyonunun 2013 yılı için seçtiği en iyi 10 çözüm...

Avrupa'dan Zambiya'ya, İsrail'den Çin'e, ABD'den Filipinler'e dünyanın en yenilikçi sürdürülebilirlik projelerini ve teknolojilerini değerlendiren uluslararası Sustainia kurumu, 2013 yılının en iyi 10 projesini açıkladı.

79 ülkeden gelen 500'den fazla yeşil proje arasından seçilen en iyi 10 uygulama 2013 Sustainia Ödülü için yarıştı. Farklı sektör-

lerdeki yeşil uygulamalarıyla hem buldukları toplulukların hem de yerel endüstrilerin dönüşümüne önemli katkı sağlayan uygulamaları, aralarında **Kaliforniya Eski Valisi Arnold Schwarzenegger**, AB'nin İklim Hareketi Komisyone-ri **Connie Hedegaard**, Norveç Eski Başbakanı **Harlem Brundtland** ve BM'nin Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Başka-

nı **Dr. Rajendra Pachauri**'nin de bulunduğu Sustainia Ödülü Komitesi değerlendirdi. Sustainia 2013 finalisti projelerinin kapsayıcı yenilikler içermesi dünyanın farklı yerlerinde de uygulanma olasılığını artırıyor.

Böylesini sıkı bir jürinin seçtiği sürdürülebilir inovasyon örneklerine bir bakmakta fayda olduğunu düşünüyoruz.

1 TaKaDu'dan Su Yönetim Yazılımı

Sustainia 2013 Ödülü'ne layık görülen yeşil uygulama, bilişim sektöründe faaliyet gösteren **İsrail firması TaKaDu**'ya gitti. TaKaDu'nun su tasarrufunu ve şebeke verimliliğini artırmak için geliştirdiği yazılım, var olan su kaynaklarının verimliliğini artıracak algoritmalar kullanarak su şebekelerinin sınıflandırmasını ve yönlendirmesini yapıyor. Şili, İspanya, Portekiz, Avustralya ve İngiltere'de de kullanılan uygulamayı geliştiren firmanın Yönetim Kurulu Başkanı **Amir Peleg**'e göre küresel su krizi aslında bir su yönetimi krizi. Servis olarak yazılım çözümü olan TaKaDu, düşük maliyetle kolaylıkla uygulanabilen bir hizmet.

TaKaDu'nun geliştirdiği yazılım, su şebekeleri üzerinde gerçek zamanlı çalışarak, hem verimliliği artırmayı başarıyor, hem de su baskını gibi riskleri minimize ediyor.

2 Çamaşır Suyu ve Güneş'ten Ampul: Liter of Light

Filipinler'de geliştirilen **Liter of Light** teknolojisi Sustainia'nın yapı sektörünün finalistlerinden. Liter of Light, basit bir tasarım fikriyle bir pet şişeyi içindeki **su ve az miktardaki çamaşır suyu** ile güneş enerjisi kullanarak 55 watt'lık ampullere dönüştürüyor. Uygulamanın 20 ayda 10 ülkede 350 bin aydınlatmaya ulaştığı açıklandı.

Filipinler'de yaşayan ve enerjiye ulaşım zorluğu çeken 15 milyon insan için önemli bir çözüm olabilir Liter of Light.

3 Tvilight'la Söndürün Işıkları

Şehircilik alanındaki finalistlerden **Tvilight**, kablosuz iletişim kurabilen bir **sensör ve ışık azaltıcı cihazla** boş cadelerdeki sokak lambalarının sönmelerini sağlayan bir teknoloji. **Hollanda**'da geliştirilen Tvilight çözümleri, ABD'den Hindistan'a, Birleşik Arap Emirlikleri'nden İrlanda'ya birçok ülkede kullanılıyor.

4 Neutral.com'la Organik Pamuk

Moda sektöründe faaliyet gösteren finalist **Neutral.com** ise Danimarka'da kurulan ve Hindistan'da faaliyet gösteren bir **sürdürülebilir kıyafet üreticisi**. Üretim sürecinde bütüncül bir yaklaşım kullanan Neutral, organik pamuğu, geri kazanılmış atık su ve alternatif enerji kullanan fabrikalarda üretiyor. Firmanın kurucusu **Lars Bech**, gezegeni iyileştirebilmeyi, insanları daha sağlıklı kılmayı ve çiftçilere bir umut verebilmeyi amaçladıklarını vurguluyor.

5 Tamirat Çözümleri için iFix

Yarışmanın eğitim alanındaki finalisti **iFix**, ABD'de geliştirilen ve elektronik atıkların tamirini kolaylaştırmayı hedefleyen bir proje. Otomobilden bilgisayara birçok kullanılmaz aracın tamiri için alet ve kılavuzlar sunan iFixit Yönetim Kurulu Başkanı **Kyle Weins**, küresel e-atık sorunun çözümünün bir parçasının tamir olduğunu söylüyor.

6 BYD'den Tek Şarjla 250 Km Menzilli Otobüs

Bu yılın Sustainia finalistlerinden ulaştırma projesi BYD ise tek şarj ile 250 kilometrelik bir menzile sahip olan bir **şehir hattı otobüsü** geliştirmiş. İsmi daha önce de elektrikli arabalar konusundaki çalışmalarıyla duyduğumuz **BYD (Build Your Dream)** tarafından Çin'de geliştirilen proje, Hollanda, Danimarka, Macaristan, Uruguay, Kolombiya, Kanada ve ABD'de de uygulanıyor. Litium demir fosfat piller kullanan araçlar düşük ses ve sıfır egzoz salımının yanı sıra operasyon ve yakıt maliyetlerini %80'e kadar düşürüyor.

7 Zambiya'dan Rahim Ağzı Kanserine Mobil Çözüm

Zambiya'da geliştirilen sağlık çözümü **eC3 (Elektronik Rahim Ağzı Kanseri Kontrolü)** ise Sahra Altı ülkelerde hızla artan mobil telefon kullanımından faydalanarak rahim ağzı kanseri konusunda farkındalığı artırıp tanı koyma ve tedavi süreçlerinde destekler sunuyor. Anında uzaktan kontrol yapılması dijital fotoğrafların Zambiya Bulaşıcı Hastalıklar Araştırma Merkezi'ne gönderilmesiyle başlayıp hastanın tedavi sürecinin uzmanlarca takip edilmesiyle devam ediyor. 2006 yılında yalnızca Zambiya'da 100 binden fazla kadın eC3 hizmetlerinden faydalanmış.

Bir A4'ten küçük bir kâğıdın, kilolarca gıdayı taze tutabildiğine inanmak zor ama inovasyon böyle bir şey işte...

8 FreshPaper'la Taze Gıdalar

Yarışmanın gıda sektöründeki finalistlerinden **Fenugreen** firmasının, ABD'de geliştirildiği basit bir kâğıt teknolojisi **FreshPaper**. Sözkonusu ürün dünyanın 35 ülkesinde halihazırda kullanılıyor. Yalnızca organik malzemelerle üretilen FreshPaper, meyve ve sebzelerin olduğu basit bir paketin içine atılarak gıdaların saklama ömrünün 2 veya 4 kat uzamasını sağlıyor.

9 Mazuma Mobile'den Cep Telefonu Geri Dönüşümü

İngiltere ve Avustralya'da faaliyet gösteren Mazuma Mobile firmasının geri dönüşüm sistemi de Sustainia finalistlerinden. Mazuma atıl telefonları para karşılığında toplayıp kullanılabilir haldekileri yeniden kullanıcılara veriyor, geri kalanlarının da geridönüşümünü sağlıyor.

İsveç'in Borås şehrindeki 37 bin metreküplük dev rezervuar, ısıyı depolamada büyük olanaklar sunuyor.

10 Veolia ve Dalkia, Enerjiyi Depolamayı Başardı

Yarışmanın enerji sektöründeki finali ise **Veolia Environment** ve **Dalkia** firmalarının **İsveç'in Borås** şehrindeki yenilenebilir enerji depolama çözümleri oldu. Firmalar Borås şehrinde ısıtma talebini aşan enerji üretimini sıcak su rezervlerinde depolayarak talepler arttığında tekrar kullanıcılara sunuyor.

5. Doğal, Organik & Sağlıklı Ürünler Fuarı

5. Natural, Organic & Healthy Product Exhibition

5. Spa, Wellness & Termal Turizm Fuarı

5. Spa, Wellness & Thermal Tourism Exhibition

www.exponatura.net
exponatura '14

9 - 12 Ocak / January 2014
İstanbul Expo Center / TURKEY

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TOBB (TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ) İZİNİ İLE DÜZENLENMEKTEDİR.

Merkez:
İncirli Cad. No:112 / 6 Bakırköy / İSTANBUL
Tel: +90 (212) 570 63 05 (pbx)
Faks: +90 (212) 570 63 06
tureks@tureksfuarcilik.com.tr

Kazandıran Buluşmalar

“Biraz Bencil Olun ve Geleceğinizi Düşünün”

Türkiye’de sürdürülebilirlik ve iş dünyası deyince aklımıza ilk gelen isimlerden biri hep Akçansa Genel Müdürü Hakan Gürdal oluyor. Nedeni basit: Konuyu evirip çevirmeden, sorumlulukları başkasına yüklemeyen, olanca açıklık ve samimiyetle konuşuyor. Daha da ötesi konuştuğu gibi de eyliyor. Bu nedenle, katıldığı tüm konferans ve toplantılarda dikkat çekiyor, ilgiyle ve merakla dinleniyor. EKOIQ’nun 2014 yılının ilk sayısında kayıt cihazını bu yüzden Hakan Gürdal’a tuttuk ve sadece kendi şirketiyle ilgili değil, önderlik yaptığı İMSAD Sürdürülebilirlik Komitesi bağlamında yapı sektörüyle ilgili görüşlerini de dinledik ve doğrudan aktarıyoruz...

 Barış DOĞRU

 Salih MÜLAYİM

“Kaybedecek Şeyleri Fazla Olanlar, Daha Çok Düşünür”

Gelişmiş ülkeler, sürdürülebilirliği çok önceden fark etti. Nedeni basit: Kaybedecek şeyleri fazla olan insanlar riskleri düşünür. Elimde-

kini koruyabilecek miyim, zararı nasıl engelleyebilirim diye kafa yorarlardı. İnsanoğlunun içgüdüünde bu var. Gelişmiş ekonomilerin de özünde bu var. Sonuç olarak tek bir dünyada yaşıyoruz. Kalıcı

anlamda birlikte kafa yorarak sorunlara çözüm bulamayacaksa sonumuzu kendimiz hazırlarız. Politikalarımızı yerel mikro seviyede düşünerek yapıyorsak bu da sonumuzu getirir.

“Devletin Manevi Teşviki Çok Daha Önemli”

Bencillik teorisine göre kendi geleceğimizi yok ederken, aslında bencillikten de uzaklaşmış oluyoruz. Bencilliğimiz, yani kendi uzun vadeli geleceğimiz üzerine kafa yormamız aslında herkesin yararına. Dünyada sektörler ve imalatçılar olarak bakıldığında işin üretkenlik tarafında yapılması gereken temel noktalar var. O temel noktaları regüle eden yapılar, devletler, o bilince varmadığı sürece kendi başımıza çözüm bulabileceğimize inanmıyorum. Kanun yapıcı, yaptırımını bu işin içine dahil etmiyorsa çok fazla ilerleme şansımız yok. Devletler, kanun yapıcı vasfının yanı sıra elbette teşvik eden boyutuyla da fayda sağlayabilir. Özellikle manevi anlamdaki teşvikler, bu işe kafa yoran şirketler için daha önemli. Doğru yolda olduğumuzu gösteren ve rol model olarak bizi dünyaya anlatan bir devlet benim için çok daha etkili olur. Mesela Akçansa olarak seneler evvel hayata geçirdiğimiz Atık Isıdan Enerji Üretim Tesisi projesi, Kalkınma Bakanlığı tarafından Rio+20 Zirvesi'nde en iyi uygulamalardan biri olarak gösterildi. Bu da bizi yola devam etmek için teşvik etti.

“Tüketici de Bedel Ödemeli”

Öte yandan tüketicinin bilinçli olması büyük önem taşıyor, çünkü her şey tüketiciden başlıyor. Bugün bir üreticinin, dünyada kabul görmüş en uygun teknolojileri uygulayabilmesi için tüketicinin buna değer verdiğini hissediyor olması lazım. Tüketici değer versin, bedel ödesin. Tabii üretici o zaman çare bulacak. Mekanizma bu şekilde çalışıyor. Türkiye'de gelişme hızının geride kalmış olmasının bir fırsata çevirme şansı da var. Bazı adımları, açık ara zıplayarak geçme şansımız olabilir. İnovasyon tabii bu işin bir parçası. Ama enerji verimliliğini ortaya ko-

“Çimento fabrikaları; toz, çevre kirliliği, emisyon kaynağı olarak tanınır. Yalan da değil... Ancak bunu nasıl fırsata çeviririz diye bakıldığında, esasında çözümün bir parçası olabilme şansımız var”

yan, doğal kaynakları az tüketmeye teşvik eden, iklim değişikliğine olumlu etkileri olan yapılar sadece ve sadece üreticiler olmamalı. Bu yaklaşım, her anlamda prosesin içinde yer alan tedarik ve değer zinciri içindeki herkes tarafından benimsenmeli.

“Çimento Tesisleri, Bir Bertaraf Modeli de Olmalıdır”

Bizim için bedeli yüksek ve kontrol edemediğimiz girdi maliyetleri, toplam maliyetlerimizin %70'ine yakın. Enerji transformasyon şirketiyiz. Termo enerjiyi alıyoruz, kendi bünyesinde bağlayıcı enerjiye çeviriyoruz. Kontrol edemediğimiz bölüm o kadar büyük ki bu da çareler üretmemizi sağlıyor. Fosil yakıtların alternatifi nedir diye sorduğunuzda da bunu zaten dünya söylüyor. Rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle...

Çimento fabrikaları; toz, çevre kirliliği, emisyon kaynağı olarak tanınır. Yalan da değil... Ancak bunu nasıl fırsata çeviririz diye bakıldığında, esasında çözümün bir parçası olabilme şansımız var. Bir örnek vereyim. İstanbul'da günde 10 bin atık oluşuyor. Depolanın bu atıkların çevreye olan etkisini düşünün. Oysa

çimento sektöründe bu atığı en doğru metotla yok edebilme şansı var. Avrupa'da da fabrikalar sadece bir çimento üretim tesisi olarak değil, aynı zamanda bir bertaraf modeli olarak karşımıza çıkıyor. Çimento fabrikası şunu söylüyor: Bu prosesi gerçekleştirebilmek için bazı yatırımlarım ve maliyetlerim var. Sen de normal şartlarda bu çöpü ortadan kaldırmak için bir bedele katlanıyorsun. Ben bu bedeli senden alıp yatırımlarıma devam edeceğim. Bugün Hollanda Maastricht'teki fabrika, %85-90 oranında fosil olmayan atık malzemelerle tüm prosesin ihtiyacını karşılıyor. Biz daha oralarda değiliz. Fabrika bazında maksimum %20'ler seviyesine geldik.

“Atık, Emtia Haline Getirilmemeli”

Neden ilerleyemiyoruz? Cevabı çok basit: Hâlâ tedarik zincirini kuramadık. Biz 2003'te başladık bu işe. Önce para vererek lastik topladık. Aslında para alarak toplamamız lazımken, bir bedel ödedik. Bu sayede fabrika ihtiyacının %3,5-4'üne kadar ulaşabildik. LASDER yöneticileri, atık lastikleri toplayabilmek için bir bedel ödediklerini ve bizden bunu almak durumunda olduklarını söylediler. Ancak atığı bir emtia haline getirirseniz en büyük kötülüğü yapmış olursunuz.

Recycling piramidinde geri dönüşümcüler bizim önümüzdedir. Yakmadan önce geri dönüştürülmesi gerekir. Geri dönüştürülemediği şartlarda bize gelmesi gerekir. Geri dönüştürülecek dendiği zaman, böyle bir pazar varsa orada bizim bir talebimiz olamaz. Ancak dünyada da böyle bir geridönüşüm pazarı yok. Türkiye'de bunun var olduğunu iddia etmek iki şeyi gösterir. Birincisi, atığın olması gereken metotlarla bertaraf edilmediğini; ikincisi de bizim bilmediğimiz bir teknoloji, proses olduğunu, ki bu imkansız görünüyor.

“Atık Hiyerarşisine Dikkat Edilmeli”

Dünyada bilimsel olarak tespit edilmiş her metotla biz kendi deneylerimizi yapıyoruz. Gelecekte böyle bir sıkıntı altına girmeye gerek olup olmadığını araştırıyoruz. Bize gelen malzemeyi, bize bildirilen formlardaki içerikle fabrikaya kabul ediyoruz. Tüm fabrikalar kabul ediyor. Türkiye’de 3,5-4 milyon dolarlık yatırım yapıp da kendi laboratuvarını yapan tek şirketiz. Bize gelen her atık o laboratuvardan geçer. Emisyon ve ağır metal çalışmaları tamamlanınca onay veriliyor. Onaydan sonra da her gelen ürünün deneyinin yapılmasına devam edilir, çünkü ürünün devamı aynı özelliklerde olmayabiliyor. Biz geleceğe inandığımız ve açıkçası bu işin ekonomisinin de olduğuna inandığımız için bu yatırımları yapıyoruz. Bir yandan toplumu ve çevreyi önemsiyoruz, bir yandan da ekonomi yaratıyoruz. Özel sektörün makul ve masum ekonomi yaratmaya devam etmesi gerekiyor.

Büyükşehir Belediyesi bir inisiyatif aldı. Bertarafı ben yapacağım dedi. **İzaydaş** yılda 10 bin tonluk tehlikeli atık bertaraf tesisi. O da bence iyi irdelenmesi gereken bir durumdur. Nerede, ne kadar işleme yapıyor? Onun dışında kalan evsel atıklar da dahil olmak üzere belediye atıkları-

nın yok edilmesi için iki tane yaklaşık 350-400 milyon Euro değerinde olan, yılda 500-600 veya 1 milyon ton yakma kapasiteli bertaraf ihalesine çıkıyorlar. Yerleri İstanbul’a yakın. Yapılıp yapılmayacağı konusunda soru işaretleri var. Hem toplum tarafında, hem de doğru metot olup olmadığıyla ilgili. **Atık hiyerarşisi içinde bertaraf, bizden sonra geliyor.** Normalde bizim kullanmadıklarımızı alması gerekiyor, çünkü biz yakıtın yerine bunu kullanıyoruz. Onlar yakıtla beraber kullanıyor-

“Türkiye’de 3,5-4 milyon dolarlık yatırım yapıp da kendi laboratuvarını yapan tek şirketiz. Bize gelen her atık o laboratuvardan geçer”

lar, yani ekstra emisyon veriyorlar. %20’ye yakın kül ortaya çıkıyor. Kül depoları oluşturuyor. Bizde ise hiç çıkıyor çünkü çimento malzemesinin içine karışıyor. Bizim prosesin öyle enteresan bir yeri var. Hiyerarşi çok temel bir şey. Diyoruz ki, önce biz bitirelim, emin olun bizim bitireceğimizden çok daha fazlası var bu memleketten.

“Filtrelerimizdeki Toz 100 mg’dan 3’e Düştü”

Proseste çok temel bir şey var. Fırın ağızından bitiş noktasına kadar olan bölümle ilgili konuşuyorum. Şu ana kadarki proses teknolojisinde metroküp başına toplayabileceğiniz filtrelerdeki toz 70-100 mg seviyesindeydi. Bu değer 3’e kadar düştü. Birincisi tekstil çok gelişti, artık mikrofiberli, tozu tutan yapılar var. İkincisi, eskiden elektro filtrelerle tutardık. 250-300 derecede çıkardı gazlar. O sıcaklığa dayanacak tek şey vardı, elektro filtre. Yani elektrotlar vasıtasıyla çalışıyordu ve verimlilikleri de çok düşüktü. Artık bunları kullanmıyoruz çünkü atık ısıyı zaten geri dönüştürüyoruz; bu sıcaklıkta bir emisyon yok bizde. Üçüncü olarak kazandaki dalgalanmalar tozun aniden bacadan atılmasına neden olurdu. Şimdi torbalı filtreye geçildi ve sorun esas olarak aşıldı. Eski tip fabrikalar çok az kaldı Türkiye’de.

“Gelişmiş Ülkelerdeki Çimentocular Üretmemekten Para Kazanıyor”

Atık ısıdan elektrik üretimi bizim için çok önemliydi ve gerçekten büyük fırsat getirdi. Bizden sonra 8-10 fabrika bu modeli uyguladı. Şu kadarını söylüyorum; özellikle gelişmiş ülkelerde, Avrupa’da, Amerika’da atık ısıdan elektrik üretimi yok. Gelişmiş ülkelerde üretim o kadar azalmış ki, çimento üretmemekten para kazanır hale gelmişler. Bunun iki yolu var. Birincisi, atıkları bertaraf ederek kazanacağınız para. İkincisi, diyorsunuz ki bu fabrika 2 milyon ton klinker üretir. Bunu üretmediğiniz zaman da sistem size teşvik veriyor. Kısacası, fabrika kendi teknolojisini geliştirmeye değil, geliştirmemeye odaklanmaya başlıyor.

Bu nedenle, Türkiye’deki çimento teknolojisi, dünyanın her yerindeki ülkenin prosesiyle baş edebilecek düzeyde. Biz, hızlı büyümeyi 1985’lerden itibaren yakalamaya başladığımız ve o dönemi boş geçtiğimiz için fabrikalarımız genç. Ortığımız Heidelberg’in Almanya’daki fabrikaları ise 150 yaşında, iyileştirme yapamıyorlar. Onların kullandığı teknolojiye, bizim arkadaşlarımız burun kıvırıyor. Avrupa şu anda ihtiyacının fazlasını üretiyor. Uzun yıllardır hiç kapanan bir fabrika yok ama bunun nedeni, atık bertaraf tesisi olarak kullanılmalari...

“Avrupa’da 30, Türkiye’de 3 Tip Çimento Olması Garip Değil mi?”

Türkiye’de üç tip çimento satılır. Avrupa’da ise 30 tiptir. O 30 tipin toplam satışı, üç tipin onda biri bile değildir belki. Bizde ölçek çok büyük ama çeşitlenme az. Mesela çok temel bir şey: İklim değişikliğine nasıl faydalı olursunuz? Klinker oranı düşük çimento yaparak çünkü emisyon ve karbondioksitin doğası klinkerden geliyor. Bunu nasıl en-

“Dünyada en gelişmiş standart Türkiye’de. Özellikle deprem sonrası standartlara bakın, Türkiye cennet bir memleket dersiniz. Ancak inşaat yapıcı bu konuda ne kadar ilgili, bilgili?”

gellersiniz? Bir çimento yaparsınız, %30 oranında klinker vardır, kalanı iklim değişimine zarar vermeyen katkı ürünleriyle yapılır. Türkiye, %95’i klinkerli olan **CEM 1 çimento**ya alışmış. Ben buna dopingli ürün derim. Bizim mukavemet değerlerimiz, standartlarda 28 güne kadar bakılır. Standart numuneyi beklettikten sonra presle kırarız. CEM 1’in mukavemeti 28 güne kadar yükselir, sonra stabil kalır. Katkılı çimento ise CEM 1’e göre daha yavaş yükselir, 28. günden sonra çıkmaya devam eder. Sürdürülebilirlik adına katkı tip çimento daha iyidir. Dezavantajı, soğuk hava şartlarında kalıp ihtiyacının daha fazla olmasıdır. Ama Türkiye’de **hızlı bina yapmamız(!) gerektiği için** bize uymuyor. Onun yerine hızlıca yapıp 20 yıl sonra yıkmayı tercih ediyoruz. Oysa düzgün yapın, 100 yıl dayansın. Bu bilgileri, temel in-

şaat mühendisliği seviyesinde dahi bilen ne yazık ki çok az.

“İnşaat Yapıcıların İlgisi ve Bilgisi Eksik”

Şirket olarak her bölgede seminerler düzenliyoruz. Üniversite öğrencilerine ulaşmaya çalışıyoruz. Bunları da dernekler seviyesinde yapmaya çalışıyoruz. Bu seviyede şirketler arası rekabet söz konusu. Mesela birinin elinde klinker fazlası var, onun ön planda olmasını istiyor. Devletin bu yaptırım gücünü kullanabiliyor olması lazım. Dünyada en gelişmiş standart Türkiye’de. Özellikle deprem sonrası oluşturulmuş standartlara bakın, Türkiye cennet bir memleket dersiniz. Ancak hayatta bunu talep eden inşaat yapıcı bu konuda ne kadar ilgili, bilgili? İlgi sıfır. Tekniğine bakın... En büyüğünden en küçüğüne kadar şirketler, bu işi taşeron verir. Kaba inşaat yapan ise dış etmenleri sorar. Ona göre malzeme gerekir. Bizim sektörde neredeyse tek çeşit malzeme kullanılıyor. Oysa malzemenin demirin yoğunluğuna göre değişiklik arzemesi gerekir. Akışkan beton mu olacak, kuru beton mu? En büyük inşaatlarda bile bu sorularla ne yazık ki hiç karşılaşmıyoruz.

“İMSAD, sürdürülebilirlik Raporuyla Dünyada Bir İlke İmza Atacak”

Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (İMSAD) Sürdürülebilirlik Komitesi'nde yapmak istediğimiz şu: Üreticilik yanımızı nasıl sürekli bir yolculuğa çıkarabiliriz; bazı şirketlerin iyi uygulamalardan yararlanmasını sağlayarak aynı çizgiye nasıl çekebiliriz? Bu, itibar yönetiminin de bir parçası. Bu sektör, Türkiye'nin rekabetçi olabilecek sektörlerinin başında geliyor. Tekstil ve otomotivin de üzerinde. Bu yönüyle inşaat malzemeleri sektörümüz dünya standartlarındadır aslında. Ürünleri pazarlanabilecek ve satılabilecek bir yapıya sahiptir. Türkiye'nin en büyük ihracat endüstrisinin, inşaat malzemeleri olduğunu unutmamalıyım. Toplam ürettiğimiz malzeme ihracatımız 22 milyar dolar. Karşılaştırma yaparsak, otomotivde bu rakam 18 milyar dolar civarındadır. Bu sektörün içinde demir-çelik, plastik, tuğla, seramik, mutfak, kapı-pencere gibi pek çok alan var. Açık söylemek gerekirse, üretim, çeşitli organizasyonlar tarafından Türkiye'de çok çabuk yıpratıldı. İmalat kötü, sanayicilik pis gibi bir algı var. Ama üretmeden tüketemezsiniz. Üretmediğiniz sürece gelişimden bahsedemezsiniz. İMSAD'da birbirimizden öğrenmek, öğrendiklerimizi kalıcılaştırmak istiyoruz. Bilgiyi paylaşabilir ve Türkiye'deki sanayicileri bu dernek çatısı altında belli seviyeye yükselterek sürdürülebilirliği temel ilke olarak seçebiliriz. Kısa bir zaman sonra İMSAD'ın sürdürülebilirlik raporunu yayınlayacağız ve dünyada da bir ilke imza atacağız.

“Aldığınız Konutun Maliyetini Biliyor muyuz?”

Toplama kaliteli malzemenin seçiminden doğacak nihai maliyeti anlatmanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Konutu ne kadara

“İMSAD'da birbirimizden öğrenmek, öğrendiklerimizi kalıcılaştırmak istiyoruz. Bilgiyi paylaşabilir ve Türkiye'deki sanayicileri bu dernek çatısı altında belli seviyeye yükselterek sürdürülebilirliği temel ilke olarak seçebiliriz”

alıyorsunuz, kaç yıl kullanacaksınız, kullanırken kaç para harcayacaksınız, yapı bittiği zaman değeri ne kadar olacak? 20 yıl sonra yıkılırsa bertaraf bedeli ne kadar tutacak? Bunları biliyor muyuz? Örneğin 500 bin liraya ev alıyorsunuz. Bu paranın reel anlamda mevduat gelirinin üstüne geçmesi gerekir. Mevduat yılda 50 bin, ayda 3 bin getiriyor diyelim. Eğer siz bu evi 2 bin liraya kiraya veriyorsanız, bu iyi bir yatırım olmamıştır. O zaman kirada otur, paran da çalışsın. Yani toplumun modeli iyi kurgulaması gerekiyor. Bir evi alırken en önemli kriterlerden biri mutfak olarak görülüyor. Oysa o konutun ömrünü sağlayacak olan mutfak değil, depreme dayanıklılığı, işletme gideri, aidatı, bakım parası gibi kriterlerdir.

“Seçim Nedeniyle İnşaat Sektörü Geleceğini Önceden Satın Alacak”

2014 makro seviyede dünya ölçeğinde toparlanma dönemi olacağını düşünüyorum. Gelişen ekonomilerde biraz yavaşlama olabilir. Türkiye ilk 6 ayda ayrışıyor. Seçim ekonomisi dönemindeki çalkantılar ve harcamalar, sektörün gelecekte pay almasına sebep olacak. Yani inşaat sektörü, gelecekte yavaşlayacağı dönem önceden satın alacak. İkinci altı ayda, özellikle FED'in politikalarının neticesinde Türkiye'de cari açık ve buna dayalı ekonominin fi-

nansman modelinin risk altına girmesi bir tehlike olabilir ama gidişatı genel anlamda olumlu olarak görüyorum. %4 büyüyen bir ekonomi söz konusu olduğunda inşaat malzemeleri sektörü de minimum %6-7 büyüyor demektir. Ülkesel anlamda bu konuda pek risk görünmüyor.

“Uzaktan Değil, Yakından Atış Zamanı”

İhracat son derece önemli yapı sektörü için. Yakın coğrafyada sorunların devam etmesi, orta vade için potansiyelin biriktiği anlamına geliyor. Bunu iyi şekilde kullanıyor olmamız lazım. Irak gibi bir pazarı birçok firmamız başka ülkelere kaptırdı. Bunun nedeni kısa vadeli bakışlar, yerinde üretmekten çekinmemiz. Yakın coğrafyayla ilgili bir şeyi daha öğrenmek gerekiyor: **Yerinde üretmek.** Mesela bugün inşaat malzemeleri sektöründe önemli girdilerden biri yakıt, yani enerjidir. Bizden daha zengin olan ülkelere karşı o ihracat pazarlarında nasıl rekabetçi oluruz? Afrika, Suriye, Irak, İran ile nasıl rekabet edersiniz? Tüketim olan bölgede üretken olmalısınız. Uzaktan atış değil, yerinden atış zamanı. Irak pazarında şimdi İran etkin. Önlerinde bazı engeller var, petrol ihraç edemiyor ama petrolün türevlerini ihraç ederek döviz kaynaklarına ulaşabiliyor. Siz bu şekilde anacak petrol bulduğunuzda İran'la rekabet edebilirsiniz. ○

2013 DEĞERLENDİRMELERİ

2014 BEKLENTİLERİ

Geçtiğimiz yıl, ocak sayısını hazırlarken, John Lennon' u ve "Hayat, biz onu tasarlariken başımızdan geçenlerdir" aforizmasını hatırlamış, hatırlatmıştık. Peki biz onu tasarlariken 2013 yılında başımızdan neler geçti? Bu yıl sonunda oturduk ve yine bir muhasebe yapmak için kolları sıvadık. Dosya boyunca okuduğunuz, çok farklı alan ve görüşlerden dostlarımız, 2013'ü değerlendirdi, 2014'ten beklediklerini, tahmin ve yorumlarını bizlerle paylaştı. Change.org Türkiye Direktörü sevgili Uygur Özemesi'nin yorumu ise sürekli kulaklarımızda çınladı: "Bir Sonraki Yıl Nasıl Bir Öncekinden İyi Olur?" Gerçekten de doğru soru bu olmalı. 21. yüzyılda tarihin yapılmasını beklemek, sonra da yorumlamak yerine, bizatihi tarihi yapmak için harekete geçmek çok daha mantıklı ve olanaklı. Aykırı bir yönetim danışmanı olan Bruce Kasanoff, "2014'te Hepimiz Bir Süper Kahraman Olabiliriz" diyor. Önerisi çok mantıklı: Küçük büyük demeden dünyayı daha iyi bir yer yapmak için harekete geçmek gerekiyor ve bunun için de süper kahramanlara ihtiyaç yok.

Bengi Vargül*: “Karbon-Nötr Havalimanlarına Doğru”

2013 itibarıyla sürdürülebilirlik kavramı üzerindeki muğlaklığın büyük ölçüde ortadan kalktığını ve farkındalığın her geçen gün arttığını söyleyebiliyoruz; bu olumlu bir gelişme. Sürdürülebilirliğin ağırlıklı olarak çevrenin korunması üzerinden anlaşılması; toplumsal konuların arka planda kalmasıysa bu resmi eksik bırakıyor.

Küresel ölçekte sürdürülebilirlik ajandasının ana maddelerinden biri iklim değişikliği olmaya devam ediyor. **IPCC'nin 5. Değerlendirme Raporu** geçtiğimiz yılın bu alandaki en çarpıcı gelişmelerinden biriydi. Buna karşın iklim değişikliğiyle mücadele konusundaki aciliyetin gereğinin yapıldığını söylemek zor. Türkiye'ye baktığımızda, **BM İnsani Gelişmişlik Endeksi**'nde geçtiğimiz yıl 90. sırada yer aldığımız görüyoruz. Gelişme yönünde adımlar atılsa da cinsiyet **eşitliği**, **gelir dağılımı**, **eğitimi sistemi** konusunda kamu, özel sektör ve sivil toplumun ortaklaşarak daha fazla çaba göstermesi gerekiyor. Öte yandan, 2014'le birlikte art arda gelecek seçimlerin Türkiye'yi bir miktar içine kapata-

cağımı öngörmek mümkün. 2013'te yaşananların özellikle yerel seçimlere yansımaysa çevre konularının geçmişe nazaran daha fazla önem kazanması şeklinde olacak. İş dünyasına bakıldığında, **“yeşil pazarlamanın”** hem yaygınlaşacağını, hem de daha fazla eleştiriye maruz kalacağını düşünmek mümkün.

Havacılık sektörü dünyada ikili bir yapı göstermeyi sürdürüyor. Gelişmiş pazarlarda ekonomik göstergelere bağlı olarak kısıtlı büyüme oranları izlenirken, gelişmekte olan pazarlarda yüksek büyüme oranlarının devam ettiğini görüyoruz. Endüstrinin uluslararası örgütlerinin öngörülerini, 2008 krizinin ardından yaşanan toparlanmanın 2014'te tepe noktasına ulaşacağı yönünde. Türkiye'ye, havacılık endüstrisinin son 10 yıldaki gelişimi açısından dünyadaki başarı hikâyeleri arasında yer alıyor. 2002'de 36 milyon olan yıllık yolcu sayısının 2013 sonunda 140 milyonlu sayılara ulaşması bekleniyor. Bu büyümenin ardında, yüzyılın başında hızlanan özelleştirme ve serbestleştirme politikaları var.

2013'te havacılık sektöründe sürdürülebilirlik açısından en tartışılabilir konu üçüncü havalimanı projesinin çevresel ve sosyal etkileri oldu. Bu konunun gelecek yılda da tartışılmaya devam edeceğini bekleyebiliriz. Yine, **THY** ve **Pegasus havayollarının** verdiği uçak siparişleri, Ulaştırma Bakanlığı'nın 2023'te 350 milyon yolcuya ulaşma hedefiyle birlikte düşünüldüğünde havacılık sektörünün bir süre daha hızlı büyümesini sürdüreceği yönünde

kuvvetli işaretler bulunuyor.

TAV Havalimanları, havacılık endüstrisinin üç ana alanından birinde, havalimanı işletmeciliği alanında faaliyet gösteriyor. Öte yandan, endüstrinin karmaşık yapısı havayolları, havalimanları ve uçak üreticilerinin **işbirliğine dayalı bir rekabet**, ya da **co-opetition** içinde çalışmasını zorunlu kılıyor. Bu açıdan bakıldığında, havalimanları için öncelikli sürdürülebilirlik başlıklarını yer aldıkları bölgelerin sosyo-ekonomik gelişimine katkı vermek ve güvenli, hızlı, konforlu bir seyahat deneyimi sunmak olarak özetlemek mümkün. Havalimanlarının çevresel etkilerinin yönetilmesi konusunda tüm dünyada artan bir çaba var. Karbon salımlarının azaltılması konusunda TAV'ın da dört havalimanıyla katıldığı **Airport Carbon Accreditation** programı sektörel bir çerçeve sunuyor. Şu an tüm dünyada yolcu trafiğinin %22'sini temsil eden 91 havalimanı programda yer alıyor. Yakın gelecekte karbon-nötr havalimanlarının sayısı artmasını bekleyebiliriz. Gürültü yönetimi, atık yönetim, su yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması gibi diğer çevresel başlıklarda da artan bir çaba göreceğiz.

***TAV Havalimanları Kurumsal İletişim Direktörü**

Özlem Çevik Koper*: “2013: Yine Doğal Afet, Yine İklim Değişikliği”

Kasım ayında Filipinlerde meydana gelen Haiyan Tayfunu tarihte kayda alınmış en şiddetli karasal tropik tayfun ve 2013'ün en şiddetli doğal afeti olarak bu yıla damgasını vurdu. 6000'den fazla insan yaşamını yitirdi, 11 milyon kişi afet mağduru oldu, çoğu evsiz kaldı. Çocuklar hastalık ve ölümlerle mücadele ediyor. Ekranlarda gördüklerimiz yaşananları tam anlatmıyor belli ki. Fırtına ve tayfunların şiddetinin giderek artmasında iklim değişikliğinin etki-

li olduğu konusunda iklim uzmanları hemfikir iken, politikacılar ulusal çıkarları korumak endişesiyle bu sorun karşısında bir türlü ortak çözüm üretmiyorlar. İş dünyası ise bu küresel sorundan kendisini çoğunlukla sorumlu tutmuyor. Birey olarak bizler ise, ya sorunun farkında değiliz ya da çaresizlik duygusu ile endişeli ama çoğunlukla pasifiz. 21. yüzyılda teknoloji, bilim, iletişim, farkındalık zirve yapmışken, tek tek her birimiz vicdan ve

az çok da akıl sahibi iken, sorunun yarattığı sosyal ve ekonomik yıkım bu kadar büyük iken, neden iklim değişikliği tehdidine hala kökten çözüm üretmiyoruz? 2013 de bu zor soruya yanıt aradığımız bir yıl oldu. 2014'te bizler yanıtlarımızı tartışa duralım, doğa yine kendi yanıtını verecektir ama biz duyacak mıyız acaba, ne dersiniz?

**CSR Consulting Turkey, Yönetici Ortak*

Bahar Keskin*: “2014'te Çalışkan ve Tembelleri Birbirinden Ayırabileceğiz!”

2014'ün önemli gelişmelerinden biri birkaç yıldır çalışmaları devam eden **Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi**'nin hayata geçmesi olacak. Endeks'in 2014'ün ilk çeyreğinde hesaplanmaya başlanması hedefleniyor. İlk aşamada **BIST 30 Endeksi**'ne, Mayıs-Temmuz aylarında yapılacak ikinci değerlemede ise **BIST 50 Endeksi**'ne dahil şirketlerin değerlemeye tabi tutulması, sonrasında ise kapsamın daha da genişletilmesi öngörülmüş. Beklentim o ki, Borsa İstanbul 50 listesinde işlem gören tüm şirketlerin yer alacağı bu Endeks ülkemizde kurumsal yönetim ve şeffaflık uygulamalarının artmasına önemli katkı sağlayacak. Endeks

bir tür karne olacak; Endeks'te iyi bir yer edinmek isteyen şirketler için sürdürülebilirlik kapsamındaki risk ve fırsatların yönetimi daha da önem kazanacak. Sürdürülebilirlik performansını sürekli yükseltmeyi hedefleyen **“Leader”** yani öncü şirketler açısından bu Endeks kendilerini göstermek için çok iyi bir fırsat olacak. **“Follower”** yani takipçi şirketler içinse sürdürülebilirlik bir kurumsal iletişim uygulaması olmaktan yavaş da olsa çıkıp, şirketin faaliyet alanlarında, hatta tedarik zincirinde uygulanan temel ilke haline gelecek. Bunun yanında Sürdürülebilirlik Endeksi'nde son sıralarda yer al-

mak veya son sıralarda yer alacağı farkında olmak, **“Laggard”** yani arkadan gelen şirketleri sürdürülebilirliğin temel taşı olan **“Hesap Verebilirlik ve Şeffaflık”** prensiplerini uygulamaya teşvik eden en önemli unsurlardan biri haline gelecek.

**CSR Consulting Turkey, Yönetici Ortak*

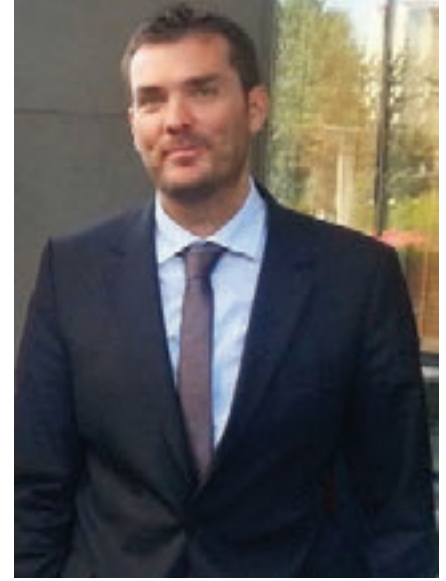
Rifat Ünal Sayman*: “Yerel Seçimler Bir Şans Olabilir”

Geride bıraktığımız 2013 yılına bilim insanlarının katkı ve başarıları damga vururken uluslararası siyaset sınıfta kaldı. Bilim insanları, IPCC 5. Değerlendirme Raporu çalışmalarını kapsamında, iklim değişikliğinin doğa üzerinde geri dönüşü olmayan tahribat yaptığını kesin bulgularla ortaya koydular. İnsanoğlu artık 400 ppm’i aşan yoğunlukta CO₂ içeren bir atmosferde yaşıyor. İklim sistemi için kritik eşiklerin aşılmasının önüne geçilmesini amaçlayan 2 °C hedefinden artık sadece 1 °C derece uzaklıktayız. Bilim insanları, seragazi salımları artış oranının bu hızda devam etmesi halinde, gezegendeki ısınmanın 2°C’yle sınırlı kalmayacağını da tespit ettiler. Bilim dünyası, yaptığı bu tespitlerin yanı sıra, özellikle yenilenebilir enerji konusunda geleceğimize katkı sunmaya devam ediyor. MIT’nin yaptığı yakın tarihli bir araştırmanın sonuçları, 2004’den itibaren inovatif güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisi ile ilgili **patent sayılarının yıllık %13 ile %19 oranında arttığını** ortaya koyuyor. Teknolojide yaşanan bu gelişmeler, yenilenebilir enerji üretiminin ekonomik maliyetlerini giderek aşağı çekiyor.

Bilim dünyasının bu katkılarına ve uyarılarına rağmen, uluslararası siyaset, küresel iklim değişikliğiyle mücadele konusunda üzerine düşeni yapmaktan çok uzak. Filipinler’de 6 bin insanın ölümüne ve 6 milyar dolar hasara neden olan Haiyan Tayfunu ile denk düşen **Varşova 19. Taraflar Toplantısı**’nda, dünya devletleri bir kez daha iklim değişikliği konusunda harekete geçme iradesi ortaya koymayacaklarını gösterdi. 2015 yılında Paris’te düzenlenecek

21. Taraflar Toplantısı’nda Kyoto sonrası dönemi düzenleyecek yeni bir iklim rejimi kuracak uluslararası anlaşmaya ilişkin beklentiler artık tamamen kaybolma noktasına geldi. Buna rağmen, 2013 yılında **Başkan Obama**’nın iklim eylem planı, küresel salımların azaltılmasına yönelik az da olsa bir umut ışığı sundu. 2014 yılında bir diğer uluslararası süreç, **Binyıl Kalkınma Hedefleri**’nin (MDGs) süresinin dolmasıyla yerine geçecek yeni **Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDGs)** olacak. 2014 Eylül ayında tamamlanması beklenen ve **2015-Sonrası** olarak adlandırılan süreç, iklim değişikliği müzakerelerine oranla daha başarılı bir seyir gösteriyor. MDG’lerin aksine, SDG’lerin başta su olmak üzere çevre konularını da içermesi bekleniyor.

Türkiye açısından 2013 oldukça önemli bir yıldır. Türkiye’de çevre duyarlılığının eriştiği noktayı gösteren **“Gezi Olayları”**, kamu ve özel sektör yatırımlarında halkın ve sivil toplumun katılımının sağlanmasının önemini ortaya koydu. Bakanlığın, 2013 sonunda başlattığı ve 2014 yılında devam edecek olan **İzleme, Raporlama ve Doğrulama (MRV)** projesi sera gazı salımlarının kontrolü açısından önemli bir adım. 2013 yılında meydana gelen bir başka önemli gelişme, Türkiye’nin uluslararası kuruluşlarla geliştirdiği yakın işbirliği oldu. Başta **UNDP** olmak üzere, birçok uluslararası kuruluş bölgesel ofislerini İstanbul’a taşıyor. “İklim Platformu” tarafından düzenlenen ve CEO’lar ile AB Bakanı ve Amerikan Enerji Bakanını bir araya getirerek iklim konularında fikir alışverişi yap-

malarını sağlayan yuvarlak masa toplantıları da, yine 2013 yılının önemli gelişmeleri arasında yer alıyor. Madalyonun öbür tarafında, Türkiye’nin 2013 yılı iklim karnesi yine zayıftı, **Germanwatch 2014 İklim Değişikliği Performans İndeksi** sıralamasında 61 ülke arasında 54. olduk. Ulusal anlamda bir diğer olumsuz gelişme, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na bağlı İklim Değişikliği Daire Başkanlığı’nın ve **Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığı** ile birleşmesi oldu. Sene sonunda, yavaşlamış bulunan AB uyum süreci, yeni bir faslın açılması ile kısmen de olsa hareketlendi.

2014 yılında üç önemli seçim yaşanacak. Seçim kampanyaları Türkiye’nin yeni dönemdeki çevre politikalarının nasıl şekilleneceğine ilişkin önemli ipuçlarını taşıyabilir. REC Türkiye olarak, 2014 ve 2015 yıllarında özellikle **yerel yönetimlerinin çevre kapasitelerinin artırılması** için önemli bir proje yürüteceğiz. Yerel yönetim seçimlerinin yapılmasını bu açıdan şans olarak görüyoruz. Türkiye, geçtiğimiz dönemde birçok önemli AB çevre direktifini uyumlaştırdı. Seçimler sonrasında, AB uyum sürecinde, uyumlaştırma yerine artık uygulamanın öne çıkması gerekiyor. Uygulama safhasında da özellikle yerel yönetimlerin rolü ön plana çıkacak. Daha iklim dostu ve daha sürdürülebilir bir yıl temennisiyle...

* **REC Türkiye Direktörü**

Gizem Keçeci*: “Kurumsal İşbirlikleri Artacak”

Vodafone Grubu dünyanın dört bir yanında herkes için daha sürdürülebilir bir hayatı mümkün kılma misyonu ile sorumlu ve etik şekilde faaliyetlerini yürütüyor. Sürdürülebilirliğe yaklaşımımız, öncelikle içinde yaşadığımız toplumun yaşam kalitesini artırmak hedefi ile mobil ve internet teknolojilerinin erişilebilir olması ve etkin şekilde kullanılması esasına dayanıyor.

Bu yaklaşım paralelinde sürdürülebilirlik çalışmalarımızı ekonomik, çevresel ve sosyal yatırımlarımız olarak, üçayaklı bir modelde ele alıyoruz. Yaptığımız yatırımlarla bir yandan istihdamın artmasına katkı sağlayarak ekonomik büyümeyi teşvik ederken, diğer yandan sosyal iş modellerinin gelişmesinde öncü bir rol oynuyoruz. Ayrıca tüm iş süreçlerimizde enerji verimliliğini esas alarak çevreye olan etkimizi en aza indirmeyi hedefliyoruz.

Daha az enerji tüketen telekomünikasyon şebeke ekipmanları, veri merkezleri ve binalar kullanarak, bu enerji ve atık yönetimi konusunda çözümler uyguluyoruz. Baz istasyonları, santral, veri merkezleri, binalar ve araç filomuzdan kaynaklanan serağazı salımını azaltmaya yönelik çalışmalarımız devam ediyor.

www.yesilesaygili.com adresinden imzaya açılan “**Yeşile Saygılı Kırmızı**” manifestomuzda atıklar, geri dönüşüm, enerji verimliliği, su, kâğıt kullanımı, doğaya uygun yaşama gibi konularda tedbirlerimiz yer alıyor. Sürdürülebilirlik ekseninde hayat verdiğimiz operasyonları şeffaf bir şekilde paydaşlarımıza sunmak üzere hazırladığımız Sürdürülebilirlik

raporumuzla, Türkiye’de ilk kez, dünya çapında referans kabul edilen **AA1000 Güvence Belgesi**’ni almaya hak kazandık. Rapora göre, hayata geçirdiğimiz verimlilik uygulamalarıyla 11 milyon TL’den fazla tasarruf elde ederken, 8700 adet ağacın kesilmesinin önüne geçtik.

Yeşil Teknoloji Programı kapsamında 2011-2012 mali yılında yaklaşık 2300 apartman dairesinin yıllık elektrik tüketimine denk gelen, toplam 5,5 milyon kWh enerji tasarrufu sağladık. Böylece, dünyanın etrafını 288 kez dolaşmak için harcanacak karbondioksit eş, 3300 ton karbondioksit salımının önüne geçtik. 2011-2012 mali yılında baz istasyonlarımız, veri merkezlerimiz ve ofis binalarımızda, toplam 9 milyon TL’lik enerji tasarrufu sağladık.

Karbon ayak izini azaltma hedefinin önemli bir uzantısı olarak atık yönetimi alanında da önemli çalışmalar gerçekleştirdik. Çeşitli kampanyalar aracılığıyla müşterilerimizi e-faturaya özendirmeye yönelik çabalarımız neticesinde, 2011-2012 mali yılında toplam 511 ton kâğıt kullanımını önleyerek, 1 milyon TL’ye denk gelen tasarruf elde ettik.

Bu çalışmalarla 8700 adet ağacın kesilmesinin önüne geçtik. Sağladığımız kâğıt tasarrufu, kâğıtlar üst üste yerleştirilirse 32 Eyfel Kulesi’nin yüksekliğine denk geliyor.

Atık yönetimi stratejisi kapsamında, faaliyetlerimiz sırasında oluşan bina ve şebeke kaynaklı atıklar ile müşterilerimizin kullanmadığı cep telefonlarını değerlendirip hammaddeye dönüştürerek ekonomiye kazandırmak üzere de önemli çalışmalar yürütüyo-

ruz. Toplam 120 adet bisikletin üretilebileceği 1280 kg ağırlığında metal atığı geri dönüşüme gönderdik. Ayrıca çoğunluğu network kaynaklı atıkların geri dönüşümü ile 2011-2012 finansal yılında 1,3 milyon TL tasarruf sağladık.

Sürdürülebilirlik konusunda **İklim Platformu, WWF-Türkiye, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği, AKÜDER, ÇEVKO ve TEMA** gibi sivil toplum kuruluşlarıyla çok önemli işbirliklerimiz bulunuyor.

WWF ile Nisan 2011’de başlattığımız ortaklığımızla doğadaki ayak izimizi azaltmaya yönelik çalışmalar yapıyoruz. Ayrıca WWF’in iklim değişikliğiyle mücadelede dikkat çekmek için gerçekleştirdiği Dünya Saati uygulamasına bu sene ana sponsor olarak destek verdik.

Bakım ve koruması Ege Orman Vakfı’nca yapılan 70 bin ağaçlık **Bakıoğlu Ormanı**’nda “**Ormanlarımız Yanmasın Erken Uyarı Telemetri Sistemi**”ni hayata geçirdik. Proje kapsamında yerleştirilen sensörlü cihazlar; yangın durumunu algılıyor. Bu sistemle eşzamanlı olarak Ege Orman Vakfı ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı ortaklığında gerçekleştirilen Çeşme-İldırı ağaçlandırma proje sahasının 5 hektarlık kısmında Vodafone İzmir Ormanı’nı kurduk.

2014 yılında da sürdürülebilirlik konusunda bilinçlendirme ve diğer kurumlar ile işbirliği çalışmalarımızı artırarak devam ettirmeyi ve yeni sürdürülebilirlik raporumuzu paylaşmayı hedefliyoruz.

* **Vodafone Türkiye Kurumsal İlişkiler ve Çeşitlilik Direktörü**

Dr. Uygur Özesmi*: “Bir Sonraki Yıl Nasıl Bir Öncekinden İyi Olur?”

Geçmiş yılın son 20 yıldan pek farkının olduğunu söylemek zor. İnternet teknolojilerinin giderek yaygınlaştığı bu dönemde aynı ivme ile doğanın insan eliyle yok edilişi de arttı. Bu gidişatı değiştirecek tek umudumuz, **sistem teorisi** hakkında bildiklerimiz. Halihazırda dünyanın yaşam destek üniteleri iflas ediyor ve bunun nedeni doğanın yok edilmesine dayalı **büyüme ekonomisi**. Büyüme ekonomisinin vazgeçilmez olmasının nedeni ise, insanların günlük yaşamlarının, yani hayatta kalmalarının borçlanmaya bağlı para sistemiyle bütünleşmiş olması. İşin kısası, mevcut durumda bizi besleyen şirketler büyüyemez ise iflas ediyor. Büyüme ve doğayı sömürme hayatta kalmanın şartı haline getirilmiş.

Farz edelim büyümedi ve çalıştığınız kurum veya sahibi olduğunuz işletme iflas etti. Evinize para götürmediniz, kiranızı ve elektrik faturanızı ödeyemediniz, bakkaldan yiyecek alamadınız. Ne yapacaksınız? Sizin ödeme yapamamanız bunları size sağlayan şirketlerin ve insanların da gelir kaybı demek. Sonra iflaslar peş peşe gelmeye başladı, etrafınızdaki insanların %80'i aynı durumda. Şimdi ne yapacaksınız? Filipinler'i Kasım ayında vuran Haiyan Tayfunu benzerleri, diyelim bütün kıyılarda sıklıkla olmaya başladı

ve deniz seviyesi 2 metre yükselerek bütün verimli tarım arazilerini sular altında bıraktı. Hadi bakalım şimdi ne yapacaksınız? Acılar çekip yaşanması zor bir gezegende herkes birbirini yedikten sonra herhalde kalanlarla yeniden başlayacağız... Buna **çöküş ve diriliş senaryosu** diyelim.

Çöküş ve diriliş senaryosu sistem sonuçlarından bir tanesi. Ancak sistemin gideceği noktanın bu olması gerekmiyor. Dünya, insanın da dahil olduğu bir sistem. Sistem bir faz değişimi gerçekleştirerek doğa ve kendisi ile barışık bir sistemi yaratabilir. Buna da **büyük dönüşüm senaryosu** diyelim.

Peki, bu büyük dönüşümü nasıl gerçekleştireceğiz? Dönüştürmek üzere yola çıkmadan önce iki önemli düşünürün sözlerine kulak verelim. **Albert Einstein** demiş ki: “**Problemleri o problemleri yaratan düşünce seviyesi ile çözemeyiz**”. Yani problemleri doğrusal düşünce ve büyüme ekonomisiyle çözemeyiz. Problemleri doğayı ve birbirimizi sömürerek ve tüketerek çözemeyiz. Tamam, peki o zaman nasıl çözeceğiz. **Buckminster Fuller**'a kulak verelim: “Mevcut gerçekliğe karşı mücadele ederek birşeyleri değiştiremezsin, birşeyi değiştirmek için **önceki modeli gereksiz kılan yeni bir model**

kurmalısın”. Bunu böyle soyut bırakmayalım, bir örnek verelim. Örneğin dijital fotoğrafların kimyasal fotoğrafları gereksiz kılması gibi. Dijital fotoğraflar son 20 yılda nasıl kimyasal fotoğrafları tarihe gönderdiyse, mevcut ekonomik sistemi de tarihe gönderecek prensiplere bağlı bir yeni “**güven ekonomisi**” kurulması ile büyük dönüşüm mümkün olacak.

Bu yeni güven ekonomisinin örneklerinden biri **Good4Trust.org** ve yeni yılda bizlerle olacak. Prensipleri ise, başkalarına kendisine davranılmasını istediği gibi davranan (altın kuralı), böylece eylemleriyle toplum ve gezegen için değer yaratan bir ekonomi. Öyle bir ekonomi ki, varlıkları topluma ve gezegene değer katacak ürün ve hizmetler üretmek üzere özenle bir araya getiriyor veya dönüştürüyor. Bireyler tüketmek yerine türetiyor. Bu sayede doğadaki gibi tam bir dönüşüm söz konusu. Nasıl bir sistem olarak ormanın doğaya zararı yoksa, aynen insan ekonomisi bir orman gibi doğaya zarar vermeden hatta artı değer yaratarak var olmayı başarabilir. İşte o zaman her geçen yıl bir önceki durumdan daha kötü olmaz ve her yeni yıl bir önceki yıla göre iyiyi doğru dönüşmüş olur.

**Change.org Türkiye Direktörü*

Neylan Süer*: “2014’te Binlerce Çocuğumuza ve Ailesine Daha Ulaşacağız”

Bosch Ev Aletleri olarak, insana ve doğaya karşı saygılı ürünler üretme anlayışı, bizim iş süreçlerimizin temelini oluşturuyor. Bu anlayış, Bosch’un DNA’sına işlemiş durumda ve 125 yıldır dünyada, 100 yılı aşkın süredir de Türkiye’de bu felsefe ile üretim yapıyoruz. “Yaşam için teknoloji” sloganı çerçevesinde geliştirdiğimiz doğa dostu teknolojilerle enerji ve su tasarrufu, doğal kaynakların bilinçli kullanımı, karbon ayakzının azaltılması, atık yönetimi gibi sürdürülebilirlik şemsiyesi altında bulunan birçok farklı konuya dikkat çeken bir markayız. İyi bir kurumsal vatandaş olmanın verdiği sorumluluk ve toplumsal gelişime katkı sağlamak hedefi ile uzun yıllardır “çevre ve eğitim odaklı projeler” hayata geçiriyor, etkisi ve yaygınlığının gücüne inandığımız projeleri de tüm gücümüzle destekliyoruz.

2011 yılında 5 Haziran Dünya Çevre Günü ile birlikte yayın hayatına başlayan yeni web sitemiz **Bosch Çevre Kulübü** ile çevre bilincine sahip

nesiller yetiştirilmesine katkı sağlamaya devam ediyoruz. Türkiye’nin dört bir yanından **15 bin çocuk** üye sayısına ulaşan Bosch Çevre Kulübü web sitemizle binlerce çocuğumuza daha ulaşmayı hedefliyoruz. Çevre ve eğitim odağında 2008’den bu yana desteklediğimiz projelerden biri de Yeşil Kutu Çevre Eğitimi Projesi. Sürdürülebilir kalkınma ve çevre eğitiminin geliştirilmesini amaçlayan Yeşil Kutu Projesi kapsamında gelecek nesillere çevre bilinci aşılamayı hedefliyoruz. Proje kapsamında Türkiye çapında toplam 11 bin öğretmen ve 1 milyonu aşkın öğrenciyeye ulaştık.

National Geographic Channel ile 2012 yılı itibariyle başlayan işbirliğimiz çerçevesinde doğa dostu hareket projesini hayata geçirdik. Bu işbirliğimiz kapsamında **NatGeo kâşifi Thomas Culhane**’i Türkiye’ye getirerek, İstanbul, İzmir ve Ankara olmak üzere toplam üç ilimizde, altı farklı üniversitede, 10 binlerce gencimiz için çevre seminerleri düzenledik. Gençlerimizi iklim değişikliği,

çevre koruma ve sürdürülebilirlik konularında bilgilendirdik. Ayrıca National Geographic Türkiye’nin çektiği **Bozayımın İzinde: Sarıkamış belgeseline** sponsor olduk. Ülkemizin nadide sık ormanlarından Sarıkamış’ta, bozayların izlenmesi ile yaban hayatın sürdürülebilirliğine katkı sağlayacak böyle önemli bir bilimsel araştırmaya Bosch olarak destek vermekten gurur duyuyoruz.

2008 yılında hayata geçirdiğimiz ve çok önem verdiğimiz bir projemiz de **Bosch Çevre Çocuk Tiyatrosu**. Adım adım gezdiğimiz Anadolu’da çocukları tiyatroyla buluşturan bu proje kapsamında toplamda 80 bine yakın çocuğumuza ve ailelerine ulaşarak, çevre koruma bilinci, doğa ve hayvan sevgisi aşlamış olduk. Yeni sezonda Eylül 2013 - Haziran 2014 tarihleri arasında tiyatromuz toplam 76 temsil gerçekleştirerek, daha binlerce çocuğumuza ve ailesine ulaşacak.

Uzun yıllardır yatırımını yaptığımız ve gönülden desteklediğimiz projelerimizi, 2014 yılında da yeni uygulama ve içeriklerle sürdürmeyi, geliştirmeyi planlıyoruz.

* **Bosch Ev Aletleri Pazarlama Müdürü**

Cansen Başaran-Symes*:

“Tüm Şirketler, Hangi Tarafta Olduklarını Seçmek Zorundalar”

Bu sene Varşova'da gerçekleştirilen 19. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'nın (COP 19) Filipinler'de yaşanan tayfunun gölgesinde başlaması herkese iklim değişikliğinin ulaştığı boyutları bir kez daha hatırlattı. Konferansta Avustralya hükümetinin 2020 yılı salım azaltma hedefini %25'ten %5'e çekerek iklim değişikliğine daha fazla bütçe ayırmayacağını açıklaması eleştirilirken, Japonya'nın 2020 yılı için salım azaltma hedefini %3,8 olarak revize etmesi hayal kırıklığına yol açtı. Öte yandan, karbon salımının büyük kısmına yol açan Çin ve ABD'nin salım azaltma hedeflerini yüksek tutması, yenilenebilir enerjiye yatırım planlarını açıklaması ve ABD'nin emisyon artışıyla mücadelede ve biyoçeşitliliğin korunmasında gelişmekte olan ülkelere destek sağlayacağını duyurması bu yılki dikkat çeken olumlu gelişmeler arasında yer aldı.

Tüm bu gelişmeler sırasında Türkiye, **Germanwatch**'un her sene yayımladığı **İklim Değişikliği Performans Endeksi**'nde 58 ülke içinde 50. sırada yer alarak, maalesef “**en kötü ülkeler**” kategorisine girdi. Karbon salımı halen sanayileşmiş ve diğer gelişmekte olan ülkelerin gerisinde olan Türkiye'nin gerekli önlemleri almadığı takdirde 2030 yılında karbon salımının bugünkü seviyesinin üç katına çıkacağı tahmin ediliyor. Bu sene İklim Değişikliği 5. Bildirimi'ni yayımlayan Türkiye'nin özellikle enerji verimliliği, su kullanımı, ormanlık alanların korunması ile stratejik sektörlerde ve etkin bir çevre yönetimi gibi konularda öncelikli olarak adım atması gerekiyor.

2013 yılında hükümetler ve uluslararası toplum sürdürülebilirlik konusunda yeterli adımları atmadığı için eleştirilirken, özel sektörün sürdürülebilirliğe ilişkin müzakerelere daha çok dahil olma çabası, iş dünyasının gündemindeki değişimi göstermesi açısından oldukça önemliydi. 2013'te iş dünyasındaki gelişmelere baktığımızda **teknolojinin, sürdürülebilirlik stratejilerinin bir parçası haline geldiğini**, şirketlerin özellikle operasyonlarda verimliliği sağlama, enerji ve su kullanımını azaltma gibi alanlarda inovatif çözümlerle rekabet ettiklerini görüyoruz. Bu durum şirketleri, sadece yeni ürün veya hizmet ile değil sürdürülebilirlik alanında da yarışacakları bir dönemin beklediğinin habercisi...

2013 yılının bir başka olumlu gelişmesi ise dünya genelinde şirketlerin sürdürülebilirlik raporlaması standartlarının gelişmesi ve raporlama kalitesinin artması oldu. **Global Compact Türkiye Yerel Ağı**'nın üye sayısının 2013 yılında 265'e ulaşma-

sı ve ülkemizde sürdürülebilirlik raporlamasının hem niceliğinin hem niteliğinin genel olarak artması da, Türk iş dünyası gündeminin dünyaya paralel ilerlediğini gösteriyor. Bu sene uluslararası platformlarda oldukça tartışılan **entegre raporlama** konusunun, Türkiye'de sürdürülebilirlik endeksinin hayata geçeceği 2014'te gündemimizde daha çok yer alması kaçınılmaz.

Kısaca özetlersek 2013 yılı, hükümetler ve uluslararası örgütlerce sürdürülebilir bir gelecek için ortak irade ve aksiyon çabalarının devam ettiği, iş dünyasında ise sürdürülebilirlik konusunda çizgilerin daha da netleştiği bir yıl oldu denebilir. Yakın gelecekte tüm şirketler çizginin ya bir tarafında ya da diğer tarafında yerlerini seçecekler. Sürdürülebilirlikten yana seçimini yapmayan şirketleri ise alışlagelmiş iş yapış biçimleriyle **bu yarışta tutunmanın daha da zor olacağı bir yıl** bekliyor.

* **TÜSİAD Kurulu Üyesi ve Şirket İşleri Komisyonu Başkanı**

Tolga Başak*:

“2014’te Doğayı Kullanmaktan, Korumaya Geçmeliyiz”

Küresel gündeme 2013 yılında, IPCC 5. Değerlendirme Raporu’nun ortaya koyduğu küresel ısınma gerçeklerinin ve akabinde Varşova’da hayal kırıklığıyla sona eren İklim Zirvesi’nin damga vurduğunu söylemek mümkün. Türkiye’de ise kısaca, bir yandan çevresel bilincin arttığına, bir yandan da özellikle büyük ölçekli altyapı ve enerji yatırımlarının doğayı tahrip ettiğine şahit olduğumuz bir yıl geçirdik.

Gezegimizdeki gidişatın sürdürülebilir olmadığı hepimizin bildiği ve yaşadığı bir gerçek. Artık, daha az kaynaktan en az şimdiki kadar, hatta daha fazlasını elde etmek için yeni yollar bulmamız gereken bir noktadayız. Tüm ülkeler **“ortak çıkar” için elini taşın altına koymak** ve üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmek zorunda. Diğer yandan iklim değişikliğinin ciddi olarak varlığını tehdit ettiğini her geçen gün yeniden hatırlıyoruz. Ne denli yıkıcı sonuçlarının olabileceğine bir kez daha Filipinler’de yaşanan felaketle şahit olduk. Ancak ne yazık ki hâlâ **Doha** ve **Varşova** gibi zirveler dışı dokunur bir karar alınmadan sona eriyor. Karbon emisyonlarında akılcı ve fark yaratan azaltım politikaları oluşturması gereken gelişmiş ülkelerin, 2014’te Peru’da gerçekleşecek zirvede etkin kararlar almasını bekliyoruz. Küresel karbon emisyonlarının %55’inden sorumlu olan beş ülke sera gazı emisyonlarını azaltmak için ortak bir çabaya girmedikleri sürece gezegenimiz için anlamlı bir değişimden bahsetmemiz mümkün olmayacak.

Türkiye’de ise geçtiğimiz yıllar göz önüne alındığında tablo pek farklı değil. 2013 yılı, biyolojik çeşitlilik ve ekosistem üzerindeki baskıyı artırma-

cak üçüncü köprü, Kanal İstanbul ve benzeri inşaat projelerini, daha büyük ölçekte tahribata sebep olabilecek **Tabiat Kanunu tasarısını** ve **sürdürülebilir olmayan enerji yatırımlarını** tartışarak geçti. Hâlihazırda TBMM Genel Kurul gündeminde olan ve doğayı korumaktan çok kullanmanın önünü açacak düzenlemeler getiren Tabiat Kanunu’nun, 2014’te katılımcı bir müzakere süreciyle taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerle uyumlu bir şekilde yeniden hazırlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Enerjide arz güvenliği sağlamayı merkeze alırken, çevresel performansları hedeflerine dâhil etmeyen ve yenilenebilir enerji hedeflerini hidroelektriğe çevirerek güneş ve rüzgâr gibi potansiyellere hak ettiği teşviki vermeyen Türkiye’nin, destek mekanizmalarını iyileştirmesi gerekiyor. Ayrıca, Türkiye’nin iklim değişikliğiyle mücadele konusunda benimsediği **“bekle ve gör”** politikasını terk edip, iklim biliminin gösterdiği doğrultuda harekete geçmesi, küresel çözümün parçası olmak için **ülkeminin kömüre dayalı enerji vizyonunu bir kenara bırakması**, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve iklim değişikliğine uyum politikalarını etkin bir biçimde hayata geçirmesi gerekiyor.

Son 20 yılda **Türkiye’de kişi başına düşen su miktarının**, 4000 m³’ten 1519 m³’e gerilediğini de unutmamak gerek. Son hızla su fakiri olma yolunda ilerleyen Türkiye, küresel iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek ülkeler arasında. Çözülmesi gereken sorun; su temin ettiğimiz ekosistemlere zarar vermeden, yeterli miktarda ve kalitede su elde etmek. Bunun için de suyun akılcı yönetiminin tarım sektörü başta olmak üzere,

suyun kaynak oluşturduğu tüm sektörlerde hayata geçirilmesi gerekiyor. Artan nüfus ve tüketim alışkanlıkları su kaynaklarımız üzerindeki talebin ve baskıların da artmasına neden oluyor. Özellikle plansızca hayata geçirilen ve nehir ekosistemlerimiz üzerinde geri dönüşü olmayan tahribatlara yol açan HES yatırımlarının mutlaka “sürdürülebilirlik kriterleri” etrafında yeniden ele alınması gerektiğine inanıyoruz. 2014 yılında, AB mevzuatıyla uyumlu, havza bazında su yönetimine geçiş konusunu içinde barındıran Su Kanunu tasarısının, katılımcılık ve bütüncül planlama konularındaki eksiklerini ortadan kaldırarak yenilikçi bir yaklaşımla hayata geçmesini diliyoruz. Ayrıca, su yönetiminde **“su ayakizi ve su koruyuculuğu”** gibi yenilikçi yaklaşımların gündeme getirilmesini bekliyoruz. WWF-Türkiye olarak, 2014 yılında da gerek ayakizini azaltmaya yönelik, gerek doğa korumaya yönelik projelerimizle, insanın doğayla uyum içinde yaşayabileceği bir geleceğin inşası için çalışacağız. Faaliyetlerimizi “ortak risk” ve “ortak sorumluluktan” yola çıkarak belirlemeye ve daha etkin ve uzun vadeli sonuçlara ulaşmak için iş dünyası ve kamu kurumlarıyla işbirlikleri kurmaya devam edeceğiz. Hepimizin bağlı olduğu ekosistemleri ve barındırdığı türleri, ancak doğanın insan sağlığı ve refahında oynadığı merkezi rolü kavrayarak koruyabiliriz. Geleceği, bizden sonraki kuşaklar adına güvence altına almak için karar vericilerin, özel sektörün ve bireylerin bu gerçekleri acilen politika ve eylemlere dönüştürmesi gerekiyor.

* **WWF-Türkiye Genel Müdürü**

Serra Titiz*:

“Değişim Talebi Tabandan Gelmeli”

Nisan-Mayıs aylarında iki aylık bir Amerika gezim oldu. **Eisenhower fellowship** gezimdi bu benim. Gezim in odağı sürdürülebilirlik ve sosyal inovasyondur. 12 farklı şehre gittim ve buralarda yeni sürdürülebilirlik uygulamalarını yakından görme fırsatı buldum, sosyal girişimcilerle tanıştım. Öğrendim ve ilham aldım. Sürdürülebilirlik uygulamalarında Amerika'nın batısı ile doğusu arasında büyük fark var. Batı konuyu içselleştirmiş, doğu henüz öğrenme aşamasında. Batı'da **San Fransisco, Seattle** ve **Portland**'a gittim. Bu üç şehir sürdürülebilirliğin merkezi gibiler, hayatın parçası olmuş sorumlu davranış biçimi. Kopenhag'da sokaklarda yürürken tasarım dokunuşlarını hissedersiniz, Portland'da yürürken de **sürdürülebilir yaşam esintilerini**.

Binaların tepelerindeki rüzgâr panellerinden, sokakta şeker yerine tohum satan makinelere, her türlü kafe restoran ya da okul kampüsündeki kompost kutularından, tek bir plastik poşet görmüyor olmaya kadar hayatın parçası olmuş sürdürülebilirlik bilinci.

Şehir planlarının oluşturulduğu, “yaşayan binalar” konseptinin geliştirildiği, “geleceği karşılama” girişimlerinin ağır bastığı anlayışlar yaşamı çevrelemiş.

Vatandaş katılımının zirve yaptığı yerler bunlar. Yerel belediyeciliğin ön plana çıktığı, üniversitelerin endekslerle birbirini karşılaştırdığı bir ortam.

Diğer yandan iş dünyasını etki alanını görmeye ve sürdürülebilir kalkınmaya hizmet etmeye teşvik eden **B Corp** girişimi başlamış yine batıdan.

Bugün B Corp 29 ülkeye yayılmış, 894 şirketin dahil olduğu bir “**sosyal şirket**” hareketi.

Sürdürülebilir kalkınmaya hizmet eden “bilinçli” (conscious) şirketler bunlar. Lügatlarındaki kelimeler: Empati (empathy), kâr optimizasyonu (profit optimization), ortak değer (shared value), kolektif etki (collective impact), gıda adaleti (food justice), sosyal adalet (social justice), izlenebilirlik (traceability), sosyal etki (social impact), etik tedarik zinciri (ethical supply chain) ve “anchor” organizations. **Anchor organizations'a** ya da “çıpa atmış kurumlara dikkat” çekiliyor. Bu kurumlar toplumun ayrılmaz bir parçası olmuş üniversiteleri, hastaneleri, büyük şirketleri içeriyor.

Seattle Impact Hub'da bir kokteyle katıldım, 200 kişi dünya çapında genç sosyal girişimcilerin geliştirdiği sosyal inovasyonları dinlemek için gelmişti.

İşte bunlar oluyordu, bunlar konuşuluyordu. Ve bunları konuşanlar insanlardı. Ve onların yaptıkları tercihlerdi. Portland'da yaşamaya karar verip yapacağı işi sonradan bulan insanlar, iş yoksa işi yaratan insanlar. Vatandaş katılımı ile değişimi insanlar kendileri yaratıyordu. Olması gereken de bu. **Tabandan gelmeli talep, yerel hareketler politikaları değiştirebilmeli**. Devlet politikaları da vatandaş katılımını teşvik etmeli tabii.

Türkiye'ye bakınca politikadaki zayıflık insanlardaki katılımı teşvik etmiyor ne yazık ki ama tabandan gelen harekete de engel olmak mümkün değil.

Türkiye'de bugün her koldan bir

katılımcılık girişimi görüyoruz. İnsanlar paylaşmak, sorgulamak ve değiştirmek istiyorlar. Gençler “dahil” olmak ve “seslerini duyurmak” istiyorlar, kamusal alanlarda hak talep ediyorlar. Aslında zaten kendilerine ait olan **kamusal alanları “geri almak”** istiyorlar.

Türkiye'de de 2013'te çok hızlı büyüyen ve gelişen bir sürdürülebilir yaşam ve sosyal girişimcilik gündemi vardı. Çarpan etkisi yaratarak tüm sektörlere yayılacak bir yeni yaşam düzeni toplumun tüm kesimlerini içine çekmeye başlayacak diye düşünüyorum.

Türk iş dünyasında bugün insan hakları konuşuluyor, iklim değişikliği stratejileri oluşturuluyor, şeffaflık önem kazanmaya başladı ve de en önemlisi sivil toplum şirketlerin iş ortakları haline gelmeye başladı. “Bilinçli” şirket sayısı artıyor.

Diğer yandan sosyal girişimcilik, **etki yatırımcılığı** (impact investment) yükselen konular arasında; pek çok koldan **sosyal inovasyon** teşvik ediliyor. Ancak daha alacak çok yol var gibi...

Gençlerin sosyal inovasyona ilgisi ve anlamlı hayatlar yaşama istekleri Türkiye'de büyük değişimler yaratacak, buna inanıyorum.

Bugün Türkiye'de sürdürülebilir kalkınma, sosyal girişimcilik, sosyal inovasyon, hatta kurumsal sosyal inovasyon konuşuluyorsa bu yarın konuşulacaklar için temeli sağlam bir altyapı oluşmakta olduğu anlamına geliyor.

* **Mikado Consulting**
<http://exploresustainability.blogspot.com>

Fatma Çelenk*: “Sürdürülebilirlik, Bugün Artık Yaşayabilmektir”

Sürdürülebilirlik, gün geçtikçe daha da önem kazanan bir kavram. Dünya nüfusu ve enerji tüketiminde meydana gelen artışla küresel ısınma ve beraberinde gelen çevresel ve toplumsal sorunlar, yaşamımızı ileride daha da çok etkileyecek konular olarak öne çıkıyor. Bu etkiler ekonomiyle de yakından ilgili. En hızlı büyüyen sektörlerden biri olan inşaat sektörü, önümüzdeki dönemde de hız kesmeyecek. 2010’da %76 olan kentleşme oranının, 2015’te %79 olması; kentli nüfusun da 55,7 milyondan 61 milyona çıkması bekleniyor.

Dolayısıyla konut talebindeki istikrarlı artış beklentisinin sadece ekolojik değil, ekonomik ve sosyal boyutları da bulunmaktadır. Mesele, karbondioksit gazının dünyadaki salımının %50’si binalara ait. Enerjinin yüzde 40’ının da binalarda kullanıldığı göz önüne alındığında konunun önemi çarpıcı bir biçimde ortaya çıkıyor. Sadece mevcut binaları bile enerji verimli binalar haline getirerek %25’e varan enerji tasarrufu sağlanabilir. Bu da yılda 6-7 milyar dolar demektir.

Toplumda kültür değiştikçe alışkanlıklar da değişiyor. Daha önceleri ta-

sarrufun çok önemli olduğu üretim toplumundan, tüketim toplumuna geçtik. Ancak her şeyi tüketmeye başlayınca tükenmeye başladığımızı gördük. İşte bu noktada da sürdürülebilirlik ortaya çıktı. Sürdürülebilirlik bugün artık yaşayabilmektir. Ancak bu da yetmez, bu yaklaşımı yanımızdakilerin de benimsemesi gereklidir; bu sayede ve gelişime ayak uydurarak geleceğe ilerleyebiliriz.

Bu kapsamda biz de, 50 yılı aşkın faaliyet gösterdiğimiz gayrimenkul alanında, enerji tasarrufuna destek olacak, tüketicilerimizin yaşamına artı değerler katacak, çevre dostu projeleri uzman ekiplerimizle hayata geçiriyoruz. Uluslararası çevre standartlarını hedef alarak, sürdürülebilir gelişimi destekleyecek, gelecek nesillerin yaşam kalitesinin yükselmesine katkı sağlamak için çalışıyoruz. Yalnız gayrimenkul değil enerji, çimento ve döküm sektörlerindeki faaliyetlerimizi de sürdürülebilir yaşam anlayışı doğrultusunda çevreye ve toplum değerlerine saygılı olarak yürütüyor ve kurum kültürümüzün bir parçası olarak sürekliliği olan sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştiriyoruz.

Yukarıda açıkladığım nedenlerden ötürü gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak için yeşil bina ya da diğer adıyla çevre dostu binalar inşa ediyoruz; bizce gelecek yeşil binalarda yükselecek. Holding binamız, var olan binalar kategorisinde Türkiye’de LEED sertifikası kazanan ilk bina olma unvanına sahip. Zincirlikuyu’da inşası devam eden ve LEED Gold sertifikası adayı Soyak SOHO, ‘Türkiye’nin En Başarılı Emlak Yatırımları 2012’ araştırmasında Yeşil Bina Kategorisi’nde

birincilik kazandı. İzmir’deki projemiz Soyak Mavişehir Optimus ve Soyak Siesta LEED sertifikasına aday projelerimiz.

Ayrıca 2011 yılında sera gazı emisyonları ve uzaklaştırmalarının kuruluş seviyesinde hesaplanmasına ve rapor edilmesine dair bir kılavuz niteliği taşıyan ISO 14064 Sertifikası’nı almaya hak kazandık. 2013’ün ilk ayında da Soyak, Yeşil Konut Kredisi’yle gayrimenkul sektöründe bir ilke daha imza attı. Yeşil bina sahibi olmayı teşvik etmek için Yapı Kredi işbirliğiyle Türkiye’nin düşük faizli ‘**Avantajlı Yeşil Konut Kredisi**’ uygulamasını başlattı.

Soyak, European Business Awards 2013-2014 programında Türkiye’yi ulusal şampiyon olarak temsil edecek finalistler arasında yer alıyor. Sürdürülebilir yaşam yaklaşımı çerçevesinde gerçekleştirdiği çalışmaların sonucu olarak European Business Awards programının “Çevresel ve Kurumsal Sürdürülebilirlik” (Environmental & Corporate Sustainability) kategorisinde Türkiye’yi temsil etme hakkına sahip oldu.

***Soyak Holding Kurumsal İletişim Koordinatörü**

Melda Çele*: “2014 Paydaş Diyalogları Artacak”

Geride bıraktığımız yılın sürdürülebilirlik gündemi devletler, iş dünyası ve sosyal paydaşlar açısından farklı gelişmeleri içerdi. 19. BM İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'nda (COP-19) yaşanan sınırlı ilerleme ve iş dünyasının ve kamuoyunun gündeminden uzunca süre düşmeyecek gibi gözükken **tedarik zinciri skandalları** gelecek adına umutsuz bir tablo çizse de, herkes önümüzdeki döneme dair derslerini çıkardı. 2014 yılı bu derslerin pratiğe geçmesi için paydaşlar arası işbirliklerinin ve ortaklıkların arttığı bir yıl olacak. COP-19'un zorlu müzakereleri, iklim değişikliği konusundaki liderlik ihtiyacını bir kez daha ortaya koydu. Ancak önümüzdeki iki sene içinde bu liderliğin oluşması için gerekli ortam olgunlaşabilir. Zira **Uluslararası Enerji Ajansı Baş Ekonomisti Dr. Fatih Birol**, müzakerelerin önünü tıkayan ABD'deki -kaya gazı ile- ve Çin'deki -enerji ve-

rimliliği ve yenilenebilir enerji projelerini hızla hayata geçirmesiyle şartların 2015 yılında müzakerelere liderlik etmeye müsait olabileceğini belirtti. 2015 yılında Fransa'da bu iki büyük oyuncu kilidi açacak süreci başlatabilir. Bu bağlamda, 2014 yılında paydaşların daha çok bir araya geldiğini ve fikirlerin eyleme döktüğünü görebiliriz. Tüm bu gelişmeler ışığında, Türkiye'nin süreci yakından takip etmesi ve stratejilerini iş dünyası ve diğer paydaşlarla beraber yeniden gözden geçirmesi gerekiyor.

İş dünyasının sürdürülebilirlik gündeminde ise bu sene tedarik zinciri skandalları vardı. Tüm dünyada tedarik zincirleri, coğrafi olarak genişledikçe daha da karmaşık bir yapıya büründü. Bu durum bir yandan şirketlere daha az maliyetle daha geniş pazarlara ulaşma imkanı sağlarken, diğer yandan birçok riski de beraberinde getiriyor. İşte 2013 yılı ne yazık ki bu risklerin gerçekleştiği bir yıl oldu. Önce gıda, daha sonra tekstil sektöründe şahit olduğumuz görüntüler, sürdürülebilirliğin çevre ve kaynak verimliliği bileşenleri kadar insan hakları ve çalışma hayatı standartları ile şeffaflık ayaklarının da olduğunu bize hatırlattı.

Türkiye'ye bakarsak, artık şirketlerin sürdürülebilirlik stratejilerini anlattıkları dönemden, stratejilerini sürdürülebilir kılmaya başladıkları döneme girdiğimizi söyleyebiliriz. 2014 yılında da iş dünyasının sürdürülebilirlik gündemini bu konular oluşturacak. Zira şirketler özelinde **çevre, insan hakları, çalışma hayatı standartları ve şeffaflık alanlarında ciddi çalışmalar** başlatıldı, hedef

belirleyen ve politika oluşturan şirket sayısı şimdiden artmaya başladı. Bu yaklaşımın **kelebek etkisiyle** yavaş yavaş tüm iş dünyasını saracağına inanıyorum.

2014 yılının sürdürülebilirlik gündemine hem devletler hem de iş dünyasının merceğinden baktığımızda, tüm paydaşlarla işbirliklerinin artacağı bir yıl olacağını söylemek yanlış olmaz. Hepimiz şunu bilmeliyiz ki; **her geçen yıl bir öncekinden daha zorlu olacak.** Bu nedenle, sürdürülebilir bir gelecek için yeni bir düşünce yapısına ve yeni bir liderlik anlayışına ihtiyacımız var. Geleceği inşa ederken, şirketlerin dinamo görevi göreceği, bu bağlamda ciddi rol ve sorumlulukları olduğu şüphesiz. Ancak bu görevi iş dünyasının tek başına götürmesi mümkün değil. Önümüzdeki dönemde STK'ların, üniversitelerin ve kamu kurumlarının sürdürülebilirlik gündemindeki yerleri daha da kritik olacak. Zira dar bir paydaş anlayışı artık sorunlara cevap vermiyor; şeffaflığa, güven tazelemeye ve tüm paydaşlar ile işbirliği kurmaya ihtiyacımız var.

* **TÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı**

Oya Ayman*:

“Adımlar Atılıyor Ama Yeterli mi?”

Geçen yıla ilişkin söyleyebileceklerim, elbette kentli insanların yaşam alanlarına sahip çıkma istekliliğinin parklardan, ormanlara, havzalara, akarsulara, denizlere doğru yayılıyor olmasıydı... Kentlerin doğayı nasıl sömürdüğünün, geç ve yavaş da olsa farkına varılıyor olması, geçtiğimiz yıllardan bu yana katlanarak artan ekolojik tahribata ve adalete ilişkin pek çok sorunun çözümüne dair umutları da artırıyor. Bir yandan da suni gıdalar ve artan hastalıklar, kırsalda doğa dostu üretimi sürdürmeye çalışan küçük çiftçiler ve onların üretimleriyle devamlılığını sağlayabilen doğal varlıklarla bağımıza dair farkındalığımızı artırdı. Bu farkındalığın, kırsalla ve doğayla bağlarımızı güçlendirerek, bizi devasa sorunların çözümüne daha da yaklaştırdığımızı düşünüyorum. Geleceğe dair hayallerimiz önemli

ama onları ancak şu anda yaptıklarımızla besleyip büyütebiliriz. Yaşamımızı sürdürmek için ihtiyaç duyduğumuz gıdanın üretimi, doğanın döngülerine bağlı ve bu döngüler işlediği sürece 2013 ya da 2014; kaç yılında olduğumuz pek fark etmiyor. Bu nedenle eğer ekolojik döngülerin geri dönüşü olmayacak şekilde tahrip olup, yaşamlarımızın yok olmasına seyirci kalmak istemiyorsak, doğanın döngülerine saygı duyan yaşam biçimlerini hayata geçirmemiz gerek. Her yıl eskisinden daha fazla insan doğayla uyumlu bir yaşam için adım atıyor ama daha fazla çabaya ihtiyacımız var...

**Buğday Derneği Kurucusu ve National Geographic Türkiye Editörü*

Defne Koryürek*:

“Gerçek Kahramanlık Hikayelerine Hazır Olun”

Yeme içme sektörünün tüketiciyi huzursuz eden usullerinin artan bir hızla şeffaflaşacağı bir döneme girdiğimizi görüyorum. Bu endişelere bir de azalan kaynaklar eklendiğinde, kanaatimce zanaat üretimi gıda, yerel ve geleneksel ürünler yükselirken üretici de her zamankinden önemli bir karaktere dönüşecek hayatımızda. Umuyorum kanaat önderlerimiz, rol modellerimiz arasına kooperatif başkanlarının da girdiğini görürüz ama şimdi-

den kimi organik üreticinin, şehir düzenini terk edip süt üreten yeni nesil çiftçilerin ve atalık tohumları inatla saklayıp, inançla dağıtan, çoğaltan kahramanların hikâyeleri sızmaya başladı ana akım medyaya. Artarak devam edeceğini ve Gezi'yi var eden ruhun, o ruhu taşıyan kuşakların hayatında önemli değişim ve dönüşümleri tetikleyeceğini düşünüyorum.

**Fikir Sahibi Damaklar*

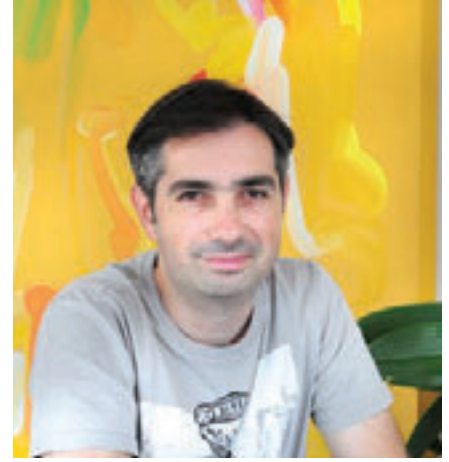
Barış Gençer Baykan*: “2013 Gezi Parkı'nın Mirası”

2013'ün Mayıs sonunda ve Haziran ayında adına Gezi Direnişi denilen muazzam bir sosyal patlamaya şahit olduk. Bir park Türkiye'nin gündemine oturdu. Nedenleri çok tartışıldı. Bu kısa ama yoğun süreçten üç miras kaldığını düşünüyorum. Birincisi, kentlerin yağmalandığı günümüzde **parkların birer yaşam alanına dönüşebileceği** gerçeği. Kütüphanesi, mutfağı, itfaiyesi, bostanı, reviri, marketi, dayanışma ve koordinasyon masaları, LGS dershanesi, Çapul TV'si, atölyeleri ve konserleri ile bir yaşam alanı. İkincisi, **park forumları**. Park forumlarının etki alanlarındaki bölgelerde imara açılan alanlar, özelleştirilen kamu malları, mega projeler veya kentsel dönüşüm pro-

jeleri tartışmaların odak noktasını oluşturuyor. Üçüncüsü de **siyasal ve yönetsel katılımın** tartışılmasına açılması. Siyasal katılım, bireylerin ve grupların, farklı coğrafi düzeylerde siyasal yöneticilerini seçmesi ve yöneticilerin kendi istek ve çıkarları doğrultusunda karar almalarını sağlamasıdır. Yönetsel katılım ise seçme ve seçilme faaliyetleri dışında kamu hizmetleriyle ilgili temel kararların hazırlanması, olgunlaştırılması, karara dönüştürülmesi, doğrudan ya da dolaylı etkileneceklerin karar aşamalarına katılmasıdır. Gezi direnişinden sonra siyasal ve yönetsel katılımın artma eğiliminde olduğunu söyleyebiliriz.

“2014'te Kent Siyaseti Önem Kazanacak”

Son yıllardaki enerji, çevre ve ulaşım politikalarındaki dönüşüm kentlerde giderek daha görünür ve tahripkâr olmaya başladı. Özellikle İstanbul için konuşursak, **3. Havaalanı, 2. İstanbul şehri, Ka-**

nal İstanbul, Taksim Projesi ve 3. Köprü örneklerini verebiliriz. 22 Aralık 2013'te, İstanbul Kadıköy ilk defa bir kent mitingine ev sahipliği yaptı. Kent Hareketleri, Kuzey Ormanları Savunması ve Forumlar Arası Kentsel Dönüşümle Mücadele Çalışma Grubu'nun düzenlediği mitinge aynı zamanda çağrıcı olan onlarca meslek örgütü, park forumu, siyasi parti, sendika, mahalle ve ekoloji örgütü ile taraftar grupları ve üniversite toplulukları katıldı. Semtlere, mahallelere, parklara, ormana, bostana, suya yönelik yıkıcı politikalara dur demek için onbinlerce kişi bir araya geldi. 2013'ün son günlerinde patlak veren rüşvet ve yolsuzluk skandalı, Türkiye gündemini sarstığı gibi, mitingin rengini de değiştirdi. Kente karşı işlenen suçlara rüşvet ve yolsuzluk boyutunun eklenmesi sıklıkla vurgulandı. Kanaatim odur ki, 2014'te siyaset kentlere daha çok odaklanacak. Yerel yönetimler merkezden özerkleşmeye ve daha yaşanabilir kentler için mücadele etmeye başlayacaklar. Somut olarak Mart 2014'te özellikle Beyoğlu ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimlerinde Gezi'nin kolektif hafızası su yüzüne çıkacaktır.

* Yrd. Doç. Dr., Yeditepe Üniversitesi Kamu Yönetimi

Şehir yaşamı kimimiz için bir tercih, bazılarımız içinse zorunluluk.

Ama kesin olan bir şey var ki, toplumun her kesiminden insanın daha iyi bir hayat sürebilmesi, doğal kaynakları çok daha az tüketen, sürdürülebilir, eşitlikçi ve iş birliğine dayanan bir kültüre yönelmemize bağlı. Bunun için toplumun her kesiminden insanın sorumluluk alması gerekiyor.

Elinizdeki kitap işte bu noktalara dikkat çekerken, yaşamsal gereksinimlere erişim ve bunların kontrolünü mümkün kılan yetenek, teknoloji ve taktikler hakkında bilgiler veriyor.

Gıda, Su, Enerji, Atık Yönetimi ve Toprağın İyileştirilmesi ana başlıkları altında ilerlerken her satırında şunu vurguluyor: *Yaşadığımız yere sahip çıkmak ve nerede olursak olalım hayatı dönüştürmek bizim eltmizde.*

SİNEK SEKİZ KİTAPLIĞI

Yaşadığımız Hayatı Daha Ne Kadar Sürdürebiliriz?

1968 yılında kalkınmanın sürdürülebilirliği çerçevesinde görüşler üretmek üzere bir araya gelen bilim insanları, devlet ve iş adamları **Roma Kulübü**'nü oluşturdular. Roma Kulübü dünyada daha çok, 1972 yılında yayınlanan "**Büyümenin Sınırları - The Limits to Growth**" raporuyla tanındı. **Donella Meadows, Dennis Meadows, William Behrens** ve **Jorgen Randers** tarafından yazılan bu rapor kalkınmanın beş ana unsurunu; dünya nüfusu, endüstrileşme, çevre kirliliği, besin üretimi ve kaynakların tükenmesini inceleyerek sürdürülebilir kalkınma için çözüm yolları öneriyordu.

Bu rapor sürdürülebilir kalkınma alanında yayınlandığı günden bu yana temel başvuru kitabı olma özelliğini sürdürmüş, hatta yazarları tarafından raporun 20. ve 30. yıl dönümlerinde dünyanın geldiği durumu da değerlendiren ek raporlar çıkartılmıştı.

Bu raporun yazarlarından, halen de bilimsel araştırmalarına devam eden Jorgen Randers, günümüzde ilk raporun sonuçlarını birkaç ana başlık altında toparlıyor:

1. İnsanlığın ekolojik ayakizi 1900-1972 yılları arasında çok hızlı arttı.
2. İnsanlığın ekolojik ayakizi 1972'den sonraki 100 yıl 1900-1972 arasındaki hızıyla artmaya devam edemez.
3. Bu sebepten insanlığın ekolojik ayakizinin dünyanın sürdürülebilirlik kapasitesini aşması beklenmelidir.
4. Dünyanın sürdürülebilirlik limitleri aşıldığında insanlığın küçülme-ye başlaması kaçınılmazdır.

Jorgen Randers

“Dünyanın zengin kesimindeki ülkelerin ekolojik ayakizlerini azaltmak gerekiyor: Bu sebepten zengin ülkeler, üretkenliği azaltacak olsa da çalışanlara daha fazla tatil imkanı vermeliler”

5. Bu küçülmeye engel olmak acilen küresel politika önlemleri ile mümkündür.

6. Bu sebeple en önemli konu hemen önlem alınmaya başlanmasıdır (yani 1975 yılında).

Jorgen Randers 150. Yıl Kutlamaları kapsamında **Boğaziçi Üniversitesi**'ne konuk oldu. Konuşmasının büyük kısmında, çoğu ekonomistin kalkınma için çizdiği pembe gelecek görüntüsünden uzak da olsa, yine de küresel kalkınmanın içinde bulunduğumuz yüzyılın orta-

sına kadar ciddi sorunlarla karşılaşmadan süreceğini anlatan Randers, sürdürülebilir bir yaşamın başarılabilmesi için önemli koşullar olduğunu da söyledi. Bu koşulları şöyle sıralayabiliriz:

1. Nüfus artışının azaltılması gerekiyor: Bu bağlamda öncelikle gelişmiş ülkelerden başlayarak ailelerde **tek çocuk uygulamasına** geçmek gerekiyor. Sürdürülebilir kalkınma istiyorsak dünya nüfusu bu hızla artmaya devam edemez. Ancak; gerek gelişmiş gerekse de gelişmekte olan ülkelerde kadınlar problemin farkına vardıkları için fazla çocuk yapmaktan kaçınıyorlar. Norveç'te devlet, 20 yıldır kadınlara daha fazla çocuk yapmaları için teşvik vermesine rağmen doğurganlık oranını artırmayı başaramadı.

2. CO₂ salımlarını yasaklamak gerekiyor: Özellikle gelişmiş ülkelerden başlayarak en geç 2024 yılına kadar kömür, petrol ve doğalgaz kullanı-

Prof. M. Levent KURNAZ
Boğaziçi Üniv.
Fizik Böl. ve Mercator/IPM
Araştırmacısı
mlkurnaz@gmail.com

mının yasaklanması iklim değişikliğinin yaşanabilir bir seviyede tutulabilmesi için tek şanstır.

3. Dünyanın belirli kesimlerindeki fakirliği azaltmak gerekiyor: Bu bölgelerdeki insanların temel ihtiyacı enerjidir. Bu bölgelere **iklim dostu enerji sistemlerini satmamız değil**, serbestçe vermemiz gerekiyor ki o bölgeler de kendisini geliştirebilsin. Enerji kaynaklarına sahip olmadan söz konusu ülkelerin fakirlikten kurtulmaları mümkün değildir.

4. Dünyanın zengin kesimindeki ülkelerin ekolojik ayakizlerini azaltmak gerekiyor: Bu sebepten zengin ülkeler daha da zengin olma çabalarına ara verip üretkenliği azaltacak olsa da çalışanlara **daha fazla tatil imkanı** vermeliler. Bu, zengin ülkelerin ekolojik ayakizlerini azaltmalarının en temel ve kolay yoludur.

5. Devletlerin kısa görüşlü politikalarından vazgeçmeleri gerekiyor: Dünyanın karşı karşıya olduğu problemlerin giderilebilmesi için **uluslararası çözümlere** ihtiyaç vardır. Bu çözümlerin pek çoğu bir seçim döneminden diğer seçim dönemine politikalar geliştiren devletler tarafından hayata geçirilemez. Bu sebeple, dünyada **devlet-üstü politika** üretecek karar organlarına ihtiyaç vardır.

6. Sürdürülebilir kalkınmanın birincil amacının, "gelir artırma" olarak görülmesinin bırakılması gerekir. **İnsan hayatının amacı daha zengin olmak değil, daha mutlu olmaktır.** Bu sebeple odak noktamızı zenginlikten mutluluğa kaydırmak

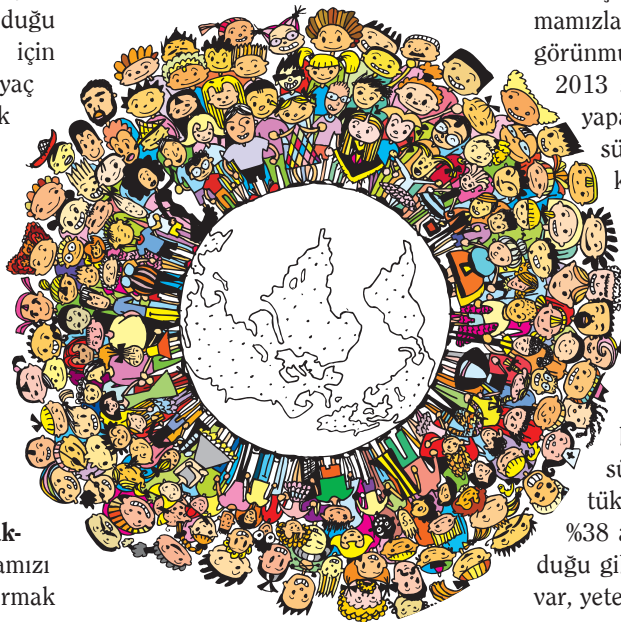
zorundayız. Sürdürülebilir kalkınmanın hedefi de daha zengin değil, kendini daha iyi hissedenden insanların yaşayacağı bir gelecek yaratmaktır.

Sınırlarımızı Bilmek

2013 yılı sonunda Randers'ın önermelerine baktığımızda onun ümitsizliğini paylaşmak zorunda kalıyoruz. Sınırları belirli bir gezegende yaşıyoruz. Bu gezegenin olanaklarını her geçen sene biraz daha fazla tüketiyoruz. Her sene dünyanın bize sağladığı imkanları sürdürülebilir bir şekilde o yıl boyunca kullanmak temel hedefimiz olmalı. Halbuki biz, 1993 yılında sürdürülebilir bir dünyanın bize sağladığı imkanları 21 Ekim'de tüketmiş oluyorduk. 2003 yılında ise **Sürdürülebilirlik Limitini Aşma Günü** 22 Eylül oldu. Bu yıl ise, tüm senenin imkanlarını

20 Ağustos'ta tüketmiş olduk. Her geçen sene dünyayı biraz daha sürdürülemez bir şekilde tüketiyoruz. Dünyanın devamının sürdürülebilir olabilmesi için kaynakların dikkatli kullanılmasına ek olarak çevrenin de atıklarla kirlenmemesine özen göstermek gerekiyor. Bu atıkların başında da sera gazları geliyor. Diğer atıklardan farklı olarak sera gazları sadece atıldıkları yeri değil, tüm dünyanın atmosferini kirletiyorlar. Bu kirlenmenin yol açtığı küresel ortalama sıcaklıklardaki artış ise hepimizin hayat kaynağı olan temiz su kaynaklarının azalmasına ve gıda üretiminin sürdürülebilir bir şekilde bizi beslemeye yetmemesine neden oluyor. Çoğumuz farkında olmasak da **dünya gıda fiyatları son on yılda %85 oranında arttı.** Aynı dönemde dünyanın nüfusu %14 artışına göre gıda fiyatlarındaki artışı sadece daha fazla kişi olmamızla açıklamak artık mümkün görünmüyor.

2013 sonunda kabaca bir hesap yapacak olursak, 20 Ağustos'ta sürdürülebilir dünyanın kaynaklarını tükettiğimize göre, eğer bu tüketim miktarında kalacaksa, dünyada 4,5 milyar kişi olmamız gerekiyor. Yani önümüzde basit bir seçim var; ya acilen nüfusumuzu 2,7 milyar kişi azaltacak bir yöntem bulmalıyız ya da sürdürülebilir bir yaşam için tüketim miktarımızı hemen %38 azaltmalıyız. Her zaman olduğu gibi, gene bir seçim şansımız var, yeter ki biz doğruyu seçelim.

2014'te Sınırları Aşabilecek miyiz?

Türkiye'de yeşil binaların yaygınlaşması, öncelikle sektörde yeterli bilincin oluşmasından geçiyor. Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği (ÇEDBİK) de işte tam bu doğrultuda çalışmalar yürütüyor. 20-21 Şubat'ta 3. Uluslararası Yeşil Binalar Zirvesi'ni düzenleyecek olan dernek yöneticilerine göre; yerel yönetimlerden finansal kuruluşlarına, mimarlardan inşaat malzemesi üreticilerine kadar tüm paydaşlar arasında etkili iletişim ve bilinç oluşturulduğu takdirde 'büyük patlama' yaşanacak... Ve büyük patlamanın mihenk taşı da bir nevi tanrısal rol üstlenen 'tasarımcılar' olacak...

 Barış DOĞRU

 Özgür GÜVENÇ

Milyonlarca, hatta milyarlarca dolarlık projeler, yatırımlar; 1,5 milyon kişiyi aşan istihdam; milyarlarca dolarlık ihracat... Evet, inşaat sektörü, gelişen Türkiye'nin lokomotif sektörlerinden biri. Ancak etkileri sadece bu rakamlarla sınırlı değil. Hemen bir örnek verelim: Sektörün ülkedeki toplam enerji tüketimindeki payı %40-50 civarında! Tabii karbon emisyonları açısından da durum benzer. Yani halihazırdaki enerji kaynakları hayli kısıtlı olan Türkiye'de, harcamaların neredeyse yarısı binalar tarafından gerçekleştiriliyor. Bu noktada sürdürülebilir yeşil binaların önemi bir kez daha çıkıyor ortaya. İnşaat sektöründe yeşil dönüşüme rehberlik etmek amacıyla faaliyet gösteren Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği (ÇED-

BİK) de işte bu noktada önemli bir misyon üstleniyor. Ulusal yeşil bina sertifikası oluşturma çalışmalarından tüm paydaşları bilinçlendirmeye kadar pek çok alanda faaliyetlerini sürdüren ÇEDBİK, 20-21 Şubat tarihleri arasında İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde '3. Uluslararası Yeşil Binalar' Zirvesi'ni düzenliyor. Zirvenin ana teması ise 'Sürdürülebilirlik-Sınırları Aşmak'... Peki, Yeşil Binalar ve genel olarak sürdürülebilir yapı sektörü içinde bulunduğu sınırları nasıl aşacak; bunun için neler yapılması gerekiyor; kimlere hangi görevler düşüyor? 2013, yeşil binalar ve sürdürülebilirlik çalışmaları açısından nasıl bir yıl oldu; 2014 yılına yönelik beklentiler neler? Tüm bu soruları **ÇEDBİK Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Duygu Erten** ve **ÇEDBİK Yönetim Kurulu üyesi ve Avcı Mimarlık'ın kurucusu Selçuk Avcı**'ya yönelttik. Önemli bilgiler aldığımız sohbetten altı çizilmesi gereken bir başlık da şu oldu: Yeşil binaların hayata geçirilmesinde tasarımcıların rolü büyük.

Önce, geride bıraktığımız yıldan başlayalım. Türkiye, 2013'te yeşil binalar açısından nasıl bir yol aldı?

Duygu Erten: Bence 2013, Türkiye'de bir patlama yılı oldu. Yeşil binalara ciddi bir talep var. Şirket şapka ile konuşacak olursam (**Turkeco İnşaat ve Enerji**) şu değerlendirmeyi yapabilirim: Konut başta olmak üzere AVM sektörü, yeni ofis yatırımcıları, kısacası herkes yeşil bina yapmak istiyor. Kamu özel ortaklıkları (**Public Private Partnership-PPP**) projelerinin hemen hepsi, 200 yatağın üzerindeki hastane projelerinin neredeyse tamamı Yeşil Bina talebiyle geliyor. Öte yandan 2016'da bitirilmesi hedeflenen **Uluslararası İstanbul Finans Merkezi** projesindeki tüm binaların yeşil olması kararlaştırıl-

Sınırları Aşmanın Zirvesi Olabilir

2012 ve 2013 yıllarında gerek uluslararası gerek Türk pek çok değerli konuşmacıyı ve yaklaşık 1000 katılımcıyı ağırlayan Uluslararası Yeşil Binalar Zirvesi'nin bu üçüncü yılında da heyecan verici konular ve konuklar olacak... Merkezi ve yerel yönetimler arasındaki iletişim ve etkileşimin öneminin ortaya konacağı, 'sıfır karbon' yaşamının mümkün olup olmayacağına da tartışılacağı zirvede, rol model projelere de yer verilecek. Bunlardan biri, '2012 World Building of the Year' ödülünü kazanan **Singapur Gardens Bay**... Çevre tasarım danışmanlığı veren Atelier Ten'in kurucu ortağı **Patrick Bellew** ve Wilkinson Eyre Architects'in kurucu ortağı **Jim Eyre**, sürdürülebilirlik konusunda uluslararası bir örnek olarak gösterilen bu projeyi

anlatacaklar. Türkiye'de ve dünyada sürdürülebilir/yeşil bina sektörünün önde gelen paydaşlarını, gayrimenkul ve inşaat şirketlerinin üst düzey yöneticilerini ve konusundaki en uzman kişileri bir araya getirerek nitelikli bir tartışma ortamı oluşturacak zirvede ayrıca Dünya Yeşil Binalar Konseyleri Avrupa Bölgesel Ağı'nın (ERN) senelik toplantısı gerçekleştirilecek. Ulusal Yeşil Bina Sertifikası'nın lansmanının da yapılacağı etkinliğin bir diğer odak noktası 'Yeşil Okullar' projesi... Cape Town Dünya Yeşil Binalar Konseyleri Kongresi'nde 'Yeşil Okullar' anlaşmasına imza atarak Türkiye'yi projeye dahil 20 ülke arasına sokan ÇEDBİK, zirvede projenin Türkiye ayağında gerçekleşecek çalışmalarını açıklayacak.

miş durumda. Ancak biz, işverenin karşısına oturduğumuzda konunun halen tam olarak anlaşılammış olduğunu görüyoruz.

Yeşil bina talebinde bulunanların bilinçsiz olduğunu düşündüğünüz konular neler peki?

Duygu Erten: Entegre tasarım getiren bu işin planlamasını, bütçesini ve oluşturduğumuz stratejiyi anlattığımızda, aldığımız tepkilerden bunu anlıyoruz. Patronları görevlilere 'Yeşil bina istiyorum' diyor ve bize geliyorlar. Ayrıca tasarım

bitip inşaat başladıktan sonra yeşil bina kararı verenler de oluyor. Bu tabloya bakıldığında da algıda yol alınması gerekliliği ortaya çıkıyor. Yeşil bina kararı ne zaman verilir, ne zaman ekip kurulur, bu ekibin el ele çalışması için gereken proje yönetiminin ve zamanın sunulması gibi konularda sıkıntı var. Ama genel anlamda talep çok fazlaştı. Kamudan büyük ilgi var.

2013 yılını ÇEDBİK açısından değerlendirecek olursak, Ulusal Yeşil Bina Sertifikamızı aslında tamamlamıştık. Ancak buna rakip sertifik-

kalar çıktı. Şu anda paralel birçok çalışma yapılıyor.

Türkiye’ye özel bir yeşil bina sertifikasının oluşturulması neden bu kadar önemli peki?

Duygu Erten: Uluslararası değerlendirme sistemlerinin Türkiye’deki kullanımına dair son yıllarda kullanıcılardan birçok geribildirim aldık. Bu bildirimler; uluslararası sertifikaların yurtdışı kökenli olduğu için daha pahalı olması, oldukça yoğun bir bürokrasisinin bulunması; özellikle ön koşullara uyma zorunluluğunun yarattığı bir ‘kılıfına uydurma’ durumunun yaşanması gibi geribildirimlerdi. Belki de en önemli konu, sertifikaların onu oluşturan ülkelerin kaynaklarına, kültürlerine ve sistemlerine yönelik olması... Ülkemizde önemli bir boşluğu doldurmak için yerel koşullara uygun, Türkçe ve Türkiye’de uygulanmakta olan standartlara referans verecek bir değerlendirme sistemini oluşturmak üzere yola çıktık. Ayrıca her yıl uluslararası sertifikaların yeni versiyonu yayınlanıyor. Bu versiyon değiştirmelerde örneğin, **US Green Building Council** geribildirimleri bütün dünyadaki üyelerinden alıyor. Halbuki Türkiye için bir yerel sertifika yapıldığında, sadece Türkiye’deki profesyoneller geribildirimde bulunacağından sertifika çok daha gerçekçi bir şekilde revize edilecektir. Bizim sertifikamız hazır. Şu anda beş tane pilot proje adayımız var. Türk Standartları Enstitüsü ile görüşmeler yapıyoruz, büyük ihtimalle el sıkışıp birlikte yürüyeceğiz.

Ulusal Yeşil Bina Sertifikası ile ilgili ÇEDBİK’e paralel çalışmaların yürütüldüğünü söylediniz. Sizce bu iyi bir şey mi, kötü mü?

Duygu Erten: Türkiye gibi kaynakları az, özellikle insan kapasitesinde eksikler olan bir ülkede tek ulusal sertifika çalışması önemli bir şey. ÇEDBİK olarak sertifika çalışmamı-

“Gerek Avrupa’da gerek Uzakdoğu’da gerekse Kuzey Amerika’da LEED sertifikalı binaların sayısı artıyor. Dünyada bu sertifikaya sahip 13 bin bina var, aday sayısı ise 38 bin”

zı web sitemize koymuştuk ve bunun içeriğinin, sertifika çıkardığımızı iddia eden birkaç kurum tarafından alındığını gördük. Bu çok iyi bir şey değil. Bu işe pek çok insan emek koydu. 20’nin üzerinde STK, 10’un üzerinde üniversite enstitü üyemiz var. Çok fazla sayıda insan, ulusal bir dernek çatısı altında ulusal bir sertifika yaratma çalışması yürüttü. Bizim beklentimiz, bu çalışmanın tek elden yürütülmesi yönünde, çünkü herkesi yanımıza alırken şeffaflığın yeterli olduğunu düşünüyoruz. Ama başka ajandalar da var ki, bu yetmedi. Sonuçta ÇEDBİK, bu konuda bir koordinatördür, bu sertifikanın sahibi de katkı veren tüm paydaşlardır. Paralel olarak yürütülen çalışmalardan yola çıkarak, koordinatörlüğümüzün yanlış anlaşıldığını düşünüyorum.

Selçuk Avcı: Ulusal sertifikasyon oluşturmak, olmazsa olmaz gibi bir şey. Bu konuda ilk adımı atan biz olduk. Tabii sonradan bunun içine giren değişik kurumlar var. Onların bizim yaptığımız araştırmalardan yararlanması yanlış değil ama bizim emeğimizle yapıldığının da görülmesi gerekiyor. Ben ortaklaşa çalışmaktan yanayım. Devletin, Türk Standartları Enstitüsü’nün bunu benimsemesi çok iyi bir şey. Birlikte yaratılan katkının değerinin anlaşılması lazım. Bu diyalog, 2013 yılında iyice yükseldi. Geçtiğimiz aylarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bir çalıştay düzenledi. Bu çalışmaya biz de dahil, bu konuyla ilgili çalışan birkaç kuruluş davet edildi, fikir alışverişleri oldu. Konu hızlı ilerliyor.

Buradan yola çıkarak 2014 yılında konunun nasıl bir seyir izleyeceğini düşünüyorsunuz?

Selçuk Avcı: 2014 yılı daha da verimli geçecek. Yükselişe birlikte bilinçlendirme devam edecek ve daha da yerine oturmuş olacak. Bizim hedefimiz de tüm paydaşlara bilgilendirmeler yapmak ve onları konuya daha çok yaklaştırmak. Eğer bu sağlanırsa büyük bir patlama yaşanacak. Biz tam da bunun eşliğindeyiz. Bu konuda bilhassa tasarımcılara büyük rol düşüyor. Ancak bu tarafta yeterli anlayışın oluşturulmadığı kanaatindeyim...

Tasarımcıların, oluşacak büyük patlamadaki rolünden biraz bahsedersiniz?

Selçuk Avcı: Aslında süreci en çok etkileyen tasarımcılardır. Biz **tanrısalsal bir roldeyiz**. Her şeyi tasarlıyoruz, bizim parmağımızın ucundan çıkan bir eskiz, imalatın başlangıç noktasıdır. İşveren “Şunu yapalım” dedikten sonra iş, tasarımcıya intikal ediyor. Tasarımcı da yeşil binaların gerekliliğini benimseyip işverenine bunun ‘olmazsa olmaz’ını anlatamazsa büyük bir imkanı

“Eğer binalarımızı bu bilinçle tasarlırsak, örneğin %40 daha verimli olursak, tasarruf ettiğimiz para eğitime, sağlığa, ulaşımaya aktarılabilir. Mevcut binaların da iyileştirilebileceği düşünüldüğünde ortaya çok daha büyük bir rakam çıkar”

kaybetmiş oluruz. Türkiye olarak enerji kaynaklarımız bir hayli limitli. Enerji tüketiminin %40 civarında bir bölümü binalar tarafından harcanıyor. Eğer biz kendi binalarımızı bu bilinçle tasarlırsak, örneğin %40 daha verimli olursak, tasarruf ettiğimiz para eğitime, sağlığa, ulaşımaya aktarılabilir. Bir de mevcut binaların da iyileştirilebileceği düşünüldüğünde ortaya çok daha büyük bir rakam çıkar.

Bu nedenle sürdürülebilirliği beraber kabul edip katmanlarını da düşünce tarzımıza katarsak, bunun devamını da malzemecilere ve imalatçılara, inşaatçılara anlatırsak büyük bir patlama yaşanır. ÇEDBİK olarak da bir nevi beyin yıkamasını hızlandırmak için çalışıyoruz, çünkü ne yazık ki bazı alanlarda çok yavaş gidiyoruz.

Türkiye böyle bir geçiş süreci içindeyken dünyada neler yaşandı, yaşıyor?

Duygu Erten: Dünyada bu hareket, hızlı bir şekilde devam ediyor. Bunu

ABD'nin sertifikası olan LEED başvurusu sayılarından biliyoruz. ABD'nin istatistiklerine göre projelerin %40'ı yurtdışında yapılıyor. Gerek Avrupa'da gerek Uzakdoğu'da gerekse Kuzey Amerika'da LEED sertifikalı binaların sayısı artıyor. Dünyada bu sertifikaya sahip 13 bin bina var, aday sayısı ise 38 bin. Hindistan ve Kanada'da ise mevcut binalar için yapılan başvuruların, yeni binalardan daha fazla olduğunu biliyoruz. Bu da demek oluyor ki, var olan yapı stokunun enerji tasarrufu potansiyeli yavaş yavaş anlaşılmaya başlandı dünyada.

Şubat ayında düzenleyeceğimiz '3. Uluslararası Yeşil Binalar Zirvesi'nin ana teması 'Sürdürülebilirlik-Sınırları Aşmak'... Sınırlar nasıl aşılacak?

Selçuk Avcı: Zirvede değişik sektörlerden gelen katılımcıları tartışmanın içine çekmek ve fikir patlamasını açığa çıkarmak istiyoruz. Bunu sadece mimar ve mühendislerle gerçekleştiremeyiz. Hükümeti davet

Abu Dabi'den Yeni Yeşil Bina Sertifikası: ESTİDAMA

Duygu Erten ve Selçuk Avcı ile ulusal sertifikasyon üzerine sohbetimizde gündeme gelen, Birleşik Arap Emirlikleri'nin başkenti Abu Dabi kaynaklı Estidama, bu konuda elde edilebilecek başarılar konusunda çok iyi bir örnek aslında. Emirlik, LEED ve BREEAM sertifikalarından esinlenilerek hayata geçirilen Estidama adlı sertifika programının, 2010 yılı itibarıyla bölgedeki tüm binalarda yerel yönetmeliklerle birlikte uygulanmasını zorunlu hale getirdi. Yenilikçilik, doğru malzeme seçimi, temiz/yeşil üretim, etkin dağıtım, düşük etkili kullanım, dayanıklı ürün ve atık oluşumunun önlenmesi olmak üzere 7 aşamadan oluşan sertifika, Pearl 1 ile Pearl 5 arasında değişen seviyelerde veriliyor. 22 milyar dolarlık bütçe aktarılan ve dünyanın en sürdürülebilir kenti olma iddiasındaki Abu Dabi'deki **Masdar City**'nin inşasında da Estidama kullanılıyor. 2016 yılında tamamlanması öngörülen kentin enerji ihtiyacının tamamının yenilenebilir kaynaklardan temin edilmesi planlanıyor. Tamamlandığında %65 soğutma enerjisi tasarrufu, %70 su tasarrufu elde edilmesi hedeflenen şehirde görünen bir araç trafiği de olmayacak.

etmek, merkezi ve yerel yönetimler arasındaki ilişkiyi irdelemek, onları dışardan gelen örneklerle buluşturmak gerekiyor. Kısacası bu tek taraflı, **klışeleşmiş bir zirve olmayacak.** Bu zamana kadar birikmiş tartışmaların, gerilimlerin açığa çıkmasını da bir esneme kaynağı olarak görüyoruz.

Duygu Erten: Ezberi bozmak istiyoruz ve sınırları zorluyoruz... Sürdürülebilirlik, moda gibi algılanıyor Türkiye'de. Hedefimiz, bu algıyı değiştirmek ve paydaşlar arasındaki diyalogu yüksek seviyelere taşımak... ○

Otomobiller Her Yıl Daha Çevreci Oluyor

 Gökçe VAHAPOĞLU, vahapoglu@fas.harvard.edu

ABD Çevre Koruma Ajansı'nın (U.S. Environmental Protection Agency -EPA) Aralık 2013'te yayınladığı "Otomotiv Teknolojisi, Karbondioksit Emisyonları ve Yakıt Ekonomisi Eğilimleri 1975-2013" adlı rapor, ABD'deki yeni kişisel araçların karbondioksit (CO₂) emisyonları ve yakıt ekonomisi eğilimleri konusunda en saygın referans kaynağı olarak kabul ediliyor.

Rapor, 2012 model araçların şimdiye kadar ölçülen yıllar arasında en büyük ortalama yakıt ekonomisine sahip olduklarını ve son 8 senenin 7'sinde iyileşme görüldüğünü ortaya çıkardı. Rapora göre 2012 model araçlardaki yakıt ekonomisi ortalaması 2011'e göre 0.50 km/1 artarak 10 km/1 olarak hesaplandı. Yani analiz edilen araçlar 2012 yılında 1 litre yakıt ile ortalama 10 km yol kat edebilmektedir.

Yakıt ekonomisine paralel olarak, 2012 model araçların ortalama karbon emisyonları kilometre başına 2011 yılına göre 14 gram azalarak 235 gram seviyesine gelmiş durumdadır.

Ön analizi yapılan fakat henüz kesinleşmemiş 2013 model araçların ortalamasına göre, yakıt ekonomisinde

0.17 km/1'lik; karbon emisyonunda ise kilometre başına 3.75 gramlık bir düşüş daha öngörülüyor.

Rapordaki eğilim analizine göre, yeni teknolojilerin pazar payı hızla artıyor ve tüketicilerin yakıt ekonomisi yüksek ve karbon emisyonları düşük olan araçları tercih etme oranı artıyor.

Rapordaki incelenen otomotiv markalarından hemen hemen hepsinin yakıt ekonomisinde ve bunun sonucu olarak karbon emisyonlarında iyileşme kaydettiği belirtiliyor.

ABD'deki "Kurumsal Ortalama Yakıt Ekonomisi" (Corporate Average Fuel Economy - CAFÉ) standartlarının 2016 yılında 16 km/1 seviyesine; 2024'te ise 23 km/1 seviyesine çıkarılacağı da not edilen raporda, 2013 model araçların sadece üçte birinden az bir kısmının 2016 yılındaki standartlara uyum sağladığı belirtiliyor. Ayrıca, bugünden 2024 yılı hedef standardına uyum sağlayan araçların sadece elektrikli ve hibrid oldukları da belirtiliyor.

Detaylı bilgi: <http://www.epa.gov>

Kaynak: <http://www.epa.gov/otaq/fetrends-complete.htm>

Dünyanın En Büyük Yatırım Fonları İklim Risklerine Hazırlıksız

Yatırım fonlarının iklim değişikliği risklerini nasıl yönettiklerini izleyen Varlık Sahipleri Saydamlık Projesi (The Asset Owners Disclosure Project - AODP) birçok yatırım fonunun yatırımcılarını olası gelecek kayıplara terk ettiğini Aralık 2013'te ikincisini yayınladığı "Küresel İklim Yatırımı Endeksi" (Global Climate Investment Index) ile ortaya çıkardı.

Projede, dünyanın en büyük bin varlık sahibine fosil yakıtlardaki yatırımlarının gelecekte değersiz kalması durumu için ne tür hazırlık ve önleyici çalışma yaptıkları sorulmuş. Toplamda 70 trilyon dolarlık fona sahip olan 460 yatırımcıdan sadece 27'sinin iklim riskleri karşısında farkında olup sorumluluk aldığı ortaya konulmuş. Endeksi yanıtlayan şirketlerden sadece 35'inin bir karbon krizinden zarar almadan kurtulabileceği belirtiliyor.

Endekse göre yatırımcıların %80'i farkındalık ve hazırlık konusunda en düşük dereceye sahip. Yatırım fonlarından yarısından fazlası ise derecelerinin değerlendirilmesine olanak verecek detayda bilgiyi paylaşmamışlar. Bu nedenlerle, bu şirketlere yapılan yatırımların değerlerinin keskin bir düşüş yaşama olasılığının yüksek olduğu ve bireysel pay sahiplerinin getirilerinin çok az olacağı sonucu ortaya konmuş. Endeks için dünyanın tüm bölgelerini kapsayan 63 ülkeden varlık sahipleri incelenmiş ve ölçümlenmede şeffaflık, risk yönetimi ve düşük karbona yatırım gibi yatırım davranışları dikkate alınmış.

Detaylı bilgi: <http://aodproject.net>

Kaynak: <http://aodproject.net/images/docs/AODP-GLOBAL-CLIMATE-INDEX-2013-14-VIEW.pdf>

İklim Değişikliğinin En Büyük Sebebi Sadece 90 Kuruluş

İklim değişikliğinin tanımı, sebepleri ve etkilerine adanmış uluslararası bir bülten olan **İklim Değişikliği Bülteni'nin (Climatic Change Journal)** Kasım 2013 sayısında yayınlanan bir makale, insan kaynaklı küresel ısınmanın üçte ikisinden fazlasına sadece 90 şirketin sebep olduğunu ortaya koydu. "Fosil yakıt ve çimento üreticilerinin insan kaynaklı karbondioksit ve metan salınımdaki etkisi 1854-2010" (Tra-

cing anthropogenic carbon dioxide and methane emissions to fossil fuel and cement producers, 1854-2010) adlı makalede, 21. yüzyıldaki iklim krizi, sanayi devriminin başından beri oluşan sera gazının hesaplanması ile açıklanıyor. Araştırmada incelenen 50'si özel yatırım, 31'i devlet ve 9'u eyalet yatırımı olan 90 fosil yakıt ve çimento üreticisi kuruluşun 1854-2010 yılları arasındaki tarihsel üretimleri kan-

titatif bir yöntemle incelenmiş. Analiz sonuçlarına göre, dünyadaki 1751 yılından itibaren oluşan kümülatif emisyonların %63'üne denk gelen **914 gigatonluk karbondioksit** salımı, incelenen 90 şirket tarafından gerçekleştirilmiş. Bu salınının 315 gigatonluk kısmı özel yatırımlar, 288 gigatonluk kısmı devlet ve 312 gigatonluk kısmı ise eyaletler tarafından sahip olunan kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmiş. Her bir alanda (özel, devlet ve eyalet) incelenen kuruluş sayısı ve karbondioksit salımlarına bakıldığında, özel sektör yatırımlarının bu konuda ortalamada daha başarılı olduğu açıkça görülüyor. İncelenen dönemde 31 özel sektör şirketi ile sadece 9 eyalet şirketi kümülatif olarak aynı seviyede salım yapmış. Raporda, kümülatif salımın yarısından fazlasının 1986 yılından sonra gerçekleştiği de belirtiliyor.

Sorumluluğun sadece Çin ve Hindistan gibi olağan şüpheli ülkelere verilmemesi gerektiği; Suudi Arabistan, Venezuela, Meksika, İran, Kuveyt ve Abu Dabi gibi iklim değişikliği tartışmasının merkezinde olmayan ülkelerin de sorumluluk alması gerektiği, araştırmada çıkan sonuç ve öneriler arasında.

Detaylı bilgi: www.climatemitigation.com

Kaynak: http://download.springer.com/static/pdf/371/art%253A10.1007%252Fs10584-013-0986-y.pdf?auth66=1387356299_5f3c6045950e56a59a4f93c6413be558&ext=.pdf

Büyük ABD Şirketleri Karbon Fiyatlandırmasına Hazır

Karbon Saydamlık Projesi (Carbon Disclosure Project - CDP) Kuzey Amerika ofisi Aralık 2013'te projeye dahil olan şirketlerin beyanlarına göre 2013 yılındaki veriyi değerlendirdi. "CDP 2013 Beyanlarından Çıkan Bulguların Değerlendirilmesi" adlı raporun en önemli

bulgusu, şirketlerin dahili karbon fiyatlandırmasını bir teşvik ve stratejik planlama aracı olarak kullanıyor olması. Rapor, ABD'de faaliyet gösteren halka açık belli başlı şirketlerin çoğunun "dahili karbon fiyatlandırması" nı şirketlerinin varolan stratejilerinin odağına entegre ettiklerini gösteriyor. Bu şekilde bir karbon fiyatlandırmasının, iklim değişikliğinin farkında olan şirketlerin operasyon stratejilerinde standart olarak kullanılmaya başlandığının belirtildiği raporda, şirketlerin iklim değişikliğine hazırlıklı olmayı, gerçekleştirmeleri gereken anahtar bir iş faktörü olarak değerlendirdikleri de belirtiliyor. Bu hazırlık, iklim değişikliğine yasal düzenlemelerin haricinde, hem bir iş

maliyeti hem de potansiyel iş fırsatı olarak bakmak anlamına geliyor. Raporda kapsanan şirketlerin çoğunun ileride iklim değişikliğiyle mücadele konusunda bir düzenleme bekledikleri ve bunun için karbon fiyatlandırmasına gelir fırsatları, riskler ile maliyetleri düşürmek ve sermaye yatırımı kararlarını yönlendirmek için

enerji verimliliği teşviki olarak baktıkları belirtiliyor. Karbonun tonunun 6 ila 60 dolar arasında değişkenlik gösterdiği ve bu dahili fiyatlandırma yönteminin şirketlerinin seragazi salınımlarını düşürme hedefleri için de faydalı olduğu ortaya çıkan bulgular arasında. 2013 verisine göre, karbon fiyatlandırmasını stratejik iş planlamalarında kullandığını belirten ve ABD'de faaliyet gösteren 29 şirket arasında yoğunluğun, enerji ve kamu hizmeti alanlarında faaliyet gösteren şirketlerde olduğunu söylemekte fayda var.

Detaylı bilgi: <http://www.cdp.net>

Kaynak: <https://www.cdp.net/CDPResults/companies-carbon-pricing-2013.pdf>

Sürdürülebilir Kalkınma, 2013'te Her Zamankinden Daha Fazla Konuşuldu

SKD olarak 2013'ü yoğun bir gündemle kapattık. Yeni yıla iş dünyasına çok önemli bir çağrıda bulunarak başlamıştık. Dünyadaki enerjinin %40'ını kullanarak iklim değişikliğini olumsuz yönde etkileyen binalarla ilgili olarak "**Binalarda Enerji Verimliliği Bildirgesi**"ni imzaya açtık. 4. Ulusal Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı kapsamında 10 Ocak 2013'te düzenlenen imza törenine, **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız** da katılarak bildirgeye destek verdi. Konu hakkında yayına hazırladığımız "Enerji Tüketiminde Dönüşüm İçin Binalarda Enerji Verimliliği" ve "Binalarda Enerji Verimliliği - İş Dünyasının Gerçekleri ve Fırsatlar" isimli raporlar, kamu, medya, akademi ve iş dünyası ile paylaşıldı.

"Entegre Raporlama" Geliyor

Yine Ocak ayında, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği işbirliği ile "Entegre Raporlama" konusunda uluslararası otorite olan **Prof. Mervyn King**'i Türkiye'de iş dünyası ile buluşturduk. Etkinliğe 50'yi aşkın şirketin üst düzey yöneticileri katıldı. Bu toplantı finansal raporlama ve sürdürülebilirlik raporlama-

Mervyn King

sının birlikte yapılmasını öngören "Entegre Raporlama" konusunda bugüne kadar yapılmış en kapsamlı etkinlik oldu.

Rio+20'den Sonra İkinci Buluşma

2012 Haziran'ında gerçekleştirilen Rio+20 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nın ardından, Türkiye'deki ikinci değerlendirme toplantısı 15 Şubat 2013'te İzmir'de yapıldı. **İzmir Kalkınma Ajansı ve SKD işbirliği** ile düzenlenen "**İzmir Sürdürülebilir Kalkınma Diyalogu Konferansı**"nda Rio+20'de Ulusal Raporda yer alma-ya hak kazanan iyi uygulama örnekleri paylaşıldı. Konferansın hedefi İzmir'de sürdürülebilir kalkınma araçlarının kullanımının yaygınlaştırılması olarak belirlendi.

İnovatif Sürdürülebilirlik Uygulamaları Yarışması

Mart ayında, bir ilke imza atarak,

inovatif uygulamalarla sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunan iyi uygulamaları ödüllendirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla "**İnovatif Sürdürülebilirlik Uygulamaları Yarışması**"nı düzenledik. KOBİ ve büyük ölçekli firmaların son bir yılda gerçekleştirdiği ve sonuçlarını aldığı en iyi uygulamalar **Vodafone Türkiye** ve **Brisa**'nın katkılarıyla düzenlenen bir ödül töreni ile kamuoyu ile paylaşıldı. Yarışmadan sonra Eylül ayında düzenlenen Yeşil İş - Green Business buluşmasında "Sürdürülebilir İnovasyon Modellerinde Başarılı Uygulamalar" başlıklı bir oturum düzenledi. "İnovatif Sürdürülebilirlik Uygulamaları Yarışması"nın kazananları; TAV Havalimanları Holding, Enerjisa Başkent Elektrik Dağıtım ve Ege Orman Vakfı Ağaçlandırma ve Ağaç Ürünleri İktisadi İşletmesi (EGEVAK) temsilcileri projelerini iş dünyasıyla paylaştı.

Konca Çalkıvık
İş Dünyası ve Sürdürülebilir
Kalkınma Derneği Genel
Sekreteri

Enerji Verimliliğinde İyi Uygulamalar Paylaşıldı

Nisan ayında “Binalarda Enerji Verimliliği İyi Uygulamalar Paylaşım Semineri”ni düzenledik. **Garanti Bankası, Eczacıbaşı Holding (Kanyon) ve Vodafone Türkiye**, enerji verimliliği konusunda gerçekleştirdikleri uygulamaları ve projeleri paylaştı. Yine nisanda Eczacıbaşı Topluluğu işbirliği ile gerçekleştirilen seminerde **PwC Küresel Sürdürülebilirlik Lideri Malcolm Preston**’u iş dünyasıyla buluşturduk. Preston, iklim değişikliğinin iş dünyasına etkilerini anlatırken, küresel şirketlerin bu konuda aldığı aksiyonlar ve gelişmekte olan ülkelerdeki algı hakkında bilgi verdi.

Sürdürülebilir Finans Forumu

Mayıs ayında yine bir ilke atarak **Birleşmiş Milletler Çevre Programı Finans Girişimi (UNEP FI) ve Global Compact Türkiye** işbirliği ile “Sürdürülebilir Finans

Forumu”nu gerçekleştirdik. Garanti Bankası ve Şekerbank’ın katkılarıyla düzenlenen forum, sürdürülebilir finans konusunda Türkiye’den ve dünyadan uzman isimleri bir araya getirdi. Forumda yer alan panellerde, Türkiye’de sürdürülebilir bankacılık, sürdürülebilir finans sektörünün küresel durumu ve uluslararası alanda sürdürülebilir finans uygulamaları tartışıldı.

Aksiyon 2020 İçin 500’ü Aşkın Yönetici Türkiye’deydi
2013’teki en büyük etkinliğimiz ise World Business Council for Sustainable Development (WBCSD - Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi) Konsey Toplantısı’nın 4-9 Kasım arasında İstanbul’da yapılması oldu. 50 ülkeden gelen 60 bölgesel ağın üyeleri, CEO’lar ve üst düzey yöneticilerden oluşan 500’ü aşkın kişi Konsey Toplantısına katıldı. Katılımcılar küresel sürdürülebilir kalkınma konusunda gündemde

olan sorunları ve iş dünyasının bu sorulara bulabileceği çözümleri tartıştı. WBCSD’nin Aksiyon 2020 planı belirlendi ve yol haritası çizildi.

Her Ürüne Bir “Eko Etiket”

2013’te “eko etiket” konusunda önemli bir çalışma yaptık. Ürün veya hizmet üreten herkes çalışmalarının çevresel, toplumsal ve ekonomik etkilerini göstermek, bu etkileri anlaşılır şekilde “etiketlemek” zorunda kalacak. Türkiye’de özellikle AB ülkelerine ihracat yapan firmalar için eko etiketten kaçış yolu bulunmuyor. Bu nedenle Eko Etiket çalışma grubumuz, bir “**eko etiket dokümanı**” taslağını hazırladı. **Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)** ile işbirliği yaparak eko etiket konusunda seminerler düzenleyerek iş dünyasını bilgilendirmeyi hedefliyoruz. Eko etiket konusunda yalnızca TİM ile değil, TSE ve Sanayi, Ticaret Odaları ile de işbirlikleri yapacağız.

Türkiye’de “Su” Ne Durumda?

Aralık ayında yayınladığımız “Türkiye’de Suyun Durumu ve Su Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar: Çevresel Perspektif” raporu, bugüne kadar konu hakkında hazırlanan en kapsamlı çalışma olarak ülkemize katkı sunacak.

2013’ü aramıza katılan 9 yeni üye ve 45’e ulaşan üye sayısı ile kapattık. 2014 için gündemimiz yine yoğun olacak. 2014’te, sürdürülebilir kalkınma konusunu bir önceki yıldan daha fazla duyacağımızı müjdeleyerek mutlu, huzurlu ve başarılı bir yıl diliyorum.

Yönetim Kurullarının Dikkatine...

Çevresel ve sosyal etkenlerin maliyetini karşılamak için kazancınızın iki katını ödemek istemiyor, kârınızın %60-70-80 oranında düşmesini arzu etmiyorsanız, 'Kurumsal Risk Yönetimi' uygulamasına geçmenin tam zamanı... Önümüzdeki 20 yıl içinde iş dünyasının karşılaşılabileceği 10 mega-risk faktörünü belirleyen, dünyanın önde gelen denetim, vergi ve danışmanlık şirketi KPMG, yönetim kurullarının gündeme alması gereken kurumsal risk yönetimi çerçevesinde şirketlere yol haritası sunuyor...

“Cehennemın en karanlık yerleri, buhran zamanlarında tarafsız klanlara ayrılmıştır...”

Dante'nin İlahi Komediya'sında geçen bu çarpıcı cümle, **Dan Brown**'ın bu yıl okuyucuyla buluşan romanı **Cehennem**'in de başlangıç satırları... Romanın kahramanı **Prof. Robert Langdon**'ın tüm çabası, genetik mühendisi Bertrand Zobrist'in dünyaya saldırdığı virüsün aktif hale gelmesini önlemektir. Üstelik 24 saat içinde! İstanbul Yerebatan Sarnıcı'nda aktif hale gelmeyi bekleyen virüsün ise tek bir amacı vardır: Devletlerin, sivil toplum kuruluşlarının bir türlü önüne geçemediği, 10 milyara koşan nüfusun üçte birini azaltmak. Salgına neden olacak solublon torba, Yerebatan Sarnıcı'nda çözünecek ve havadan tüm dünyaya yayılarak insanların kısırlaşmasına neden olacaktır... Heyecanla okunan

bu sürükleyici roman, insanlığın söz konusu salgından nasıl kurtulacağı konusunu ise ortada bırakıp, serinin devamı için iyiden iyiye merak uyandırıyor...

Şimdi, bu hayali(!) romanı bir kenara bırakıp gerçeklere dönelim ve dünyanın önde gelen denetim, vergi ve danışmanlık şirketi KPMG'nin yayınladığı **'Expect the Unexpected'** raporuna göz atalım. 'Umulmayı beklemek' üzerine hazırlanan raporda özetle iş dünyasının önümüzdeki 20 yıl içinde karşı karşıya kalacağı çevresel ve sosyal 10 mega-risk faktörüne yer veriliyor. Bunlar da nüfus artışı, iklim değişikliği, enerji, su kaynaklarının azalması, hammadde kaynaklarının kıtlığı, orta gelir sınıfındaki artış, yiyecek kıtlığı, ormanların yok olması, ekosistemin çöküşü ve şehirleşme olarak sıralanıyor. Türkiye'de sürdürülebilirlik bilinci

uyanmadığı takdirde sektörleri bekleyen ağır bilanço da oldukça dikkat çekici... Örneğin gıda üreticileri, çevresel etkenlerin maliyetini karşılamak zorunda kalırsa kazancının iki katını ödeyecek; elektrik sektörünün kazancı %87 azalacak; madencilik sektöründeki kârlarda %67, kimya sektöründe ise %43 düşüş yaşanacak...

Peki, iş dünyası hem kendi geleceğini hem de dünyanın geleceğini cehenneme çevirebilecek bu tablo karşısında ne yapmalı, nasıl bir aksiyon planı uygulamalı? Bu sorunun cevabı **'kurumsal risk yönetimi'** uygulamasından geçiyor. **Yeni Türk Ticaret Kanunu** ile halka açık şirketlerde zorunlu hale getirilen bu sistemi ve getirilerini KPMG Türkiye Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı ve Şirket Ortağı İdil Gürdil ile konuştuk.

“2030’da Su Talebi Arzın %40’ını Gececek”

KPMG’nin dünyada 25 yıldır kurumsal risk yönetimi, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik danışmanlığı hizmetleri verdiğini belirten İdil Gürdil, Türkiye’deki şirketlere ise bu sistemin kuruluşu konusunda yaklaşık iki yıldır hizmet verdiklerini belirtiyor. Gürdil, ‘risk’ denince şirketlerin aklına ilk olarak kur riski, likidite riski gibi faktörlerin geldiğini, oysa ‘Expect the Unexpected’ adlı raporda ortaya konan çevresel ve sosyal risklerin büyük önem arzettiğini vurguluyor. Nüfus artışı, iklim değişikliği ve hızla artan enerji talebinin rapordaki en büyük risk faktörleri arasında yer aldığına değinen Gürdil, “2030’da dünya nüfusunun 8,4 milyar, Türkiye nüfusunun ise 100 milyon olması bekleniyor. Nüfus artışı; enerji, gıda ve su ihtiyaçlarını da doğrudan etkileyecektir. Öte yandan bu durum, yeni iş olanakları da yaratabilecek bir olgu. İklim değişikliğinin ise, en doğru önlemi almış şirketlerden en az %1, genel olarak tüm şirketlerde en az %5 ürün kaybına neden olacağı tahmin ediliyor. Örneğin Türkiye’de İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin daha da kurak olması bekleniyor. Hızla artan bir enerji talebiyle karşı karşıyayız. Türkiye, Çin’den sonra en yüksek enerji tüketimi büyümesine sahip olan ikinci ülke. 2006’da 92 milyon ton petrol karşılığı olan enerji tüketiminin 2020’de 222 milyon ton olacağı tahmin ediliyor” bilgisini veriyor.

Dünyadaki bir başka gerçek ise hammaddelere olan talebin her geçen gün artması ve su kaynaklarının azalması. Gürdil, raporda yer alan bu iki konuya da şöyle değiniyor: “Sanayileşme sonucu, hammaddelere olan talep artıyor. Öte yandan her geçen gün azalan bir hammadde kaynağı var. Bu nedenle fiyatlar yükselecek. Şirketlerin hammadde girdisi yüksek fiyatlanınca, maliyet-

“2030’da dünya nüfusunun 8,4 milyar, Türkiye nüfusunun ise 100 milyon olması bekleniyor. Nüfus artışı; enerji, gıda ve su ihtiyaçlarını da doğrudan etkileyecektir. Öte yandan bu durum, yeni iş olanakları da yaratabilecek bir olgu”

ler de ürün fiyatlarına yansiyacak ve kârlılıklar düşecek. 2030’da su talebinin su arzını %40 geçeceği tahmin ediliyor. Hemen her şeyin hammaddesinin su olduğu düşünüldüğünde bu oldukça yüksek bir oran.”

“Orta Gelir Sınıfı Büyüyor, Tüketim Artıyor”

KPMG’nin hazırladığı raporda dikkat çeken bir diğer risk faktörü, orta gelir sınıfında yaşanacak artış. OECD tarafından günlük geliri 10 Amerikan doları civarındaki kişilerden oluştuğu açıklanan orta sınıfın, 2010-2030 yılları arasında %172 büyümesi bekleniyor. Bu da orta gelir sınıfının ihtiyaçlarını karşılayabilmek için daha fazla üretim gerekeceğinin bir göstergesi. 2009 yılında dünya tarihinde ilk kez şehirlerde yaşayan nüfusun kırsal kesimde yaşayan nüfusu geçtiğini hatırlatan İdil Gürdil, “2030 yılı itibarıyla Asya

ve Afrika dahil tüm gelişmekte olan ülkelerde nüfusun çoğunluğu şehirlerde yaşayacak. Dolayısıyla altyapı, inşaat, sağlık, ulaşım, elektrik, kanalizasyon ve su gibi pek çok alanda yatırıma ihtiyaç duyulacak” diyor. Gürdil, rapordaki diğer risk faktörlerini de şöyle özetliyor: “Nüfusun artışı ve suyun azalması nedeniyle 2030’a kadar yiyecek fiyatlarının %70 ila 90 artması bekleniyor. Su öyle bir şey ki tarım üreticileri de ihtiyaç duyuyor, sanayi de. Aralarındaki yarış da sanayi üreticileri kazanacak, dolayısıyla yiyecek kıtlığı artacak. Ekosistemlerin gerilemesiyle birlikte her türlü kaynak kıtlığı girecek. Özellikle balıkçılık, turizm ve medikal sektörlerin doğaya verdiği zararlar kalıcı olacak. Orman ürünlerinin ekonomiye katkısı incelendiğinde ise 2003-2007 yılları arasında 120 milyar dolara yaklaştığı görülüyor. Bu da ormanların 2005-

“Şirketler BİST Sürdürülebilirlik Endeksi’ne Hazırlanmalı”

Borsa İstanbul, geçtiğimiz Kasım ayında şirketlerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularındaki performanslarını baz alan Sürdürülebilirlik Endeksi’nin hesaplanması amacıyla **Ethical Investment Research Services Limited** (EIRIS) ile işbirliği anlaşması imzalamıştı. Anlaşmaya göre EIRIS, Borsa İstanbul şirketlerini uluslararası sürdürülebilirlik kriterlerine göre değerlemeye tabi tutacak ve belirlenen eşiği aşan şirketlerin payları Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Endeksi’ne dahil edilecek. Bu alanda çalışmalar yürüttüklerini dile getiren KPMG Risk Yönetimi Danışmanlığı Bölüm Başkanı ve Şirket Ortağı İdil Gürdil de “2014 yılı başından itibaren hesaplanmaya başlanacak endekse, ilk aşamada **BİST 30** şirketleri değerlendirmeye tabi tutulacak. Mayıs-Temmuz aylarında yapılacak olan ikinci değerlemeye **BİST 50 endeksi** şirketlerinin dahil edilmesi, sonrasında ise kapsamın daha da genişletilmesi hedefleniyor. KPMG olarak bir amacımız da şirketleri bu endekse hazırlamak” diyor.

2030 yılları arasında %13 azalması anlamına geliyor.”

Söz konusu risklerin tek başına hareket etmediğini önemle vurgulayan İdil Gürdil, “Tüm bu faktörler birbirine bağlantılı olarak hareket ediyor ve tahmin edilebilir bir şey değil; bağlantılı çok faktör var. Örneğin yiyecek, su, enerji ve iklim değişikliğini düşünürsek, yiyecek üretiminde suya ihtiyaç var. Suyu çıkarıp dağıtmak için de enerjiye gerek duyuluyor. Enerji üretiminde ise yine suya ihtiyaç var. Enerji fiyatları, yiyecek fiyatlarını yükseltiyor ve iklim değişikliği aslında bunların üçünü birden etkiliyor” diyor.

Riskleri Fırsata Çevirin

Dünyanın geleceğini olumsuz yönde etkileyen bu kadar risk faktörü varken, şirketlerin de sürdürülebilirliklerini sağlamaları için bir an önce aksiyon alması ve kurumsal risk yönetimi uygulamasını hayata geçirmesi gerekiyor. KPMG olarak bu konuyu yönetim kurullarına taşımayı hedeflediklerini ifade eden İdil Gürdil, “Kurumsal risk yönetimi, en üst düzeyde yani yönetim kurulları tarafından takip edilmesi gereken bir konu. Amacımız, finansal risklerin yanı sıra şirketlerin karşı karşıya

olduğu diğer risk faktörlerini belirlemek, bunların fırsata çevrilmesi ve takip edilmesi konusunda firmalara yardımcı olmak. Türkiye’de şirketlerin değeri şimdiye kadar büyüme ve kârlılık gibi kriterlerle ölçülüyordu. Elbette bunlar da önemli ancak itibar, sürdürülebilirlik gibi anahtar performans göstergeleri de bu kriterlere eşlik etmek zorunda. Şirketlerin itibarlarını artırması ve paydaşlarına karşı böyle bir sorumluluğa sahip olduklarını göstermeleri de önemli bir kurumsal iletişim değeridir” diyor. Kurumsal risk yönetimine şirketteki herkesin dahil edilmesi gerektiğini de kaydeden Gürdil, nasıl bir yol haritası çizdiklerini şöyle anlatıyor: “Şirketlere kurumsal risk yönetimi ve sürdürülebilirlik araçlarını kullanmalarını tavsiye ediyoruz. Gerek faaliyet gösterdikleri sektörün, gerekse şirketin kendi içindeki risk faktörlerini tespit etmelerine yardımcı oluyoruz. Ardından bu riskleri iyi yönetmeleri ve fırsata çevirmeleri için neler yapmaları gerektiğine dair yol haritası sunuyoruz. Firmalara sürdürülebilirlik raporlarının hazırlanması ve denetlenmesi konusunda da destek veriyoruz. **Yeni Türk Ticaret Kanunu**’nda sadece halka açık şirketler için değil,

belli bir kriterin üzerinde olan şirketler için de faaliyet raporlarının hazırlanmasıyla ilgili bir zorunluluk bulunuyor. Bağımsız denetim şirketleri tarafından denetlenen bu raporlarda sadece finansal veriler yok. Yeni kanunun koyduğu içerikte şirketlerin riskleriyle ilgili bir kısım da yer alıyor. Şirketler o kısımda kurumsal risk yönetiminden bahsedebilir ve ne tür aksiyonlar aldığını açıklayabilir.”

Unutmadan şu bilgiye de yer verelim. Sürdürülebilirlik ve kurumsal risk yönetimi konusunda şirketlere yol gösteren KPMG, International Accounting Bulletin (Uluslararası Muhasebe Bülteni) tarafından 2012 ve 2013 yıllarında üst üste ‘**Yılın Sürdürülebilir Firması**’ seçildi. Karbon salımlarını 2007 yılından bu yana %29 oranında azaltan, BM Küresel İlkeler Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ve Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (WBCSD) işbirliğiyle sürdürülebilirlik zirvesi düzenleyen şirketin bu ödülü almasındaki en önemli etken ise ‘KPMG’nin Karbon Saydamlık Projesi’nin tedarik zinciri programına küresel düzeyde katılan tek profesyonel firma olması... ○

2014'ÜN BÜYÜK FİKİRLERİ

Bu bölümümüzde 2014'e yönelik üç hayalperest düşünceyi aktarıyoruz. Bakalım ne kadar gerçekleşecek? Ama vurgulamak gereken bir konu daha var: Tasarladıklarımız ve hayallerimiz, öyle veya böyle hayatı değiştiriyor. Gezegeni kurtaracak, bir "düş güçleri ayaklanması" olmasın yoksa!

2014 İklim Hareketi Yılı Olsun!*

Ulusal çıkarların ötesinde, mavi gezegendeki ortak geleceğimiz için uluslararası ölçekte en çok uğraşan kurum olan Birleşmiş Milletler'in Genel Sekreteri, bir anlamda dünya başkanı da sayılır. Ve şu andaki başkanı Ban Ki-moon, 2014'ün büyük fikrinin, "İklim Hareketi Yılı" olduğunu söylüyor ve ekliyor: "Gelecek kuşaklar, bizi bu konuda attığımız adımlarla değerlendirecekler. 2014'te tarihin doğru tarafında yer alma şansımız olacak. Bu şansı kullanalım".

 Ban Ki-moon, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri

 Fırat DEMİR

*Bu makale LinkedIn Etkili İnsanlar serisinde yayınlanmıştır.

Benim büyük fikrim yeni değil. Hatta daha genel anlamıyla fikir benim bile değil. Ancak bu fikir gelecek sene yapacağım işler arasında en mühim ve derinden inandıklarımından biri olacak. 2014'te, insanlığın karşılaştığı en kolektif sorunu, yani iklim değişikliğini, sürdürülebilir bir gelecek için kaydedilmiş ortak bir ilerlemeye çevirmeliyiz. 2014, iklim hareketi yılı. Daha fazla gecikme şansımız yok

artık. Yoksulluğu yok etme, 2015'e kadar **Binyıl Kalkınma Hedeflerine** ulaşma ve 2015 sonrası için iddialı bir gelişme planı uygulama umutlarımızı gerçekleştirmemiz bu sorunun üstesinden gelmemize bağlı. Hareketsizlik sadece sorunları artırır.

Ülkeler 2015'e kadar uluslararası ve yasal bir anlaşma sağlamak üzerinde fikir birliğine vardılar. Ancak önümüzde dik bir yokuş var ve

2014, bizi ileriye taşıyacak ivme ve hareketi sağlayacak esas yıl.

Buz örtüsü eriyor, deniz seviyesi yükseliyor ve okyanuslar daha asitli bir hale geliyor. Sera gazı emisyonları artmaya devam ediyor; öyle ki milyonda 400 parça (ppm) karbondioksit barındıran bir havayı soluyan ilk insanlar bizleriz. Sıcak hava dalgası, sel, kuraklık, tropikal kasırgalar gibi ekstrem hava olayları daha sık ve ciddi yaşanıyor. Ya-

kın zamanda **Filipinler**'de yaşanan felaketten daha geriye bakmamıza gerek bile yok. Tüm dünyada insanlar küresel ısınmanın gazabı ile karşı karşıya: İnsanlar bu gazaptan korkuyorlar da.

Bilim bu konuda açık; insan eylemleri küresel ısınmanın en baskın sebebi. Bu konuda doğayı suçlayamayız.

Halen, hareketlerimizin kapsamının küresel sıcaklık artışı 2 santigrat derecede tutabileceği konusunda endişelerim var -ki bu 2 derece, iklim değişikliğinin yıkıcı sonuçlar doğuracağı düşünülen nokta.

Her Birimiz Bir Adım Atarsak

Aynı zamanda umutluyum da, çünkü düşük karbonlu bir gelecek için yapılan öncü çalışmaların kazanımlarını görebiliyorum. Birçok hükümet, işletme, cemaat, kadın, genç ve yerel önder çözüm ve fikirler üretiyor.

Sürdürülebilir şehir programları ve iklime duyarlı tarım çalışmaları fayda sağlamaya başladı bile. Çoğu girişim karbon salımını azaltırken direncini de güçlendirmeye çalışıyor. Hükümet ve şirketler iklim değişikliğiyle savaşmanın ekonomik kazançlarını fark etmeye başlıyor. Güneş ve rüzgâr gibi temiz enerji

kaynaklarını talep edenlerin sayısı ciddi bir şekilde artıyor; ayrıca temiz enerji yatırımları geçen on yılda dörde katlandı.

Artık salım farkının kapanabileceğini biliyoruz. Ve bu ivme üzerinden yürümeliyiz.

İklimi istikrara kavuşturmak için gerekli olan geniş kapsamlı dönüşümü sağlayabilmek amacıyla ülkeler, doğru politika sinyallerini göndermenin ve iklim finansmanı taahhütlerini yerine getirmenin yanında daha cesur hedefler de belirlemeli.

İklim finansmanı geleceğe yapılan bir yatırımdır. Kısa dönem bütçe endişelerinin onu esir almasına izin verilmemeli.

Bunun ödülü dikkate değer olabilir. Salımı azaltmanın yanı sıra, yerel klinikleri ve okulları aydınlatabilir, yerel işletmeleri güçlendirebilir ve ekonomileri canlandırabiliriz. Temiz

“İklim değişikliğine karşı mücadele isteği, gelecek yıl için büyük bir fikir; ayrıca insanın ve gezegenin geleceği için de büyük bir fikir. Her birimizin bir adım atacağına yürekten inanıyorum”

enerjinin küresel olarak ulaşılabilir olması insan sağlığına fayda sağlayabilir; cinsiyet eşitliğini kurmak konusunda ise yol alınmasına katkı sunabilir. Yeni pazarlar açabilir, kaliteli işler kurabilir ve sürdürülebilir kentsel gelişimi inşa edebiliriz.

Özel girişimler, gelişmekte olan ülkelerin büyüyen enerji ihtiyacını karşılamakta oldukça önemli bir rol oynuyor fakat özel kaynakları kamu desteği olmadan harekete geçiremeyiz. Akıllı bir kamu finansmanı uluslararası ve yerel yatırımları cesaretlendirecektir. Şirket ve yatırımcıların kamu sektörüyle el ele vermesi gerekli.

Gelecek yıl, yıllık Birleşmiş Milletler Genel Kongresi'nin açılışından bir gün önce, 23 Eylül'de, **New York'ta bir İklim Zirvesi** düzenlenecek. **Bu zirvenin bir uzlaşma zirvesi değil bir çözüm zirvesi olması bekleniyor.** İş ve finans sektörü yöneticilerinin, yerel yönetimlerin ve sivil toplumun yanı sıra tüm hükümet ve devlet başkanlarını kongreye davet ettim. Gelecek herkesten yeni ve cesur tebliğler ile icraatlar bekliyorum. Onlardan, kendi büyük fikirlerini getirmelerini de istiyorum.

O güne kadar, siyasi iradeyi harekete geçirmeye, finansal yatırımcıları hareket ettirmeye, şirket yöneticilerini etkilemeye, insanları katkı sağlayabileceği konularda motive etmeye çalışacağım.

İklim değişikliğine karşı mücadele isteği, gelecek yıl için büyük bir fikir; ayrıca insanın ve gezegenin geleceği için de büyük bir fikir. Bu önemli bir sorumluluk ancak her birimizin bir adım atacağına ve iklim değişikliği ile savaşta öncüler olarak sürdürülebilir kalkınmayı destekleyip herkese kıymetli yaşamlar inşa edeceğine yürekten inanıyorum.

Gelecek kuşaklar, bizi bu konuda attığımız adımlarla değerlendirecekler. 2014'te tarihin doğru tarafında yer alma şansımız olacak. Bu şansı kullanalım.

2014'te Ulaşım Vites Yükseltecek

Geçtiğimiz yıl, oldukça ilgi çeken, “Gezegeni Mühendisler mi Kurtaracak?” yazısını yayınladığımız öncü endüstriyel tasarımcı James Dyson, Wired 2014 özel sayısında bu kez yeni iddialarda bulunuyor: “Süper malzemelerden, yeniden tasarlanan altyapılara kadar, 2014, mühendislerin gaza basacakları ve büyük fikirlerini gerçeğe dönüştürecekleri bir yıl olacak”. Özellikle mühendis adaylarına duyurulur!

 James DYSON

 Başak GÜNDÜZ

Pek çok yatırımcı ve mühendis hayatını, A noktasından B noktasına nasıl gideceğimiz konusuna adadı. Ulaşım teknoloisi bizi endüstri devriminin ötesine götürdü; durağan (sabit) buhar makineleri, raylı lokomotiflere dönüştü. Ama buharımız tükendi. Yüksek hızlı trenler yavaş yavaş tartışılıyor. Arabalar biraz daha hızlı gidiyor ve daha güvenilirler. Ulaşım sistemleri, nüfus patlamalarıyla beraber çatırdamaya başladı. Ancak 2014, ulaşımın yeniden sıçrama yapacağı bir yıl olacak. Ben **Eagle** neslinden gelen bir çocuktum. Harika detaylara sahip çizimleri olan bu mükemmel çizgi roman, 2000 yılında yaşanan bir teknoloji ütopyasını anlatıyordu. WIRED dergisinin buradaki basit öncüsüydü, akla gelebilecek tüm ulaşım şekillerinin başında dayanıklı, eski 2. Dünya Savaşı askerleri vardı. Northolt'tan Sidney'e üç saatte uçan süpersonik jetler, otoyoldaki sıkışık-

lık sorununu çözen helikopter arabalar, hemen sınırdaki uzay ve emiş gücünü kaybetmeyen torbasız elektrikli süpürgeler. En azından ben böyle hatırlıyorum.

Ulaşımın sınırlarını tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar hızlı ve yoğun bir şekilde zorladığımız için malzeme bilimlerinin ve fiziğin onu yakalaması gerekti ve bundan dolayı da bir duraklama yaşandı. Ama artık

ona yetiştiler. **Karbon fiber**, arabalarda ve uçaklarda bir standart haline geliyor. **Grafen ve diğer süper materyaller** taşıdıkları potansiyellerle öne çıkıyorlar. Tüm bunların, ulaşım için hayati önemi olan akü teknolojisinde de bir gelişme sağlayacağını umuyorum. Nanoteknoloji, eskiden büyük ve daha iyi olan şeyleri, daha küçük ve daha akıllı hale getiriyor.

Hyperloop, Concorde ve Boeing WaveRider

Ufukta Yüksek Hızlı Tren 2'den fazlası var. **Elon Musk**, San Francisco'dan Los Angeles'a 30 dakikada gidebilen, tren benzeri bir araç olan, yarı hava hokeyi masası, yarı raylı topu andıran, "**Hyperloop**" için planlarını açıkladı. Mühendis ekibi, performansı %10 oranında artırmakla tatmin olmayacak; tamamen yeni bir ulaşım şekli yaratmayı hedefliyorlar. Teknoloji, düşündüğünüzden çok daha yakın. Olasılıkları görmek için Japonya'nın yeni prototip manyetik levitasyon hızlı trenine bakmanız yeterli.

Mühendislik açısından bir başarı ama ekonomik açıdan başarısızlık olan **Concorde** yeniden değerlendiriliyor. **Supersonic Aerospace International** (Uluslararası Süpersonik Havacılık ve Uzak) Concorde'un güçlü gümbürtüsünün 1/100'ünü çıkaran bir uçak geliştiriyor. İlk örneği sadece 30 yolcu taşıyacak ama transatlantik yolculuğun süresini bir hayli azaltacak. Üç yıllık bir duraklamadan sonra, 2014 yılında proje yeniden devam edecek ve 2020 yılına kadar da uçuşa geçilmesi hedefleniyor. Teknoloji öyle ilerliyor ki artık "hızlı" kelimesi anlamı tam karşılamıyor. Bu yılın başında **Boeing WaveRider**, Mach 5.1 hızına ulaştı. Askeri amaçla geliştirilen şeyler çoğu zaman günlük hayatta da kullanılıyor. Boeing'in motorla ilgili heyecan verici gelişmelerini sivil havacılıkta görmemiz fazla uzun sürmez. Ancak bunun da ötesine

"Hyperloop"

Boeing WaveRider

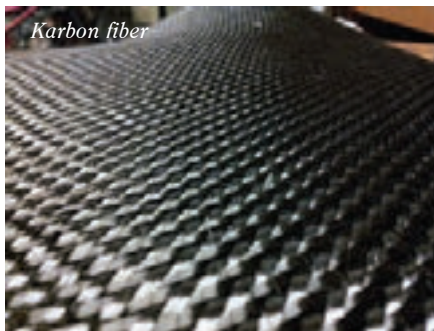

"Yeni ulaşım şekilleri ancak, yaratıcı beyinler açık şekilde bilgilendirildiği ve onlardan yepyeni ve farklı bir teknoloji yaratmaları istendiği zaman ortaya çıkacak"

Huashi Future Parking,

Karbon fiber

gidilecek, belki de Dyson'ın bir sonraki icadında süpersonik özellikler bulunacak.

Ama elbette ulaşım sadece taşıtlar demek değil, bu makineleri desteklemek için büyük bir altyapı gerekir. Nüfus artıyor ve şehirler daha da kalabalıklaşıyor. Sadece zeki mühendisler kirliliğe yol açan kent ulaşım ağları sorununu çözebilir. Taşıtların daha küçük aküler taşımasını ve daha hafif olmasını sağladığı için elektrikli yollar seçeneklerden biri. Kore, üzerinde giderken elektrikli taşıtların şarj olmasını sağlayan 12 km'lik yolu devreye soktu bile. Bunun, 2014 yılında diğer şehirlere de ulaştığını düşünün.

Çin'de daha da büyük fikirler düşünülüyor. **Huashi Future Parking** iki şeride yayılan ve otomobillerin üzerinden giden bir yükseltilmiş otobüs sistemi geliştiriyor. Pekin'deki pilot proje trafik sıkışıklığını üçte bir oranında azaltmayı vaad ediyor. Bu iddali fikir 2010 yılında askıya alınmıştı ama görünüşe göre, Çin'deki trafiğin artan baskısıyla yeniden ele alınıyor.

2014, küçük tasarım ayarlamalarından büyük fikirlere kadar, mühendislerin her alanda vites yükselttiği bir yıl olacak. Tamamen yeni ulaşım şekilleri ancak, yaratıcı beyinler açık şekilde bilgilendirildiği ve onlardan yepyeni ve farklı bir teknoloji yaratmaları istendiği zaman ortaya çıkacak. Hükümetler ve iş dünyası, araştırmalara ve ilerlemeye uzun vadeli bir bakış açısı geliştirmede takdirde bu gerçekleşmeyecek. Malzeme bilimindeki gelişmeler sayesinde mühendisler, daha önce somut bir olasılık olmaktan çok uzakta duran şeyleri yapabileme şansını buluyor. Aletler orada. Sadece şirketlerin uzun vadeli projelere yatırım yapmayı istemesi ve yeni fikirleri denecek cesareti göstermesi gerekiyor. **Daha az muhafazakârlık, daha fazla kararlılık.** Parlak mühendislerin iş başına geçme zamanı geldi.

2014'te Gerçek Bir Süper Kahraman Ol*

2014'ün büyük fikirlerinden biri de, yazıları Harvard Business Review'den FastCompany ve Time'a kadar birbirinden önemli yayın organlarında yayınlanan, Now Possible isimli iş yönetimi şirketinin kurucusu Bruce Kasanoff'dan geliyor. "Help Others" (Diğerlerine Yardım Et) sözünü kendisine motto edinen Kasanoff'un fikirleri basit ve yalın ama sunum ve ifadeleri son derece güçlü. Bakalım, bu yıl hangilerimiz bu çağrıya uyup, Gerçek Bir Süper Kahraman olacak?

 Heyzen ATEŞ

*Bu makale LinkedIn Etkili İnsanlar serisinde yayınlanmıştır.

Doğrudan konuya girmeme izin verin: 2014'te gerçek bir süper kahraman olabilir, inanılmaz güçlerinize ihtiyacı duyan insanların hayatlarını kurtarabilirsiniz.

Ciddiyim.

Pek çok süper kahramanın güçlerine kavuşmanızı sağlayacak teknolojiler zaten elinizin altında. 2014'te daha da güçlü araçlara kavuşacaksınız. Onları başkalarına yardım etmekte kullanın.

Zayıfları Korumak, Yoksullara Destek Ol, Gezegeni Kurtar

Günümüz teknolojisi öncekinden çok daha fazla sayıda insana, üstelik kimi zaman hayal bile edemeyeceğiniz şekillerde yardım eli ulaştırılmasına olanak sağlıyor. İster üretici olun, ister tüketici, bu yeni teknolojileri başkalarına yardım etmekte kullanın. Yeni icatları kullanarak şunları yapabilirsiniz:

* İhtiyarlanmış akrabalarınıza ve tek başına yaşayan komşularınıza göz kulak olun.

* Küçük çocukları yüzme havuzla-

rından, prizlerden ve benzeri tehlikelerden uzak tutun.

* Rekabet koşullarını eşitlemek için, yoksul ve tehlikeli bölgelerde yaşayan gençler arasında potansiyeli yüksek olanları keşfedin.

* Yeteneklerinizi onlardan yararlanabilecek dünya insanlarıyla paylaşın. Komşularınızla bir tek atmaya düşünmeyi bırakıp, zamanınızı 7000 km ötedeki bir genci eğitmeye harcamayı planlayın.

* Çevre kirliliği, enerji ziyayı ve açlık gibi çözülemez sorunlara el atın. Başkalarıyla işbirliği yaparak veri toplayıp analiz edilmesine yardımcı olun. Cep telefonuyla seyahat eden herkes haftanın 7 günü 24 saat potansiyel bir veri toplayıcısıdır.

Büyük Güç Büyük Sorumluluk Getirir

Süper kahraman olmak asla teknoloji veya süper güçlerden ibaret değildir. İnsanın karakteriyle, insanlık için duyduğu içten endişelerle de ilgilidir.

Eğer bu satırları okuyorsanız, zaten dünyamızda yaşayan pek çok in-

1. Normal insanların dinlediğinden daha dikkatli bir dinleyici olun. Karşınızdakine kulak verin.

2. Tanımadığınız insanlara da yardım edin.

3. Başkalarının ihtiyaçları, kendi ihtiyaçlarınızdan önce gelsin.

7. Zorbalık yapanların kazanmasına asla izin vermeyin.

4. Günü kurtarmak istiyorsanız yaratıcılığınızı konuşturun.

8. Ancak iş bittiğinde pes edin, daha önce değil.

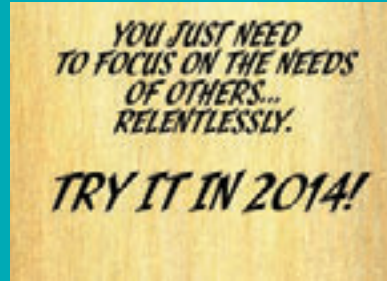
5. Her zaman iyimser olun. İyimserliğinizden ödün vermeyin.

9. Başkalarının açısından zevk almayın (Bunu hak etmiş olsalar bile).

6. Durumun vahametinin farkına varın.

10. Süper kahraman olmak için güce ihtiyacınız yok. Başkalarının ihtiyaçlarına odaklanmanız yeterli. 2014'te bu bakış açısına bir şans tanıyın!

sandan daha duyarlısınız demektir. Unutmayın, bilgisayarınızı her açtığımızda, internete her girdiğinizde insanoğlunun bugüne dek topladığı bilgilere erişme şansınız var. İnsanoğlunun binlerce yıllık tarihini kapsayan deneyimlerden ders çıkarma yetisine sahipsiniz.

Etraflarında altın yığınlarıyla tahtlarında oturan akıl almaz güçlere sahip yaratıklara verilen bir ad var: Kötü adam. Hikâyenin kötü adamı olmayın.

Süper kahraman olmak kolay değil elbette. Kalbinizi açmalı ve kişisel ihtiyaçlarınızdan fedakârlık etmelisiniz. Arkadaşlarınızla çıkıp eğleneceğiniz birkaç cumartesi gecesini kaçırabilirsiniz ama haksızlıkların cumartesi pazar dinlemediğini aklınızdan çıkarmayın.

Bunların sizi yıldırmasına izin vermeyin. Başkalarına yardım etmek, insanın hayatına anlam kazandırır. Yeri geldiğinde sınırları ve engelleri aşmak, dünyayı daha iyi bir yere dönüştürmek için teknolojiden yararlanın -iradenizi kullanıp harekete geçmeniz yeterlidir.

Bana sorarsanız bu, teknolojiyi aptalca amaçlar uğruna veya eğlenmek için kullanmaktan çok daha önemli. Eğer yanı başınızda duran insanlarla haberleşecekseniz gidip son çıkan akıllı telefonu almanın ne gereği var?

Başkalarını Kurtarmak İnsanın Hayatına Anlam Kazandırır

Yeni teknolojilerin bir anlamı olmalı. Bizler insanız ve insanların hayatlarına anlam kazandırmaya ihtiyacı vardır. **Örümcek Adam**, **Demir Adam** ve **Harika Kadın** gibi karakterlerin yaratıldığı dönemde insanların süper kahramanların özelliklerine sahip olmalarını sağlayacak aletleri yoktu. Bizimse var ve gün geçtikçe de yapabileceklerimiz artıyor.

Gidip birilerini kurtarın. Her iddiasına varım, bağımlısı olacaksınız! ○

%100 Türk Malı Güneş Enerjisi

Güneş enerjisindeki gelişmeleri herkes heyecanla bekliyor. Bu arada güneş enerjisinin Yoğunlaştırılmış Güneş Enerjisi, yani CSP alanı da dikkatle takip ediliyor. Bu alanda bir Türk firmasının %100 yerli teknoloji kullandığını öğrenince de kapısını çalmadan edemedik.

Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz? İnosol Enerji'nin kurucusu İlker Şahin kimdir?

Amerika'da önce özel şirketlerde çalışarak, daha sonra da kendi şirketimi kurarak geçirdiğim 15 yıldan sonra, aslında işlerimin tam da zirvesindeyken, radikal bir kararla ülkeye döndüm. Buradaki tecrübelerle, yıllardır başarıyla tekstil ve inovasyon alanlarında faaliyet gösteren aile şirketlerimizin vizyonunu biraz daha genişleterek enerji sektörüne girdim.

Bir işadamı olarak enerji sektörüne girmenizin sebebi nedir?

Geçen yıl yaklaşık 237 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı ülkemizde, bunun yaklaşık dörtte biri, yani 60,1 milyar doları enerji için ödendi. Böylece Türkiye'nin enerji faturası 2012 yılında, 2011'de gerçekleşen 54,1 milyar dolarlık rakama kıyasla %11,1 artmış oldu. Cari açığı temel kaynağı olan enerji faturalarının böyle bir rekor kırmayı, acilen bazı önlemler almamız gerektiğini gösteriyor.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının tümü, cari açığın kapanmasında son derece önemli bir rol oynar. Sürekli olarak artan enerji talebi ve kaynaklarımızın sınırlı olduğu gerçeğini, ülkemizde enerji sektöründe yaratılan teşvik edici fırsatlarla birleştirerek yenilenebilir enerjiye yoğunlaştık. Ben de bu düşünceden hareketle enerji sektörüne girip, herkesten farklı bir şeyler yapmaya karar verdim.

Ve güneş enerjisi sektörüne girmeyi tercih ettiniz. Neden?

Yenilenebilir enerjilerin çoğu zaten direkt ya da indirekt olarak güneş kaynaklıdır. Bizim için aslolan, hayata geçirmeyi planladığımız tüm projelerin sürdürülebilir ve çevreye duyarlı nitelikte olması. Şu anda da diğer alanlardaki faaliyetlerimizin yanı sıra yerli ve yenilenebilir enerji kaynağı olan "Güneş"i ekonomiye kazandırmak için Türkiye'de pek çok ilki gerçekleştirecek önemli çalışmalar yapıyoruz.

%100 yerli güneş panelleri üretme fikri nasıl oluştu?

Aslında bizim dört yıl önce yerli rüzgar türbini üretimi ile ilgili başka bir çalışmamız olmuştuk fakat teknolojinin tamamen bize geçemeyeceğini gördük ve tamamlayamadık, çünkü global anlamda rüzgâr türbininde bulunan 4 bin parçanın tamamının Türkiye'de üretimi teknolojik açıdan çok mantıklı değildi.

Biz bir şeyi üretebilmek için teknolojinin tamamının bizde olmasını isteriz. Bu yüzden güneş enerjisinde ne yapabiliriz diye düşündük ve üç yıl önce TÜBİTAK Marmara Araştırmaları Merkezi (MAM) ile çalışmalara başladık. Bizim mühendislerimiz TÜBİTAK mühendisleriyle biraraya geldi ve sonunda İstanbul İkitelli'de çalışan bir santral kurduk. Buradaki en önemli husus, santralin içindeki yazılımın bile bizim mühendislerimize ait olması. İşte bu yüzden "%100 Türk malı" diyoruz şu an faaliyette olan bu santralimiz için.

Peki, dünyada durum nasıl? Kaç ülke bu teknolojiye sahip?

Bunu yapabilen beş ülke var: **ABD, İsrail, Almanya, İspanya ve biz.** Tasarımı 6 bin 830 saatlik mühendislik çalışmasının ürünü olan bu proje sayesinde dünya sıralamasında ilk beşe girmiş olduk.

Bu teknoloji hangi alanlarda kullanılabilir?

Yeni üretilen teknoloji, güneş enerjisinden elektrik üretiminin yanı sıra soğutma, ısıtma ve su damıtma amacıyla da kullanılabilir. Klimadan kaynaklanan elektrik sarfiyatını da azaltacak. TÜBİTAK ile geliştirdiğimiz ve üretimini yaptığımız paneller Türkiye’de güneş enerjisi yatırımları için de önemli bir adım olarak değerlendiriliyor. Zaten test ettiğimiz sistem, beklediğimizden çok büyük verim almamızı sağlıyor. Fakat şu anda santralin verimini ve performansını ölçmek için çalışıyoruz. Bu ölçümleri tabii TÜBİTAK yapıyor. Hedefimiz doğru dataları ölçüp bunu piyasaya garantili biçimde sunmak.

Sistem nasıl çalışıyor, yani güneşin enerjisi dönüşümü hangi teknolojiyle gerçekleşiyor?

Biz, en yaygın yöntemlerden biri olan Fotovoltaik sistemden farklı olarak **Yoğunlaştırılmış Solar Güç anlamına gelen CSP teknolojisi** kullandık. CSP teknolojisi temel olarak parabolik oluk şeklindeki kolektörlerde toplanan güneş ışınlarının, aynaların odak noktasından geçen tüpün içinden iletilen suda toplanması ve doğrudan buhar üretimi gerçekleştirilmesi esasına dayanır. Birbirine seri bağlı olan ünitelerden ısınarak geçen su ve buhar son üniteden 250 derece ve 3,5 bar basınçta çıkar. İstenilen sıcaklık ve basınç değerlerine ulaşıldığında üretilen buhar, doğrudan buhar türbinine gönderilerek karbon emisyonu yaratmadan elektrik enerjisi üre-

İnosol Panellerinin Özellikleri

- 3 yıldır TÜBİTAK ile beraber geliştirilen teknoloji
- Türkiye’deki ilk yüzde 100 yerli teknoloji ile kurulmuş güneş tarlası
- Tasarımı 6830 saatlik mühendislik çalışmasının ürünü
- Tamamı Türk mühendisler tarafından tasarlanan ve yerel altyapı ile kaynaklar kullanan teknoloji
- Türkiye’deki en deneyimli ekip ile çalışma imkanı
- 12 farklı prototip çalışmasının eseri
- Soğutma, ısıtma, su damıtma ve elektrik eldesi için kullanılabilen esnek ve ekonomik teknoloji
- Türkiye’nin kaynaklarını yerinde ve etkin kullanma hedefi
- Klima kaynaklı elektrik sarfiyatını önlemek
- Ortadoğu ve Kuzey Afrika’da güçlü işbirliği ve bekleyen projeler

tilir. İşte bu sistem sayesinde güneş enerjisiyle elektrik üretiminin yanı sıra soğutma ve aydınlatma da yapabiliyoruz.

Peki, Türkiye’deki güneş enerjisi potansiyelini nasıl görüyorsunuz?

Türkiye’nin ortalama yıllık toplam güneşlenme süresi 2460 saat, yani günlük toplam 7,2 saat. Türkiye’de bu rakamın çok üstüne çıkarak net 3 bin 500 saat güneş alabilen bölgeler olması, ülkemizin güneşlenme süreleri bakımından dünyanın en şanslı ülkeleri arasında yer almasını sağlar. Ne yazık ki, yapılan ilk yatırımı 2-3 yıl gibi kısa bir zamanda geri kazandıran güneş enerjisi, ülkemizde kullanılan enerji kaynakları içinde hâlâ hak ettiği yeri bulamamıştır.

Yenilenebilir Enerji Kanunu kapsamındaki yatırımlarda yerli ekipman kullanan yatırımcılara ilave teşvikler veriliyor. Yerli üretim yapan bir firmanın kurucusu olarak bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Açıkçası biz yerli katkıyı hesap ederek bu işe başlamadık. Devlet teşviki olsun ya da olmasın, amacımız bu teknolojiyi nasıl daha ucuza üretebiliriz sorusuna cevap bulmaktır. Şuna inanıyorum ki, hangi alanda

olursa olsun, bir makineyi ancak Türkiye’de üretebilirsek farklılık yaratabiliyoruz. Çünkü yabancı bu işi üretilip satınca ürünü %20 değil, %120 kârla satıyor. Bu hem güneş hem de rüzgâr teknolojilerinde böyle. Benim güneş santrallerimde nihai hedefim ürünümü Türkiye’de üreterek, yine AR-GE’sini ülkemde yaparak dünya piyasalarındaki fiyatın 5’te 1’ine satmak. ○

Sürdürülebilirlik Akademisi Gaziantep İş Dünyasını Bir Araya Getiriyor

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi işbirliği ile 21 Şubat 2014'te gerçekleştirilecek olan Enerji Zirvesi'nde kamu, özel sektör, STK ve üniversiteler ikinci kez biraraya gelerek, iş dünyası için enerji konusundaki yeni yol haritalarını belirleyecek. Ayrıca "Sanayide Enerji Verimliliği Ödülleri" ilk kez bu zirvede sahiplerini bulacak.

Enerji verimliliği politikaları, sanayide enerji yönetimi, bölgedeki güneş ve rüzgâr enerjisi yatırımları ve bu yatırımların geleceği, temiz enerji teknolojileri, lisanssız enerji üretiminde yeni dönem, enerji hukukunda yeni düzenlemeler, Zirve'nin öne çıkan konuları arasında yer alıyor. Geçen seneki başarısından güç alan Zirve'de bu yıl Ana Oturumların yanında interaktif olarak gerçekleştirilecek Paralel Oturumlarda da önemli iyi uygulama örnekleri masaya yatırılacak.

Gaziantep Enerji Zirvesi'nin ikinci yılında bir ilk yaşanarak Sanayide Enerji Verimliliği Ödülleri verilecek. Sanayide Enerji Verimliliği Ödülleri, enerji politikaları ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda bölgenin gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeyi planladığı çok sayıda başarılı uygulamayı paylaşmak ve diğer projelerin geliştirilmesini teşvik etmek amacıyla düzenleniyor. Ödüller, yeni yatırımlar için önemli bir potansiyel oluşturan Gaziantep'in Sanayi Odası, Ticaret

Gaziantep Enerji Zirvesi kapsamında verilecek Sanayide Enerji Verimliliği Ödülleri, enerji politikaları ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda bölgenin gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeyi planladığı çok sayıda başarılı uygulamayı öne çıkarmayı hedefliyor.

Odası ve Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü gibi kurumların destekleriyle gerçekleştirilerek, Enerji Zirvesi'nde sahiplerine takdim edilecek. Son başvuru tarihi 15 Ocak 2014.

Detaylı bilgi için: www.surdurulebilirlikakademisi.com

Markalar Sürdürülebilirlik Taahhütlerini Açıklıyor: surdurulebilirmarkalar.com

Sürdürülebilir gelecek için pozitif değişim gerçekleştirmeyi amaçlayan markaların buluştuğu ve deneyimlerini paylaştığı sivil bir platform olan surdurulebilirmarkalar.com çalışmalarına devam ediyor. Her ay "Mercek Altında" bölümü ile yeni bir konunun gündeme geldiği platformda, bu ay markalara sürdürülebilirlik taahhütlerini sorduk. Tüm yanıtlara, Türkiye ve Dünyadaki sürdürülebilir marka konusundaki

son gelişmelerin paylaşıldığı web sitemizden ulaşabilirsiniz: www.surdurulebilirmarkalar.com

surdurulebilirmarkalar.nokta.com

Geleceği Şekillendiren Markalar Platformu
Sustainable Brands

Semra Sevinç
Sürdürülebilirlik Akademisi
Yönetim Kurulu Üyesi
ssevinc@surakademi.com

2014 Tüketici Trendleri ve Marka Stratejileri

Yeni yılın ilk ayından merhaba diyorum. Öncelikle 2014 yılının sürdürülebilir marka sayısının arttığı, fark yaratan marka sürdürülebilirliğine yönelik örnekler ile sıkça karşılaşacağımız bir yıl olmasını diliyorum.

Sizlerle her ay bulduğum “Sürdürülebilir Markalar” köşemde bu ay markaların sürdürülebilirliği için marka stratejilerine, planlarına temel oluşturacak müşteri için satın alım davranışlarını ve sıklığını belirleyen, yönlendiren, lovemark ilişkisinin kurulmasını sağlayan unsurların neler olduğunu paylaşacağım. 2014 yılında konunun uzmanları markaları nelerin beklediğini söylüyor? Yeni yılın ilk sayısında dünyanın güçlü markalarının işbirliği yaptığı trend analiz kuruluşlarının başında yer alan **trendwatching.com**'un 2014 öngörülerinin bir bölümünü aşağıda sizlerle paylaşmak istiyorum.

Suçlu Hissetmeden Tüketebilmek

2014 tüketici trendlerinde birinci sırada yer alan ve sürdürülebilir marka stratejilerinin belirlenmesinde de çok önemli rol oynayacak olan tüketici trendi “**Guilt-Free Status**” yani suçluluk duygusundan arınma durumu. Günümüzde tüketicilerin çoğunluğunda her geçen gün artan bir suçluluk duygusu var. 1990'larda, 2000'lerin başında tüketiciler yalnızca daha fazla ürün ve hizmet tüketiyorlardı. Bu davranışın arkasında herhangi bir sorgulama yoktu. Yalnızca yeni ürünler, yeni hizmetler satın alınıyor, tüketi-

liyor, yenileri için satış noktaları ile buluşuluyordu. Bugünün tüketicisi satın aldığı ürün ve hizmetler ile yaptığı tüketim ile dünyaya topluma veya kendisine zarar vermesi konusunda hızla artan bir farkındalığa sahip. Buna karşın asla terk etmeyi düşünmediği bir tüketim alışkanlığı var. Bu da sonu gelmeyen bir suçluluk döngüsüne sokuyor tüketiciyi. Tüketicinin içinde bulunduğu bu döngü markalar için fırsatlar yaratıyor. Tüketicilerin bugün tüketimlerinin arkasındaki en önemli itici güç statü arayışları. Kısaca bugünün müşterisini bir tarafta sürekli statü arayışı, diğer tarafta suçluluk duygusu döngüsünde.

2014 yılında markalar suçluluk döngüsü ile statü arayışlarını örtüşürecek şekilde değer oluşturduklarında **lovebrand** olma, daha çok ve sıklıkla alınma olasılıkları artacak. 2014 yılında tüketicilerin statü arayışlarındaki hiti “**Guilt-free**” olacak. 2014 tüketicilerin suçluluk duygusunu azaltacak ürün ve hizmet üretme zamanı...

Bunun en iyi örneklerinden biri de **Tesla**. Tesla'nın 2013 Eylülde pazara sunduğu lüks segment elektrikli sedan aracı **Model S** 2013 Ağustos'tan itibaren Norveç, İsviçre ve Hollanda'ya gönderilmeye başlandı. Araç, Norveç'te Eylül ayında **en çok satılan araba** olmuş. Elektrikli araçların Norveç'te sahip olduğu otobüs yollarını kullanabilme avantajı mutlaka satışların artmasına katkı sağlamıştır.

2014 yılında başarılı markalar tüketicilerin statü arayışına uygun, yaygın kullanımı olan, suçluluk duygusu-

sunu azalttığını açıklıkla anlatan, hikayesi olan markalar olacak.

2014 yılında bu hedefler ile marka stratejisini oluşturan başarılı marka çalışmalarını bu bölümde sizlerle paylaşacağım.

“Çin İçin/Çin İle Daha Yeşil”

2014 yılının diğer önemli trendlerinden biri de “**Made Greener By/For China**” yani “Çin İçin/Çin İle Daha Yeşil”. Önümüzdeki yıllarda dünya ekonomisinin lideri olacağı tüm araştırmalarda açıklıkla belirtilen Çin 2014 tüketici trendlerinde de markaların stratejilerini ve yol haritalarını belirlemeleri konusunda önemli bir girdiyi oluşturuyor. 2014 yılında da Çin daha yeşil tüketici inovasyonları için çalışacak. Mobil teknoloji, lüks ve moda sektörlerinde Çin markaları daha yeşil marka stratejileri geliştiriyor, bu konuda inovasyonlar yapıyor. Bunun 2014 yılında marka yol haritalarına olan etkisi ise Batı markalarının Çin markaları ile ilgili tüketiciye sundukları en önemli engel olan yeşil ürün ve yeşil inovasyon ortadan kalkacak. **Nike**'ın Şanghay'da açtığı yeni mağaza, **Philips'in CEC** ile işbirliğinde yaptığı şehir aydınlatmaları bu konu ile ilgili başarılı örnekler.

Sürdürülebilir markalar köşesinde bu ay 2014 tüketici trendlerini sizlerle paylaşmaya başladım. Gelecek ay 2014'ün diğer trendlerini sizlerle paylaşacağım.

Tüketicilere kendini suçlu hissettirmeyen, statülerini açıklıkla ortaya koyan markalar ile dolu bir 2014 diliyorum.

Sürdürülebilir İş ve Yaşam için Hukuk Geleceği Düşünme ya da Dünya Sevgisi

Toplum içinde bazı insanlar, aklın kılavuzluğuyla yaşadıkları için toplumsal kurallara bilinçleriyle uyarken, diğerleri ise aykırı davranmaları halinde karşılaşılabilecekleri müeyyideden kaçınmak için uymak zorunda kalır. Bu arada, aklın kılavuzluğunda hareket eden insanın da, her zaman aynı şekilde hareket edeceğinin bir garantisi olmadığından hukuk aslında herkes için gereklidir. Peki, sürdürülebilirlik çalışmaları için hukuk ne anlam ifade ediyor? Veya hukuk, sürdürülebilir bir yaşamın kurgulanmasında nasıl bir yer tutuyor?

 Av. Dr. Halil DOĞRU, halil.dogru@edogru.av.tr

insanı mutsuz kılarak, önemsizleştirerek, insanın içindeki coşkuyu bastırarak yönetmeyi marifet sayan, dahası bu insanlık dışı yöntemin gerekli/ kaçınılmaz olduğu iddiasındaki kapalı toplum yandaşları, ideologları, lobileri tarafından silinmeye, çarpıtılmaya çalışılmış büyük filozof **Spinoza**'ya göre, insanların tümünün, her zaman akıyla hareket etmesi mümkün olsaydı o zaman hukuka da ihtiyaç olmazdı. Ama insan, tabiatı gereği, gelecekte kendisine zararı dokunacak olsa bile kısa vadede kendisine doyum verecek şeyleri yapmaya, yani duygularıyla hareket etmeye eğilimlidir. Bu eğilim, insanın diğer tüm canlılarla ortak yaşamını sürdürme için kendini var etme güdüsü, yaşama iştahından doğar. Ne var ki, tabiatın doğan bu iştah, akıyla dizginlenmedikçe, aşırıya kaçır, bencillığe varır; her insan kendisi için bunu istediğinden yapıcı değil, yıkıcı olur.

Ancak tabiat insana, bu iştaha ek olarak, başka bir şey daha vermiştir: O da, akıldan kaynaklanan, muhakeme etme, olaylardan birbirlerine bağlı sonuçlar çıkarma gücüdür. İnsan yine var olma, varlığını en iyi şekilde sürdürme gayesi ile hareket ederken, aynı zamanda akıldan kaynaklanan muhakeme gücünü kullanıp, gelecekte daha az zarar görmek veya daha fazla yarar görmek için, yani geleceği düşünerek, kısa vadeli doyumdan vazgeçebilir. İşte bu geleceği düşünebilme gücü ve yine sadece insana bahşedilmiş olan konuşma yeteneği sayesinde insan, **gelecekteki daha iyi** adına, kısa erimli doyumdan vazgeçip başka insanlarla işbirliğine girebilmiş ve sosyalleşebilmiştir. Mağarada yaşayan iki insan, birbirleriyle savaşmak (birbirlerini besin zincirine dahil etmek) yerine, biri av aleti yaparken diğerinin avlanması ve avlanan yiyecekleri paylaşmalarının ikisi için de daha yararlı olacağını

görebildikleri için anlaşmaya varabilmiştir. Ancak insanın akıyla ortaya koyduğu kurala uyulması zorunlu kılınmaz, yani kuralı ihlal edene yaptırım uygulanmaz ise kural ihlal edilir ve kuralın bir anlamı kalmaz. Neticede de insana tabiatın verdiği geleceği görme ve daha iyisini yapma gücünün hayata geçmesi mümkün olmaz. O halde hukuk, insanın akıyla bulduğu, insanlık için yararlı kaidelere uyulmasını sağlamak için gerekli, insanlığın ortak çıkarı için kullanılan meşru güçtür diyebiliriz. Toplum içinde bazı insanlar, bu kurallara aklın kılavuzluğuyla yaşadıkları için bilinçleri ile uyarken, diğerleri ise aykırı davranmaları halinde karşılaşılabilecekleri müeyyideden kaçınmak için uymak zorunda kalır. Bu arada aklın kılavuzluğunda hareket eden kuralı ortaya koyan insanın da, her zaman aynı şekilde hareket edeceğinin bir garantisi olmadığından hukuk aslında herkes için gereklidir.

Akil Tutulmalarının Sonu mu?

İnsanlık, bahsettiğimiz geleceğini düşünme yeteneği sayesinde, kendisinden çok daha güçlü tabiat şartları ile baş edebilmiş, medeniyetler kurabilmiş, endüstrileşme ve ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmiştir. Zaman zaman yaşadığı **akıl tutulmaları**, akılla dizginlenemeyen, aşırıya kaçan iştahı sebebiyle savaşlar ve büyük acılar yaşasa da, 20. yüzyılın ortalarına kadar insanın, dünyanın dengelerini bir daha düzelmeyecek şekilde bozabileceği akla gelmemiştir. Bu sebeple de, insanın kendi çıkarı için giriştiği ekonomik faaliyetlerin neticede tüm toplumun yararına olacağı varsayımı, **Adam Smith** ile simgeleşen **“Bırakınız yapınlar!”** felsefesi ekonomide hakim olmuştur. Dolayısıyla da hukuk, ekonomik faaliyetin finansmanını sağlayan girişimci sermaye sahibinin özgürlüğünü ve korunmasını esas almış, ekonomik faaliyetlerin, sermaye sahibi dışında kalan kişi ve çevreye olan etkilerini çok fazla dikkate almamıştır. Ancak akılla dizginlenememiş iştahla hareket eden endüstrileşmiş ekonomik faaliyetin sermayedarına fayda (kâr) sağlıyor görünürken, dünyaya ve çevreye geri dönülemez büyük zararlar verebileceği, yani toplamda topluma negatif etkisi olduğu ortaya çıkınca, **“Bırakınız yapınlar”** felsefesi akli ve sürdürülebilir olmaktan çıkmış, bunun yerine yeni bir ekonomik felsefe ve hukuk arayışına girilmiştir. Bu aşamada insan aklı, ekonomik kalkınmanın sürdürülebilir olması gerekliliği, ekonomik faaliyetlerin çevreye verdiği zarar ve negatif etkileri konusunu gündeme getirmeye başlamıştır. 1987 yılında Birleşmiş Milletler Komisyonu'nun, Ortak Geleceğimiz raporunda (**“Our Common Futures”**- Komisyon başkanının isminden dolayı, bilindiği üzere Brundtland Raporu olarak da anılmaktadır), sürdürülebilir bir dünya için yapılması gerekenler

Spinoza

Spinoza'ya göre, insanların tümünün, her zaman aklıyla hareket etmesi mümkün olsaydı o zaman hukuka da ihtiyaç olmazdı. Ama insan, tabiatı gereği, gelecekte kendisine zararı dokunacak olsa bile kısa vadede kendisine doyum verecek şeyleri yapmaya eğilimlidir.

Harlem Brundtland

kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Raporda sürdürülebilirlik, **“Gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılama gücüne zarar vermeden bugünün ihtiyaçlarını karşılama”** olarak tanımlanmıştır.

Tanımdan da anlaşılacağı üzere sürdürülebilirlik, insanlık için yeni ve çok önemli bir kavram; zira daha açlık, yoksulluk ve savaşlar gibi kendi güncel sorunlarını çözmemiş bugünün insanına, **“Ne yaparsan yap da artık büyü, olgun, akıllı, erdemli ve müşfik bir baba ve anne ol; hem kendi ihtiyaçlarını karşıla, hem de aynı zamanda gelecek nesillere za-**

rar verecek şeylerden kaçın” diyor. İnsanlık kendi çıkarı için olsa dahi kısa vadeli doyumundan vazgeçme zaafını tam halledememişken, sürdürülebilirlik, insandan, hiç görme-yeceği gelecek nesiller ve dünyanın öteki ucundaki insanlar için de bir şeyler yapmasını istemektedir.

Hukuk Çok Şeye Yarayabilir

1987 yılından bu yana dünyada, uluslararası anlaşmalar, iç hukuk ve gönüllü sivil birliktelikler yoluyla hukuksallaşma sürecine giren sürdürülebilirlik çağrısının, insanı ve dünyayı değiştirecek derecede önemli sonuçlara gebe olduğunu söylemek mümkün:

Burada, insanın, sadece kendi çıkarı için değil tüm dünya ve insanlık çıkarı, dünyayı bir felaketten kurtarmak için hareket etmeye çağrılmasını, insanı erdemli kılma, kamil insan olma yolunda değiştirecek, dönüştürecek önemli bir merhale olarak görmek mümkün. Bu, aynı zamanda birey özgürlüğüne dayanan, bireycilik olarak adlandırılan felsefenin, bencillik anlamına geldiği; bu bakışın kendi dışında bir başkası ve toplumun yararını göz edemeyeceği konusundaki insanların mutsuzluk, çaresizlik ve değersizliğe iten ideolojik önyargıların kırılması için de önemli: Bir insan, kendine dışarıdan dayatılan görüş/ideolojilere tabi olmaksızın, kendi özgür düşünce, iradesi ve aklıyla hareket ederek, hem kendisine hem de topluma faydalı bir şeyler yapabilir. Bir şeyler yapmak için, kerameti kendinden menkul bir bilginin, bir Führer'in, bir siyasi veya dini liderin sorgusuz sualsiz ardından gitmesinin, kehanet edilmiş bir geleceği beklemesinin bir anlamı yoktur. İnsanlık, şu anda akli ve akli ile ortaya çıkardığı kuralın hukuk yoluyla uygulanmasını sağlayarak insanlık için bir şeyler yapabilir ve yapmalıdır. Yapmazsa zaten çok geç olmuş olacaktır.

Bugün ekonomik aktivitenin çok büyük bir kısmı şirketler tarafından yerine getirildiğinden, **insan aklıyla ortaya çıkan sürdürülebilirlik olgusunu hayata geçirecek olan da büyük ölçüde, bir insan buluşu olan şirketler olacaktır.** Bu durumda, sürdürülebilirlik sadece insandan değil, aynı zamanda şirketlerden de sadece kendi yararını (kâr etme, büyüme, neticede hissedarının yararına hareket etme) değil, kendi dışındaki insanları, çevreyi ve bunlara verdiği etkiyi gözetenek hareket etmesini talep etmektedir. Bu, şirketlerin tek amacının, “kâr etme” ve sermayedarlarının sahip olduğu sermaye değerini artırma olduğu kabul edilen **şirketler hukuku teorisi** için de yepyeni bir durumdur. Bir şirketin ekonomik faaliyetlerini sürdürürken, sadece kısa vadede kâr elde etmeyi değil de, kısa, orta ve uzun vadede kendisi ve kendisi dışındaki dünyaya olan pozitif ve negatif etkilerin ne olacağını düşünmesi, insan aklının şirketlere aktarılmasına; bu da şirketlerin yönetimlerinde (governance) önemli değişimler yaşanmasına, şirket yönetiminin görev ve sorumluluklarının yeniden belirlenmesine yol açmaktadır.

Yük mü, Pozitif Fayda mı?

Peki, sürdürülebilirlik, sadece şirketlere görevler yükleyen, şirketlerden gelecek nesiller adına fedakarlık bekleyen, neticede negatif bir yük mü? Sürdürülebilirlik çalışmasının, insan aklının şirketlere aktarılması, iyi işleyen bir kurumsal yönetimin hakim kılınması; şirketlerin çevre, finansal ve yönetsel açılardan kendi sürdürülebilirliklerini gözden geçirmeleri ve bu şekilde ortaya çıkacak aksaklıkları giderecek gerekli adımları önceden atmalarına yol açması halinde şirketlere yük olma yerine pozitif fayda sağlayacağından kuşku duymamak gerekir. Nitekim **Harvard Business School** ve **London Business School** araştır-

Edmund Burke'un, “Kimse az şey yapabildiği için hiçbir şey yapmayan kişiden daha büyük bir hata yapamaz” sözü, bugünkü durumumuz için de geçerli. Yani top hepimizde...

macılarının yaptığı bir çalışma, sürdürülebilirlik konusuna önem veren şirketlerin uzun dönemdeki performanslarının, daha az önem veren şirketlere göre önemli ölçüde daha iyi olduğunu ortaya koymuştur. Sürdürülebilirlik ve hukuku Türkiye için oldukça yeni bir olgu olmakla birlikte yansıma ve etkilerini iç hukukta da görmek mümkün. Örneğin Çevre Kanunu'nda benimsenen “**kirleten öder**” ilkesinin sürdürülebilirlik hukukunun bir uzantısı olduğunu belirtmek, önce **Dünya Bankası raporları** ve uluslararası konferanslarda konuşulan ilkelerin nasıl zamanla bir iç hukuk kaidesi olarak karşımıza çıktığını görmek açısından önemli. Dünyadaki eğilime paralel olarak sürdürülebilirlikle ilgili yeni kuralların iç hukukta da benimsenmesi, örneğin bugün için çok sayıda ülkede zorunlu hale getirilmiş sürdürülebilirlik raporunun, giderek üzerinde daha çok durulan entegre raporlamanın yakın

bir gelecekte **Borsa İstanbul**'da işlem gören şirketler için de zorunlu hale getirilmesi sürpriz olmayacaktır.

Öte yandan karbon salımı, iklim değişikliği, biyolojik çeşitliliğin azalması gibi sorunlar, dünyanın kaderini etkileyen, etkisi ulusal sınırlar ötesine taşan sorunlar olduğundan “**sürdürülebilirlik hukukunun**” kaynakları hiçbir zaman iç hukukla sınırlı olmamaktadır. IFC'nin, belirlediği sürdürülebilirlik ilkeleri ile çalışmayan şirketler için getirdiği kredi sınırlandırmaları, **Ekvator Prensipleri**'ni imzalamış çok sayıda uluslararası bankanın sadece bu prensiplere uygun olan projelere finansman desteği veriyor olması, giderek artan sayıda uluslararası yatırım ve portföy şirketinin, sürdürülebilirliği yatırım yapılabilirlik kriterlerine dahil ediyor olması, Türk şirketlerinin, iç hukukta olmayan sürdürülebilirlik kurallarına uymalarını, sürdürülebilirlik çalışmalarını, sürdürülebilirlik raporları hazırlamalarını gerektirmektedir.

Son olarak; sürdürülebilirlik, dünyayı sürdürülebilir kılma gibi ulvi bir amaç taşımakla, dünya sevgisini de içeriyor. Bu da sürdürülebilirlik konusunu, dünya sevgisine sahip devlet, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, bireyler arasında işbirliğine çok açık kılıyor. Sürdürülebilirlik öyle bir mevzu ki bu konuda herkesin evinde, okulunda, işinde kendi başına veya birileriyle birlikte yapabileceği bir şeyler var. Unutmamalı ki, **Edmund Burke**'nin söylediği gibi, “Kimse az şey yapabildiği için hiçbir şey yapmayan kişiden daha büyük bir hata yapamaz”. Bizler de bu köşede, sizlerden gelecek soru ve önerilere açık olarak, gerek içerde gerekse dünyadaki sürdürülebilirlik hukuku ile ilgili konu ve gelişmeleri ele almayı planlıyoruz. Soru ve önerilerinizi halil.dogru@edogru.av.tr adresine gönderebilirsiniz. ○

Yoksa Raporları Sadece Annelerimiz mi Okuyor?

Ethical Corporation'ın düzenlediği 7. Kurumsal Sorumluluk Raporlaması ve İletişimi Zirvesi 27-28 Kasım 2013 tarihinde Londra'da gerçekleşti. Türkiye'den tek katılımcı olan Sercom Danışmanlık kurucusu Elif Özkul Gökmen, zirveyle ilgili izlenimlerini EKOIQ okuyucularıyla paylaştı.

 Elif ÖZKUL GÖKMEN

2001'de **Toby Webb** tarafından kurulan Ethical Corporation'ı 2006'dan bu yana takip ediyorum. Kurumsal sorumluluk, sürdürülebilirlik, raporlama ve iletişim konularında yılda birkaç konferans düzenliyorlar. Bu konuların kapsandığı bir dergi yayınlıyorlar ve yine oldukça zengin bir web siteleri mevcut. 2006 yılından bu yana katıldığım GRI konferanslarının yanı sıra farklı bir bakış açısı yakalamak amacıyla ve aynı tarihlerde gerçekleşen, benim de çok önemseydiğim bir konunun tartışılacağı "Türkiye İnovasyon Konferansı" aklımda olduğu halde Londra'daki konferansa katıldım.

Katılımcı ve Konuşmacı Profili

İngiltere başta olmak üzere ABD'den İsveç'e, Avusturya'dan Hindistan'a, 20'ye yakın ülkeden yaklaşık 120 katılımcının yanı sıra **IKEA, Unilever, Virgin Media, Pirelli, Centrica, Alliance Boots, Marks & Spencer, Akzo Nobel, Nestle, Heineken, ING Group, Tetra Pack ve Titan Group** gibi pek çok farklı sektör temsilcisi şirketten sürdürülebilirlik ve iletişim yöneticileri konuşmacı olarak konferansta yer aldılar.

Ethical Corporation yazarlarından **Mallen Baker**'in bir oturum sırasında yaptığı ankete göre katılımcıların yaklaşık %90'ı halihazırda raporlama yapan, %40'ı raporlarında GRI'ı temel alan, %10'u GRI G4'e göre raporlama çalışmalarına başlayan ve %1'i de entegre raporlama yapan şirketleri temsil ediyorlardı.

Konferansın ilk gününde kurumsal sorumluluk raporlamasının süreç yönetimiyle ilgili en iyi uygulamalara yer verilirken, ikinci gününde **sürdürülebilirlik iletişimi ve paydaş katılımı** konuları tartışıldı.

Konferansın en dikkat çeken özelliklerinden biri konuşmacıların powerpoint slide kullanmamalarıydı.

Konferans yönetimi, bunun amacını teorik konuşmaları azaltıp, soru-cevaplarla daha samimi tartışmalara yer vermek olarak açıklasalar da, konuşmacıların en azından yarısının bu sebeple ana konunun çok dışına çıkmaları ve toplamak için vakit kaybetmeleri sebebiyle, bu uygulamayı çok verimli bulmadım.

Öne Çıkan Kavramlar

Konferansta en çok sözü geçen kavramlar entegre düşünce (**integrated thinking**), önemli ve öncelikli konular (**materiality**), paydaş katılımı (**stakeholder engagement**) ve payla-

şılan değer yaratmak (CVS-creating shared value) oldu.

Konuşmacıların birçoğu değer yaratan bir rapor hazırlamanın yolunun entegre düşünmekten geçtiğini, entegre düşünce yapısını şirket içine yerleştirmenin finansal ölçütler gerektirdiğini ve bunları oluşturmanın da zaman aldığını belirttiler.

Şirketlerin uzun vadeli değerlerinin ortaya çıkarılması için çok geniş çaplı paydaş gruplarıyla iletişim kurulmasının önemi ve paylaşılan değer yaratmanın da hem hissedarlar hem de toplum için benzer oranda ve ortak değerler yaratmakla gerçekleşeceğini belirttiler.

Önemli ve öncelikli, yani yönetilmesi şirketin elle tutulan ve de tutulmayan değerine katkıda bulunacak, anahtar performans göstergelerine

“Raporların dış paydaşlar tarafından okunmadığını iddia eden şirketler dahi raporlama süreçlerinin şirket içinde performans ve değişimin tetikleyicisi olduğunu belirttiler”

temel oluşturacak konuların tespitinde de paydaş diyalogunun önemi de tartışılan konulardan biriydi.

“Yazdığım Raporları Sadece Annem Okuyor!”

İki gün boyunca en hararetle tartışılan konu raporların okunup okunmamasıydı. The Crown Estate yöneticisinin “Yazdığım raporları neyse ki annem okuyor!” esprisi konferansın en neşeli anıydı. Bunun yanı sıra özellikle son tüketiciye ulaşan ve halka açık şirketlerin pek çoğu paydaşlarının artan oranda raporları okuduğunu ya da geribildirimde bulunduğunu belirtti. **Goldman Sachs** gibi lider yatırımcıların ve rating kuruluşlarının bu iş için ekip kurduklarını ve bu ekiplerin sürdürülebilirlik raporlarını detaylı inceledikleri ve yatırım değerlemlerinde mutlaka dikkate aldıkları da belirtildi.

Raporların dış paydaşlar tarafından okunmadığını iddia eden şirketler dahi raporlama süreçlerinin şirket içinde performans ve değişimin tetikleyicisi olduğunu ve sadece referans alabilmek için dahi raporlardan çok faydalandıklarını belirttiler. Ethical Corporation kurucusu Toby Webb’in ilgisi ve Konferans Direktörü **Elina Yumasheva** ve ekibinin güler yüzlü ve yardımsever yaklaşımları ile konferans genel olarak keyifli ve akıcı geçti. Sunumsuz geçen konferansa sponsor şirketlerin standları renk kattı. Ethical Corporation’ın bir sonraki konferansı **Sustainable Business Summit 19-20 Mayıs 2014’de Londra’da** gerçekleşecek. İlgilenenlere duyurulur. ○

Entegre Raporlama Güney Afrika’da Zorunlu

IIRC temsilcisi **Kate Jefferies**, Entegre Raporlama Çerçevesi’nin Aralık ayında yayınlanacağını duyurdu. 8 Aralık’ta IIRC CEO’su **Paul Druckman**’dan gelen bir mail ile de bu bilgi tüm paydaşlara duyuruldu. Jefferies, entegre raporların yatırımcıyı hedeflediğini hatırlatırken, entegre raporlama yapmanın ani bir kararla mümkün olmayacağını, bu çalışmanın minimum 3-5 yıllık bir yolculuk gerektirdiğini, 2014 yılında IIRC Pilot Programına katılan şirketlerin %50’sinin entegre rapor hazırlamalarını

beklediklerini, halihazırda Güney Afrika borsasında işlem gören şirketler için zorunlu olduğunu ve NASDAQ’ın da konuyla ilgili çalışmalara başladığını belirtti.

Yıllardır sürdürülebilirlik raporu hazırlayan **Heineken yöneticisi** 3 ila 5 yıldan önce entegre raporlama yapmaya hazır olmayacaklarını, sekiz yıldır sürdürülebilirlik raporu hazırladıklarını ifade eden **Pirelli yöneticisi** ise 2015’te ilk entegre raporlarını hazırlamayı planladıklarını ifade ettiler.

Hey Üniversiteli!

THE QUARRY LIFE AWARD

“Biyolojik Çeşitliliği Artır, Doğal Hayata Değer Kat”

Duyduk duymadık demeyin, Türkiye’de ilk kez “Biyoeçşitlilik Proje Yarışması” düzenleniyor; hem de üniversitelilere yönelik olarak! Türkiye’nin sürdürülebilirlik alanında önemli yapı malzemeleri üreticisi Akçansa, iştiraki olduğu HeidelbergCement’in yurt dışında iki yıldır düzenlediği, maden sahalarının biyolojik değerlerini artırmayı amaçlayan “Biyoeçşitlilik Proje Yarışması”nı bu yıl ilk kez Türkiye’de gerçekleştiriyor.

Maden sahalarının yeniden doğaya kazandırılması konusu, Türkiye için yeni ama dünyanın gelişmiş bölgeleri için yıllardır önemle ele alınan bir konu. Ancak geçtiğimiz günlerde haberdar olduğumuz bir yarışma, bu konuya olan akademik ilgiyi yükseltecek gibi görünüyor. Türkiye’de sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarıyla iyi bildiğimiz yapı malzemeleri üreticisi Akçansa’nın iştiraki olduğu HeidelbergCement’in yurtdışında iki yıldır düzenlediği Quarry Life Award ismi altında gerçekleştirdiği yarışma bu yıl ilk kez Türkiye’de de gerçekleştiriliyor. Maden sahalarının biyolojik değerlerini artırmayı amaçlayan “Biyoeçşitlilik Proje Yarışması”, üniversitelerin **Moleküler Biyoloji**

ve Genetik, Biyoloji, Ekoloji bölümlerinde ve Ziraat Fakültelerinde okuyan öğrencilere açık. Üniversite öğrencilerini çevreye, doğal yaşama ve sürdürülebilir geleceğe katkıda bulunmaya davet eden yarışmanın başvuruları, **1 Mart 2014 Cuma** gününe kadar devam edecek. Yarışmayla ilgili olarak Akçansa Hammaddeler ve Çevre Müdürü Özgür Öztürk, Hammaddeler Uzmanı Çağlar Geven, Çevre Yöneticisi Sezgi Kumbaracıbaşı ve Kurumsal İletişim Yöneticisi Banu Üçer, sorularımızı yanıtladı.

Yarışmanın Akçansa ve Türkiye çimento sektörü için önemini anlatır mısınız?

Özgür Öztürk: Ortaklarımız Sabancı Holding ve HeidelbergCement’in

kurumsal yapıları ve sürdürülebilirlik stratejilerinden aldığımız güçle sektörde birçok ilklere imza atıyoruz. 2010 yılındaki Sürdürülebilirlik Raporumuz, sektörde ilkti ve bir çimento şirketinin sadece finansal değil, aynı zamanda çevresel ve sosyal anlamda ne kadar şeffaf olabileceğinin kanıtı oldu.

Çimento üretimi maden sahalarından hammadde (kalker ve kil) üretimiyle başlar. Dolayısıyla doğal kaynaklara bağımlı bir iş sürecimiz var. Maden sahalarındaki fauna ve flora çeşitliliğinin üretim sırasında ve sonrasında yönetimi şirketimiz için önemli bir sorumluluktur. Her bir maden sahamızın onaylanmış rehabilitasyon projesi vardır. Bu sahaların rezervi biten kısımlarında projesine uygun ağaçlandırma ya-

pyoruz. Biyoçeşitlilik projeleri ise, bunun bir adım ötesinde o alanın canlı türüne daha fazla katkı sağlayacak çalışmaları içeriyor.

Quarry Life Award (Biyoçeşitlilik Proje Yarışması) yabancı ortağımız HeidelbergCement'in faaliyet gösterdiği ülkelerde yapılan uluslararası bir yarışmadır. Bu yıl ikinci kez düzenleniyor. Türkiye'de ise bu kapsamda yapılan ilk yarışma olma özelliğini taşıyor. Bu yarışma ile öncelikle biyoçeşitlilik konusunda bir farkındalık yaratmayı hedefliyoruz. Değerlendirmeyi yapacak olan **Ulusal Jüri**'yi belirledik ve üniversite tanıtımlarımıza başladık. Artık üniversite öğrencisi arkadaşlarımızın katılımını ve yaratıcı projelerini bekliyoruz.

Yarışma ile ilgili bilgi verebilir misiniz?

Çağlar Geven: "Quarry Life Award" (QLA) maden sahalarında biyolojik çeşitliliğin artırılması amacıyla düzenlenen uluslararası bir bilim ve

eğitim yarışması. Amacı madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin ve doğal yabancı hayatın, üniversite öğrencileri, mezunlar, araştırma görevlileri tarafından üretilecek yaratıcı, **farklı ve inovatif projelerle**, bu arazilerde biyolojik çeşitliliğinin artırılması ve geliştirilmesine katkıda bulunmak olarak özetleyebiliriz. QLA yarışması, hem ulusal hem de uluslararası biyoçeşitlilik proje yarışması olması sebebiyle iki sene bir düzenleniyor. İlki 2011 senesinde yapılmış, 18 ülkeyi temsilen 300'den fazla proje katılmış. 2012 yılında Almanya'nın Heidelberg kentinde düzenlenen törenle ödüller sahiplerine verilmiş.

Doğaya, çevreye, biyoçeşitlilik, ekoloji ve biyoloji konularına meraklı tüm üniversite öğrencileri bu yarışmaya ister kendi başlarına ister ekip halinde katılabilirler. Başvurular **1 Mart 2013** tarihine kadar **www.quarrylifeawards.com** adresinden elektronik ortamda yapılabiliyor. Yarışma için birisi İstanbul, diğ-

Biyoçeşitlilik Proje Yarışması'na katılım koşulları:

- Moleküler Biyoloji ve Genetik, Biyoloji ve Ekoloji Bölümleri'nde ve Ziraat Fakültesi'nde okuyan lisans öğrencilerine yönelik gerçekleşen yarışmanın en önemli koşulu; daha önce yapılmamış, farklı bir yarışma için kullanılmamış, yaratıcı bir proje sunmak...
- Yarışmaya katılmak isteyenlerin ya şahıs ya da ekipler halinde olması gerekiyor. Bir şahıs yalnızca bir Ulusal Yarışma seçebilmek hakkına sahipken; yarışmaya kendi başına ya da bir ekip üyesi olarak katılabilir.
- Şahıslar, iki yarışmaya katılamazlar.
- Her bir katılan Maden Sahasının, belirli bir Ulusal Yarışmaya ait olduğu beyan edilecek. Öte yandan her proje, teklifi yalnız bir ulusal yarışmadaki maden sahasına ilişkin olacak şekilde kurgulanmalıdır.
- Uluslararası yarışmaya katılmak isteyenler, ulusal yarışmanın en iyi beş projesi de kapsayacak proje tekliflerini İngilizce olarak sunmalıdır.

ri Çanakkale’de üretim faaliyeti devam eden iki hammadde sahası belirledik. Yarışmacılar tarafından bu sahalara yönelik 1 Mart 2014 tarihine kadar hazırlanacak proje tekliflerini Ulusal Jüri ön elemeyen geçirecek, seçilen teklifler ise 1 Eylül 2014 tarihine kadar nihai proje haline getirilecek. Projeler fizibilite, kamu bilincinin artırılması ve paydaşların katılımı gibi doğaya ve topluma kattıkları değere kriterlerine göre değerlendirilecektir.

Ulusal Jüri, kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden farklı bakış açılarına sahip kişilerden oluşturuldu. Ulusal Jüri tarafından seçilen ilk beş proje, uluslararası yarışmaya katılacak; ilk 3 proje ise ödül kazanacak (Birinci 5000 euro, İkinci 3000 euro ve Üçüncü 1500 euro). Uluslararası yarışmada ise değişik kategorilerde birinciler 10.000 euro, en değerli proje ise 30.000 euro para ödülü alacak.

Yarışmanın Akçansa Sürdürülebilirlik stratejisine katkısı ne olacak?

Sezgi Kumbaracıbaşı: Sürdürülebilirlik stratejisinde temel amacımız sürdürülebilir büyüme sağlarken, yönetsel yaklaşımımızla, operasyonel performansımızla, ürün ve hizmetlerimizle paydaş beklentilerine yanıt verebilmek. Bu anlayışla **sürdürülebilirlik yol haritamız** sosyal, çevresel ve ekonomik unsurlara yayılan çeşitli öncelikli çalışma alanlarından oluşuyor. Günümüz ve yakın geleceğin en öncelikli sorunu iklim değişikliğidir. Doğal hayatın zarar görmesi ve biyoçeşitlilik niteliğinin bozulması da iklim değişikliği etkilerinin artmasına yol açıyor. Maden sahalarından çıkarılan hammaddeye bağımlı bir sektör olan çimento üretiminin geleceği üzerinde operasyonel, yasal, ticari ve itibar gibi risk ve fırsatları ortaya koyuyor. Akçansa bu noktada, **sorunun kaynakla-**

Geçen Yılın birincisi, Çek Cumhuriyeti’ndendi

2012 yılında ilki düzenlenen QLA yarışmasında, üniversite öğrencileri ile sivil toplum kuruluşu tarafından, **Çek Cumhuriyeti’nin Trebon kentinde** bulunan kum-çakıl ocağı için yapılan ortak çalışma birinci seçildi. Projede, ocak sahasında bulunan çeşitli endemik türlerin haritalanması yapıldı ve sonuç olarak, ocak sahasında ve ocağın içinde bulunan su göletlerinin çevresinde gelişen endemik türlerin, ağaçlandırma ile oluşturulan habitata göre daha fazla biyoçeşitlilik sağladığı görüldü.

paydaş katkısıyla **inovatif proje ve uygulamalar** geliştireceğiz.

Peki, yarışma için nasıl bir iletişim stratejisi belirlediniz?

Banu Üçer: Yarışmanın hedef kitlesi olan üniversite öğrencilerini kapsayan bir iletişim planı hazırladık. Öncelikli olarak üniversitelerin moleküler biyoloji ve genetik, ziraat fakültesi, biyoloji ve ekoloji bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin ve akademisyenlerin yarışmaya katılımını hedefleniyor. Bu paralelde birçok üniversitenin ilgili bölümlerini ziyaret ederek iletişim faaliyetlerimize başladık. Tanıtım materyali olarak kullanılmak üzere bilgilendirici poster, broşür ve başvuru formları tasarladık ve üniversitelerle paylaştık. Belirlenen hedef kitleye yarışmanın tanıtımının yapılması için geniş kitlelere ulaşmada ve bilinirliği artırmada büyük bir etkisi olan ve gençlerin aktif olarak kullandığı **sosyal medya mecralarından** yararlandık. Üniversite öğrencilerinin son yıllarda aktif olarak kullandığı **Facebook** ve **LinkedIn** ağlarında tanıtıcı banner, afiş ve broşürler yayınlanarak hedef kitlenin bilgilendirilmesini sağlıyoruz. Her yıl düzenlediğimiz ve bu yıl beşincisini gerçekleştireceğimiz **Betonik Fikirler Proje** yarışmasında yine aynı yöntemlerle 2 milyon öğrenciye ulaştık. ○

rından biri olmak yerine, çözüm üreten tarafta olmayı tercih ediyor.

Hammadde üretimi yapılan maden sahalarında biyoçeşitlilik değerinin kalıcı olarak bozulmasına engel olmak ve rezervi biten alanları hızla rehabilite etmek Akçansa’nın öncelikli hedefleri arasında.

Akçansa, Sürdürülebilir Kalkınma için Dünya İş Konseyine (WBCSD) ait **“Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi”** (CSI) olarak adlandırılan çimento şirketleri birliğinin bir üyesi olarak, biyolojik çeşitlilik ile ilgili Temel Performans Göstergeleri’ni hedef olarak benimsedi ve bunu 2010 yılından beri Sürdürülebilirlik Raporlarında açıklıyor.

Quarry Life Award yarışmasıyla iki önemli kaldıraç etkisi yaratacağımıza inanıyoruz: Hem biyoçeşitlilik konusunda toplumda ve sektörde farkındalık yaratacağız, hem de

Varşova İklim Değişikliği Konferansı:

Paris'e Sevgilerle

Geçtiğimiz kasım ayında hayatımızdan yine sessiz sedasız bir Birleşmiş Milletler İklim Zirvesi geçti. Varşova'da düzenlenen Zirve, nihai uluslararası anlaşmanın beklendiği 2015 Paris Zirvesi'ne hangi yoldan gidileceğini belirleme, müzakere etme açısından önem taşıyordu. Uluslararası iklim müzakerelerini Türkiye'de en iyi izleyen ve değerlendiren isim olarak kabul edebileceğimiz Semra Cerit Mazlum, "Kayıp Konferansın Kazanımları" tanımıyla geniş bir değerlendirmeyi EKOIQ için yazdı. Değerlendirmenin Piyasa Mekanizmalarının Geleceği, Kyoto Protokolü 2. Yükümlülük Dönemi ve diğer bazı bölümlerini de gelecek sayımızda yayınlayacağız.

*Semra CERİT MAZLUM,
Marmara Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve
Uluslararası İlişkiler Bölümü*

İklım değişikliği görüşmeleri maratonunun 2013 ayağı, 11-23 Kasım tarihleri arasında Varşova'da gerçekleştirilen 19. Taraflar Konferansı ile tamamlandı. Görüşmeleri **Doha Geçidi**'yle açılan kavşaktan devralan Varşova Konferansı, **2014 Lima** ve **2015 Paris Konferanslarına** uzanan yolda belirgin bir mesafe kaydetmese de üzerine düşeni yerine getirmiş oldu. BMİDÇS'nin 19. Taraflar Konferansı (TK), Kyoto Protokolünün 9. Taraflar Buluşması (TB), Uygulama ve Bilimsel ve Teknolojik Yan Organlarının 39. Toplantısı ile Durban Platformu'na (ADP) ev sahipliği yapan Varşova Konferansı yakın gemiştekilerle karşılaştırıldığında görece daha **dar bir gündeme** sahipti. 2015'te kabul edilmesi beklenen anlaşmayla ilgili devam eden görüşmelere ek olarak, Varşova'yı kritik bir konferans haline getiren en önemli konu **kayıp ve zarar mekanizmasının** kurulmasına ilişkin grşmelerdi. Sınırlı gündemi

ve düşük beklenti nedeniyle bir **bekleyiş konferansı** (holding conference) olarak nitelenen Varşova Konferansı'nın sonuçları ve alınan kararlar, aşağıda başlıca gündem maddeleri altında özetlenmiştir.

Güçlendirilmiş Eylem İçin Durban Platformu:

Paris'e Hangi Yoldan Gtmeli?

İklım değişikliğine karşı küresel işbirliğinin 2020 sonrasındaki çerçevesini oluşturacak yeni anlaşmanın hazırlıklarını yürütmek amacıyla 2011'de 17. TK kararıyla kurulan *Güçlendirilmiş Eylem İçin Durban Platformu*, 2013'teki görüşmelerini Haziran'daki Bonn Yardımcı Organlar oturumunun ardından Varşova Konferansı ile sürdürdü. Durban Platformu Geçici alışma Grubu (ADP), kuruluş karardaki görev tanımı dolayısıyla, görüşmelerini iki başlık (work stream) altında sürdürmekte. Bunlardan ilki, 2015'te kabul edilip 2020'de yürürlüğe girmesi öngörülen yeni anlaşmanın

hazırlanmasıdır. İkinisi ise, yeni anlaşmanın geçerli olacağı 2020'ye kadarki sürede iklim değişikliğiyle savaşım yönündeki iradenin güçlendirilmesi, kararlılığın yükseltilmesi amacıyla alınacak ek önlemlerin belirlenmesidir. Çalışma Grubunun 2015'te sona erecek yetki süresinin dolmasına kısa süre kalmış olması dolayısıyla, Varşova Konferansı'nda her iki başlıkta da belirgin bir ilerleme sağlanması, özellikle 2015 anlaşması bağlamında bir iş planı ya da yol haritasının ortaya çıkması bekleniyordu. Doha kararı gereği, yeni anlaşmaya dönük resmi görüşme aşamasına 2014'te geçecek olan alışma Grubu, kuruluşundan

Sınırlı gündemi ve düşük beklenti nedeniyle bir bekleyiş konferansı olarak nitelenen Varşova'yı kritik hale getiren en önemli konu, kayıp ve zarar mekanizmasının kurulmasına ilişkin grşmelerdi.

bu yana görev tanımındaki konu ve kavramların açıklığa kavuşturulmasına dönük bir tartışma platformu gibi işlediğinden, pek çok konu belirsizliğini sürdürüyor. Bu işleyiş biçimi Tarafların müzakere baskısı olmadan görüşlerini açıkça ortaya koymasına olanak vermekle birlikte, anlaşmanın niteliği, yeni anlaşmada Sözleşme ilkelerinin nasıl yorumlanacağı, olası yükümlülük türleri, ülkelerin nasıl sınıflandırılacağı, uygulama araç ve mekanizmaları gibi kritik konularla yeni anlaşmanın bileşenleri hakkındaki tartışmanın sürekli ertelenmesi anlamına gelmekte. Temkinli iyimserliğini koruyanların “yapıcı belirsizlik” (IISD, 2013; Marcu, 2013) olarak görülebileceğini belirttiği bu durum, Kopenhag deneyiminden edinilen dersler ve yaklaşan takvimin yaratacağı baskıyla birlikte düşünüldüğünde, 2015 Paris Konferansı’nın kaderine ilişkin endişeleri de artırıyor.

Varşova’da eşbaşkanların hazırladığı taslak metin üzerinden yürüyen, özellikle ikinci haftasında gelişmiş ülkelerle **Venezuela, Kolombiya ve Boliviya’nın** sözcülüğünü üstlendiği **Benzer Görüşteki Gelişmekte Olan Ülkeler Grubu (Like-Minded Developing Countries-LMDC)** arasındaki karşılıklı birbirini suçlayıcı açıklamalarla gerginleşen görüşmeler, 23 Kasım’a sarkan Konferansın son saatlerinde verilen karşılıklı ödümlerin ardından kabul edilen bir kararla sonuçlandı. Karar Çalışma Grubu’nun birinci başlığı altında 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin bir takvim içerirken, 2020 öncesi kararlılığın artırılması açısından takvime bağlanmamış bazı hedefler koymuştur. Birinci başlık altındaki uzlaşmalardan ilki yeni anlaşmanın nasıl anılacağı hakkındadır. Durban kararının etkisiyle ama daha çok ABD gibi ilgisini 2020 sonrasına yöneltmiş Tarafların tercihiyle görüşme sürecinde yeni anlaşmanın nasıl adlandırılacağı konusunda karmaşa

WORLD CLIMATE SUMMIT
Warsaw Business Day

Tarafların tercihiyle görüşme sürecinde yeni anlaşmanın nasıl adlandırılacağı konusunda karmaşa yaşıyordu. Taraflar, Varşova’da buna açıklık getirerek, “2015 anlaşması” olarak adlandırmayı kararlaştırdı.

yaşıyordu. Taraflar, Varşova’da buna açıklık getirerek, “**2015 anlaşması**” olarak adlandırmayı kararlaştırdı. Anlaşmanın kabul edildiği kentin adıyla, dolayısıyla Paris anlaşması biçiminde anılma olasılığı bulunmaktayken, ayrıntı gibi görünen bu konudaki uzlaşmanın hem anlaşmanın olası bileşenleri, hem de takvime bağlı kalma kararlılığı açısından verdiği sinyal nedeniyle önemli olduğunu belirtmek gerekir. Tarafların yeni anlaşmayı 2015’teki 21. TK’da kabul etme kararlılığını yineledikleri karara göre, Çalışma Grubu 2014’te taslak müzakere metninde yer alacak bileşenlerin belirlenmesi yönündeki görüşmelere devam edecek. Varşova’da müzakere metninde yer alacak olası bileşenler üzerinde en azından bir ön uzlaşmaya varılması beklenirken, eşbaşkanların taslak metinde genel başlıklar halinde sıraladıkları konuları içeren ekin Kanada gibi ge-

lişmiş ülkeler ile LMDC Grubu’nun itirazıyla karar metninden çıkarılmasıyla, konunun 2014’e ertelenmesi ve belirsizliğin sürmesi tercih edilmiş oldu.

Ev Ödeviniz Var!

Çalışma Grubu kararının yeni anlaşma başlığı altındaki en önemli çıktısı hiç kuşkusuz Taraflara verdiği ev ödevidir. Kararla tüm Taraflar 2015 anlaşması kapsamında **verebilecekleri ulusal düzeyde belirlenmiş katkılarını** (intended nationally determined contributions) tanımlama hazırlıklarını başlatmaya ya da hızlandırmaya davet edilmiş, olası katkılarını (intended) Paris’te toplanacak 21. TK’dan belli bir süre önce, yapabilecek durumda olanlarınsa 2015’in ilk çeyreğinde, Çalışma Grubu’na sunmaları istenmiştir. Ülkelerin yapabilecekleri katkıyı belirler ve ilan ederken kullanacakları (esas alacakları) bilgilerin neler ola-

çağı ise 2014'teki 20. TK'ye kadar belirlenecektir. Ulusal katkı niyetlerinin Varşova'da dile getirilen GSYİ, kişi başına salım, tarihsel salımlar gibi seçeneklerden hangileri dikkate alınarak şekillendirileceği kararı Lima Konferansı'nın en çetrefilli gündemi olmaya şimdiden adaydır. Tarafların üstlenebilecekleri katkıları ancak 2015 Paris Konferansı'na yakın bir tarihte bildireceklerini öngörmek güç değil. ABD bildirimini ancak 2014'teki Kongre seçimlerinin ardından yapabileceğinin, AB ise Paris Konferansı öncesinde sunabileceğinin sinyallerini verdi.

“Yükümlülükler” mi, “Katkılar” mı?

İlk bakışta ağır işleyen görüşme sürecinden beklenebilecek iddialı olmayan bu kararın asıl önemi ise, 2015'e giden yolda yapılacakları tarif ederken kullanılan ifadelerde yatmaktadır. Durban Platformu kararının alınmasından bu yana süregelen “bütün taraflar için geçerli” (applicable to all) ifadesinin nasıl yorumlanacağı, yeni anlaşmanın “Sözleşme altında” olmasının Tarafların yükümlülük türlerine göre sınıflandırılmasına nasıl bir etkiye bulunacağı, Sözleşme ilkelerinin operasyonel yorumunun nasıl yapılacağı tartışmaları çözülememişken, Varşova kararı sürece yeni bir bulmaca daha eklemiştir. Taslak metinde bütün taraflarca yerine getirilecek eylemleri ifade etmek için kullanılan “yükümlülükler” (commitments) terimi, Venezuela, Çin ve Hindistan gibi LMDC Grubu üyelerinden gelen itiraz nedeniyle çıkarılmış, yerine tüm Taraflar için geçerli “katkılar” (contributions) terimi yazılmıştır. Bu değişiklik görüşmelerin seyri ve nihai anlaşma metni açısından basit bir sözcük seçiminin çok ötesinde bir önem taşımaktadır. **Bali Eylem Planı** görüşmeleri ve çıktılılarıyla **Durban Platformu** altındaki görüşmelerde gelişmiş ül-

Durban Platformu kararının alınmasından bu yana süregelen “bütün taraflar için geçerli” ifadesinin nasıl yorumlanacağı açıklığa kavuşmamışken Varşova kararı sürece yeni bir bulmaca daha eklemiştir.

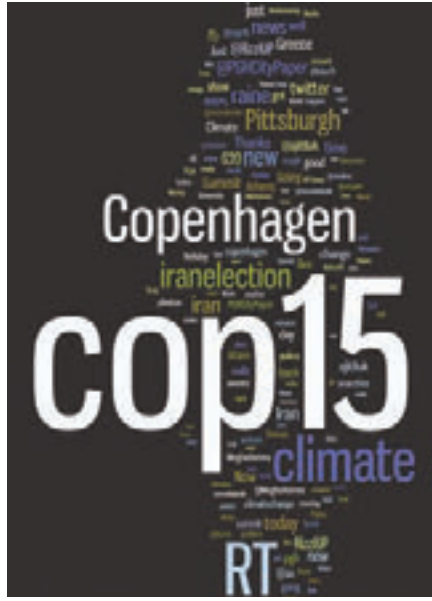
kelerin pozisyonlarına egemen olan söyleme bakıldığında, “katkılar” teriminin nihai anlaşmanın hukuksal niteliği ve ülkelerin olası ödevlerine ilişkin düzenlemenin türü üzerinde yansımaları olacaktır. Her ne kadar, “ulusal düzeyde belirlenecek katkılara ilişkin niyet” teriminin hemen arkasından “katkılarının hukuksal niteliğine hâle getirmeyecek şekilde” ifadesi eklenmiş olsa da, gelişmiş ülkelerin “taahhüt ve gözden geçirme” (pledge-and-review) yaklaşımındaki ısrarı ile gelişmekte olan ülkelerin yeni anlaşma altında Kyoto türü yükümlülükler üstlenmeye gönülsüzlükleri dikkate alındığında, kabul edilecek anlaşmanın bağlayıcı salım sınırlama ve/veya azaltım yükümlülükleri getirmemesi olasılığının belirdiği söylenebilir. ABD'nin Kyoto türü bir anlaşmayı kabul etmeyeceği yönündeki açık ve kesin pozisyonu, AB'nin ülkelerin kendi

koşullarına göre belirleyecekleri eylemleri uluslararası anlaşma çatısı altında yerine getirmelerine dayalı ABD kaynaklı “tabandan tavana” (bottom-up) anlayışına yakınlaşması, salımları hızla artan gelişmekte olan ülkelerin bağlayıcı yükümlülükten kaçınmaları, iklim değişikliğine karşı küresel işbirliğinin 2020 sonrasında daha da esnek bir yapıya dönüşeceği yolundaki endişeleri artırıyor.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin yükümlülük türlerine göre ayrıştırılmasının esasını oluşturan ve gelişmekte olan ülkelere rejimin ortadan kaldırılmasını isteyen gelişmiş ülkeler, bunun ancak daha esnek bir yapıyla mümkün olacağı görüşünde buluşmakta. Sözleşme Eklerinin dayanağı olan “ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ilkesi”nin yeni anlaşmada operasyon-

nel bir rol oynamaması gerektiğini öne süren ABD, yeni anlaşmada yükümlülük türlerinin Varşova'da ilk kez dillendirdiği "kendi kendine farklılaştırma" anlayışına göre belirlenmesini önermektedir. Yükümlülüklerin ülkelerin kendileri tarafından belirlendiği bu sistem Kyoto'dan farklı olarak salımlar (ve azaltım için) için bir üst tavan öngörmemekte, ülkelerin değişen koşullarına göre yükümlülüklerinin değişebilmesine olanak veren dinamik bir yapı getirmekte, yaptırım mekanizması içermemektedir. Ülkelerin kendi kendilerine belirledikleri yükümlülüklerle uygunlukları da yine kendileri tarafından rejim içinde geliştirilen kurallara göre gözden geçirilecektir. Katılımı artıracak iddia edilen bu esnek rejimin, gereken salım azaltımını ve çevresel bütünlüğü ne ölçüde sağlayacağı ise kuşkuludur.

Durban Platformu kararı "2020 öncesi kararlılığın artırılması" başlığı altında ise henüz harekete geçmemiş bütün tarafları sayısallaştırılmış salım azaltım hedefleri ya da ulusal düzeyde uygulanacak azaltım eylemlerini bildirmeye; gelişmiş ülkeleri Kyoto 2. YD yükümlülükleri ile Sözleşme altında açıkladıkları hedefleri uygulamaya; Kyoto'ya taraf olmayan gelişmiş ülkeleri hedeflerini, taraf olanları Doha kararı uyarınca yükümlülüklerini yukarı doğru gözden geçirmeye; gelişmekte olan ülkeleri ulusal eylemlerini uygulama ve yeni eylemler almayı düşünmeye çağırılmaktadır. Bu çağrının **Kopenhag ve Cancun kararları** kapsamında henüz hedef açıklamayan **Türkiye açısından da önemli olduğunu** hatırlamak gerekir. Ayrıca, 2014'ten itibaren, yüksek azaltım potansiyeline sahip seçeneklerin teknik değerlendirilmesi hızlandırılacak; kentlerin ve yerel yönetimlerin azaltım, uyum gibi alanlardaki deneyim ve iyi uygulamalarının paylaşılmasını kolay-

2020 öncesi kararlılığı artırma bağlamında taslak metinlerde yer alan fakat Hindistan ve Çin gibi ülkelerin itirazlarıyla nihai kararda yer verilmeyen önemli bir eylem de HFC'lerin azaltılmasıydı.

laştırıcı düzenlemeler yapılacaktır. 2020 öncesinde kararlılığı artırma bağlamında salım azaltımına katkısı düşük olmakla birlikte somut sayılabilecek tek önlem taraflara yapılan **Temiz Kalkınma Mekanizması kredilerini (CER)** gönüllü olarak iptal etmeyi özendirmeleri davetidir. Kyoto 2. YD taraflarının birinci dönemden kalan kredilerini kullanmayacaklarını geçen yıl Doha'da ilan ettikleri düşünülürse, eğer uygula-

nırsa bu çağrının Temiz Kalkınma Mekanizması'na ilgiyi daha da azaltacağı beklenebilir.

2020 öncesi kararlılığı artırma bağlamında taslak metinlerde yer alan fakat Hindistan ve Çin gibi ülkelerin itirazlarıyla nihai kararda yer verilmeyen önemli bir eylem de **HFC'lerin azaltılmasıydı**. Montreal Protokolü kapsamında ozon tabakasına zarar veren gazlar yerine kullanımı teşvik edilmiş olmakla birlikte, son yıllarda üretim ve tüketimleri hızla artan HFC'ler, aynı zamanda güçlü sera gazlarıdır. Dolayısıyla HFC'lerin kullanımının azaltılması iklim değişikliği ile savaşıma önemli katkı yapma potansiyeline sahiptir. Bu gazlarla ilgili sınırlamanın Montreal Protokolü altında yapılmasına karşı çıkan Çin ve Hindistan, konunun iklim rejimi bağlamında ele alınmasına da olumlu bakmamaktadır. HFC'lerin sınırlandırılması konusu 2013 G20 Zirvesi'nde de görüşülmüş, Montreal Protokolü dahil uluslararası platformlarda ele alınması kararlaştırılmış, bu karar konunun Protokol'ün Ekim'deki taraflar toplantısında görüşmeye başlanabileceği umudu yaratmış; fakat beklenen olmamış, Protokol'de değişiklik yapılması önerisi aynı ülkelerin direnciyle karşılaşmıştır. Son olarak, BM Genel Sekreteri'nin Eylül 2014'te düzenleyeceği Zirveyi de not eden karar, Tarafları Haziran ve Aralık 2014 buluşmalarında gerçekleştirilecek bakanlar düzeyindeki diyaloglar vasıtasıyla Durban Platformu çalışmalarına üst düzeyde angaje olmaya çağırılmaktadır. Bu diyalog oturumları Varşova'da Durban Platformu görüşmelerine izleyici olarak katılan Türkiye'nin 2015'e doğru katılımını üst düzeye taşımak açısından fırsat olarak görülmelidir. Sonuçta, Durban Platformu'nun yalnızca davet ve çağrı ifadelerinden oluşan yumuşak bir dille yazılmış kararı, 2015'e uzanan yolun önündeki zorlu engelleri kaldır-

Durban Platformu müzakerelerinde sergilenen ağırdan alıcı tavrın Varşova'da kaygı uyandırıcı bir gerilemeye dönüşmesine tepki gösteren sivil toplum örgütleri, ikinci haftanın ortasında Konferansı terk ettiler.

mamış yenilerini eklemiştir. Anlaşmanın hukuksal niteliği, başka bir deyişle protokol, yasal araç ya da hukuksal gücü olan çıktı olasılıklarından hangisinin seçileceği, konusunda karar verilmediği sürece görüşmelerde somut ilerleme olası görünmemektedir. Fakat Tarafların büyük çoğunluğunun “biçim içeriğe göre karşılaştırılır” görüşünü savunduğu hatırlandığında, gerek yükümlülüklerin gerekse hukuksal niteliğin 2015'ten önce belirginlik kazanmayacağı kolayca kestirilebilir. Süregiden görüşmelerde gündeme gelmeyen bir konu da, 2020 sonrasında Kyoto ile kurulana benzer dönemlerin olup olmayacağı. Rusya'nın Varşova'da her fırsatta sorduğu bu soruya diğer Taraflardan henüz bir yanıt gelmiş değil. Varşova'dan çıkan geleceğe ilişkin başka bir işaret ise müzakere gruplarının pozisyonlarındaki yeni yakınlaşma ve ayrışmalar oldu. AB'yi Venezuela ile karşı karşıya getiren atışmanın bu yeni pozisyon alışın bir yansıması olduğu söylenebilir. Durban Platformunu kuran müzakereler sırasında 2020 sonrasındaki yükümlülüklerin Kyoto'nun yerini alacak bir protokol ile düzenlenmesini destekleyen AB'nin zaman içinde ABD'nin “dinamik”, “esnek”

ve “ulusal koşulları yansıtan” biçimde ülkelerin kendileri tarafından belirlenmiş yükümlülüklerle oluşturulmuş tabandan tavana anlayışına yaklaştığı görülmekte. Kuşkusuz **ABD-AB arasındaki bu yakınlaşma** diğer taraftaki gelişmelerden ayrı düşünülemez. G77-Çin Grubu içinde Kopenhag'la başlayan, Durban'da keskinlik kazanan ayrışma, Doha'da sahneye çıkan Benzer Görüşteki Gelişmekte Olan Ülkeler Grubu'yla yeni bir aşamaya taşınmıştır. Yeni anlaşmanın yükümlülükleri ve niteliği konusunda diğer gelişmekte olan ülkelere sahip olan bu Grup, Durban Platformu'nun hem 2015 antlaşması başlığında hem de 2020 öncesi salımları sınırlandırıcı ek önlemler konusunda ABD-AB ile tam karşıt kutuplarda yer almaktadır.

Kayıp Konferansın Kazanımları

Hem gündemiyle hem de özellikle 2015 anlaşması görüşmelerinin sonuçlarıyla bir kayıp ve zarar konferansına dönüşen Varşova, önümüzdeki döneme olumlu birkaç miras da bıraktı. Bunlardan ilki yerel yönetimlerin **iklim değişikliğiyle savaşımındaki rol ve işlevlerinin devletler ve rejim tarafından tanınmasıdır**. Durban Platformu'nun, nihai

metinde yumuşatılmış da olsa, yerel yönetimlerin rolünü tanıyan ve desteklenmeleri çağrısı yapan kararı, gerek 2020 öncesi gerekse 2020 sonrasında dönük önemli bir dönüşümün işaretidir. Konferans sırasında düzenlenen **Kentler Günü**, kentler ve yerel yönetimler düzeyinde iklimi koruma yönündeki güçlü istek ve çabayı bir kez daha sergilemiştir. Varşova Konferansı, iklim rejimindeki çok önemli bir eksiğin giderilmesi yönünde de ilerleme kaydetmiştir. Doha'da başlatılan süreç kapsamında, **iklim değişikliğinin toplumsal cinsiyet boyutunun** ele alınması, kadınların azaltım ve uyum politikalarına katılımları ile destek mekanizmalarına erişim olanaklarının iyileştirilmesi, iklim görüşmeleri ve kurumlarında kadın temsiline artırılması doğrultusunda çalışmanın devam etmesi kararlaştırılmıştır. Konferansın sivil toplum örgütlerinin rejimle ilişki dinamikleri açısından da yeniliklere kapı araladığı söylenebilir. İklim değişikliği rejiminin işleyişi, diğer çevre rejimleriyle karşılaştırıldığında, özellikle görüşme süreçleri düzleminde en geniş ve çeşitli sivil toplum katılımıyla gerçekleşmektedir. Fakat son dönemde sivil toplum örgütlerinin bu katılımın işlevini gözden geçirdikle-

ri bir süreçten geçtikleri görülmektedir. 2009 Kopenhag Konferansı öncesinde dikkatini ve enerjisini büyük ölçüde küresel politika süreçlerine odaklamış olan iklim hareketi, Kopenhag'ın yarattığı düş kırıklığı ve yabancılaşmanın da etkisiyle yerel düzeyde iklim değişikliğinin kaynaklarıyla mücadelede geri dönmüştü. Hareket içindeki özellikle büyük gruplar, yeni bir anlaşma için umut ışığının doğduğu 2011 Durban Konferansı'yla birlikte küresel arenada etki etme çabalarına yeniden başlamıştı. Ne var ki, Varşova Konferansı iklim hareketinin rejimle bu temkinli yeniden temas arayışlarına yeni bir mola vermesine neden oldu. Durban Platformu müzakerelerinde sergilenen ağırdan alıcı tavrın Varşova'da kaygı uyandırıcı bir gerilemeye dönüşmesine, kayıp ve zarar mekanizmasının kurulamaması tehlikesinin ortaya çıkmasına, iklim finansmanının sürekli ertelenmesine tepki gösteren sivil toplum örgütleri, ikinci haftanın ortasında Konferansı terk ettiler. Aralarında **Greenpeace, FoE, WWF** gibi çevre örgütlerinin, toplumsal hareketlerin, kadın ve gençlik örgütlerinin temsilcilerinin de bulunduğu hareket içindeki grupların büyük bölümü **"Siz konuşun, biz gidiyoruz"** diyerek, Konferans merkezinden ayrıldılar. Bu tepki, hareketin kritik bir evreye girmiş olan görüşmelerden umudunu tümüyle kesmiş olmasının değil, hem gidişata bir uyarı hem de kendi işlevlerine yeniden bakma gereksiniminin sonucu olarak görülebilir. Eylemin sloganına eklenen **"Daha güçlü olarak geri döneceğiz" (Vol- veremos)** ifadesinin, önümüzdeki dönemde sivil toplumun rejimle ilişkisinde benimseyeceği tavır açısından da anlamlı olduğu söylenebilir.

Varşova İstasyonunda(n) Kalanlar

Kyoto Protokolünün yerini alması beklenen yeni anlaşma sürecinin

Varşova'nın Artısı: REDD+

Konferansın beklenmedik çıktısı ise 2005'ten bu yana süren Ormansızlaşma ve Ormanların Bozulmasından Kaynaklanan Salımların Azaltılması (REDD+) başlığındaki görüşmelerin **Varşova REDD+ Çerçevesi**'nin kabulüyle sonuçlanmasıdır. Bir kararlar paketinden oluşan Çerçeve ile ormansızlaşma ve ormanların bozulmasından kaynaklanan salımların hesaplanması, raporlanması ve gözden geçirilmesiyle ilgili kurallar belirlenmiş, REDD+ eylemlerinin yerel topluluklar ve doğal çevre üzerindeki etkilerinin dikkate alınması kararlaştırılmış ve ormansızlaşmayı ve bundan kaynaklanan salımları azaltan ülkelere Yeşil İklim Fonu üzerinden sonuç-tabanlı ödeme yapılması kabul edilmiştir.

Durban Platformu'nda başlayan ve 2015 Paris Konferansı'na uzanan yolculuğundaki ara istasyonlardan biri olan Varşova Konferansı, görüşmelerin kalan iki yılı için açık bir yol haritası üretmedi. Fakat enerji şirketlerinin sponsorluğunda gerçekleşen, gündemini kömür zirvesiyle paylaştan bir Konferans olarak iklim rejiminin tarihindeki yerini almış oldu. Varşova'nın kayıplarından birinin de AB'nin rejim içindeki

liderlik iddiası olduğu söylenebilir. AB'nin Kopenhag'dan bu yana giderek sönümlenen, Durban'da bir ölçüde dirilen liderlik iddiası, özellikle yeni anlaşma görüşmeleri bağlamında kontrolün yeniden ABD ve gelişmekte olan ülkelere geçmesiyle tümüyle ortadan kalkmakta. AB'nin zayıflayan rolü, görüşmelerin seyirini de etkileyeceğinden izlenmeye değer. Fakat Konferansta eksikliği en fazla dikkat çeken, daha birkaç ay önce açıklanan **IPCC Birinci Çalışma Grubu Raporu**'nun yaratması beklenen ivedilik duygusuydu. Rapor ve bulguları görüşmelerde neredeyse hiç gündeme gelmezken, Konferans çıktılarında yalnızca Durban Platformu kararının giriş bölümünde iklim değişikliğinden duyulan kaygının ifadesinde yer bulabildi. ○

Kaynaklar

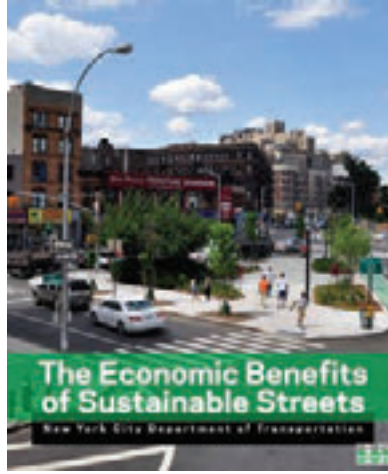
- IISD, (2013), *Earth Negotiation Bulletin*, COP19 Final, Vol. 12 No. 594.
- Marcu, Andrei, (2013), "Taking stock after the Warsaw COP", *CEPS Commentary*, CEPS.
- European Commission, (2013), *EU welcomes progress on international climate action at Warsaw conference*, http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1044_en.htm, 23.11.2013.

“Cadde Güle Güle Böyle Kullanılır”

Bir süre önce “Cadde güle güle nasıl kullanılır?” diye bir yazı elimе geçti. “**Akdeniz Gazetesi**” yazarlarından **Haluk Üncel**, Antalya Belediyesi’nin çalışmalarını sorguluyordu. “**Antalya’yı Cadde Cadde Güzelleştiriyoruz**” programı kapsamında kent merkezinde caddelerin yeniden düzenlenmesini bir belediye çalışması olarak yetersiz buluyor, belediyelerin “büyük projeler” yapması gerektiğini yazıyor.

“... Diğer illerdeki Büyükşehir Belediyeleri’nin yaptığı gibi, raylı sistem, yeni yollar, stadyumlar, kentin insanının rantını yükselten yatırımlar, hizmet binaları gibi daha pek çoğunu söyleyebileceğimiz, Büyükşehir’in yapması gereken büyük projelerden hangisi Antalya’da görülmektedir?”

(...) Büyükşehir Belediyesi dört yıldır halkın önüne hangi büyük projeyi koymuştur veya gerçekleştirmiştir? (...) Güllük Caddesi’ni bir görün, Işıklar Caddesi’ni ıslıl ıslıl yaptık,

Dünyanın en yaşanabilir kentlerine baktığımızda, büyük rant projeleri çıkmıyor karşımıza. Kenti yaşanabilir kılan en önemli iki unsur: İnsan odaklı, sürdürülebilir kalkınma ve katılımcı demokrasiye dayalı, şeffaf yerel yönetimlerdir.

Mehmet Akif Caddesi’nin 100 metrelik kısmında harikalar yarattık... Ve tüm bunları billboard yapıp kentin her bir köşesine koyacak, üstüne de ‘Caddenizi güle güle kullanın’ yazacak. Çözemediğim bir caddenin nasıl ‘güle güle’ kullanılacağı...”

Bugün Türkiye’de hükümette ve yerel yönetimlerde büyük bir “**çılğın proje**” merakı var. Yap-ışlet-devret ve kamu özel ortaklık çerçevesinde büyük yatırımlar yapılıyor ve bunların kentin, bazı kişi ve kuruluşların “**rantını yükselten**” projeler olduğu bir gerçek. Ama bunların çok azı kentlinin yaşam kalitesini iyileştirmeye yarıyor. Aksine bu yatırımlar belediyelerin büyük borçlar altında zorlanmasına neden oluyor. “Mahalli idarelerin Hazineye olan 13,6 milyar liralık borcu, Hazine alacaklarının yüzde 66’sına karşılık geliyor” (<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/24455787.asp>).

Dünyanın en yaşanabilir kentlerinin başarısına baktığımızda büyük rant projeleri, büyük yatırımlar karşımıza çıkmıyor. Kenti yaşanabilir kılan en önemli iki unsur: **İnsan odaklı, sürdürülebilir kalkınma politikaları ve katılımcı demokrasiye dayalı, şeffaf yerel yönetimler.**

Belediyelerin insan odaklı politikalarına baktığımızda ise, kent merkezinde yaya altyapısının iyileştirilmesi önemli bir yer tutuyor. Kaldırımların genişletilmesi, merkezde araç trafiğinin azaltılması ve hızın düşürülmesi; kaldırımların engellilerin kullanabileceği şekilde detaylandırılması; cadde aydınlatması, çoluk çocuk tüm insanların güven içinde dolaşmasını sağlıyor. Caddeleri gü-

Brooklyn Vanderbilt Caddesi	Satışlarda değişim		
	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl
Vanderbilt (iyileştirilen cadde)	%39	%56	%102
Brooklyn’de ortalama değişim	%19	%46	%64

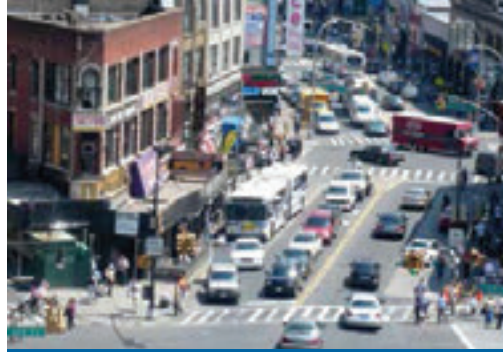

Sibel BÜLAY
sibel.bulay@gmail.com

zelleştirme çalışmaları caddelerin güle güle kullanılmasını, kent merkezinin cazibe merkezi haline gelmesini sağlıyor. Neşeli, keyifli kent merkezlerinde buluşan arkadaşlar; bankta oturmuş sohbet edenler; tanıdıklarla selamlaşan, beraber dolaşan aileler kentte sosyal birlikteliği güçlendiriyor, kentli olma duygularını güçlendiriyor. Kentin yaşam kalitesini artırıyor.

Bu durumda insanlar kent merkezinde daha çok vakit geçiriyor ve kent merkezindeki esnaf daha fazla iş yapmaya başlıyor; kente daha çok para kalıyor. Arabayla kent merkezinden geçen insanlar park edebilecekleri AVM'lerde alışveriş yapmayı tercih ediyor. AVM'lerdeki dükkanlar, ağırlıklı olarak merkezi dışarda olan zincir mağazalar olduğundan, oralarda yapılan harcamalar kent dışına akıyor, kent ekonomisine katkısı daha az oluyor.

Kent Ekonomisi Böyle Güçlenir
Bildiğiniz gibi, New York'ta son yıllarda ulaşım politikalarında yayalaştırma ve bisiklet çalışmalarına ağırlık verildi. Bu stratejinin ulaşımı rahatlatmanın yanı sıra kent ekonomisine de büyük katkıda bulunduğu, **New York Ulaşım Dairesi**'nin "**The Economic Benefits of Sustainable Streets**" araştırmasıyla ortaya çıktı (<http://www.nyc.gov/html/dot/downloads/pdf/dot-economic-benefits-of-sustainable-streets.pdf>). Fotoğraf ve grafiklerde verdiğimiz örnekler, **New York'un Bronx ve Brooklyn** ilçe merkezlerinde yaya altyapısı iyileştirildikten sonra bu caddelerdeki dükkanların ekono-

Bronx Merkezi	Satışlarda değişim		
	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl
Bronx Hub (İyileştirilen cadde)	%30	%77	%50
Bronx'da ortalama değişim	%21	%27	%17

mik durum incelemesinin sonuçları. **New York Ulaşım Daire Başkanı Janette Sadık Khan** şöyle diyor: "İyileştirilen caddeler insanları kent merkezine çekiyor, hareketliliği sağlıyor. Kentte sosyal kaynaşma geliyor, kent halkına hizmet veren işyerleri ve kent ekonomisi bir bütün olarak güçleniyor." İyileştirmenin yapıldığı caddelerdeki yerel esnafı ile diğer bölgelerdekilerin kazançları karşılaştırıldığında, birinciler lehine ciddi bir artış görülmüş. Resimlerden de görüldüğü gibi, bu iyileştirmeler büyük harcamaları gerektirmiyor: Güvenli yaya ve bisiklet altyapısı, genişletilmiş kaldırımlar, yeşillendirme ve trafik akışının kontrol altına alınması. Bu basit dokunuşlarla sokaklar daha davetkar hale geliyor ve insanlar kent merkezinde daha uzun kalıyorlar. **GEHL Mimarlık Şirketi**'nin, **Brigh-**

ton, İngiltere'de yaptığı araştırma da benzer sonuçlar vermiş. Cadde üzerinde iyileştirmeler yapıldıktan sonra yaya trafiğinde %62 artış; araç trafiğinde %93 azalma gerçekleşmiş ve insanların kent merkezinde kalma süreleri de %600 artmış. Toparlamak gerekirse: Yaşam kalitesi yüksek, hareketli, keyifli kentler için cılgın projelere büyük yatırımlar yapmak gerekmiyor. **Kentte yaşamın en büyük keyfi sosyal yaşantısıdır.** Caddelere yapılan insan odaklı yatırımlar caddelerin güle güle kullanılmasını sağlıyor, insanları merkeze çekiyor... İnsan insanı çekiyor, aileler, arkadaşlar, kent merkezinde buluşuyor, kentli olmanın tadını çıkartıyor. Kentin sosyal dokusu ve yerel ekonomi güçleniyor. İşte Haluk Bey, caddeler güle güle böyle kullanılıyor.

Sıra Enerji Kooperatiflerinde mi?

Yerel enerji, dünya yenilenebilir enerji sektöründe son yılların en ilgi çekici gelişmelerinden biri. Peki, nedir bu 'yerel enerji' ve Türkiye'de bu alanda neler oluyor? Geçtiğimiz günlerde kurulan Türkiye Yerel Enerji Platformu'nun koordinatörlerini dinlemekte fayda var gibi...

Dr. Baha KUBAN, Mümtaz Derya TARHAN

Dünya elektrik üretiminin çoğu, mülkiyetleri büyük şirketler ya da devletlere ait, büyük ölçekli ve çoğunlukla çevreye zararlı fosil yakıtlar kullanan santraller tarafından karşılanıyor. Üretilen elektrik de merkezi bir santraldan uzun mesafeli iletim hatları vasıtasıyla tüketim merkezlerine, kentlere, ekonomik faaliyet odaklarına ve daha küçük yerel topluluklara ulaştırılıyor (ya da ulaştırılmıyor). Bu senaryoda her ölçekte tüketiciler ve yurttaşlar/hemşeriler hep

kaybeden oluyor, çünkü üzerinden hiçbir söz sahibi olmadıkları ve yaşadıkları dünyayı yavaş yavaş katleden bir elektrik piyasasının pasif tüketicileri olarak ya elektrik yoksunluğu, ya da kesintiler ve fiyatlardaki gelgitler içinde yaşıyorlar.

Peki, nedir bu senaryonun alternatifi? Yerel enerji, yani **kendi elektriğini üretmek!** Elektrik üretiminin tüketileceği yerde ve yerel paydaşların katılımıyla yapılması, üretilen elektriğin verimliliğini artırıyor; elektrik fiyatlarını düzene sokuyor; yerel

ve ulusal ekonomiye katkı yapıyor; elektrik tedarikini güvence altına alıyor ve de yerel toplulukların kendi kaderlerini tayin etmeleri olasılığını artırıyor.

Yerel paydaşların elektrik üretim projelerine katılımı nasıl sağlanabilir? Bireysel konut veya çiftlik projelerinin yanı sıra **kooperatifler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşlarının mülkiyetindeki projeler** bireylere elektrik üretiminde pay sahibi olma olanağı tanıyor aslında.

Yenilenebilir Enerji Kooperatifleri

Peki, yerel enerji sadece bir çevresel ve toplumsal sorumluluk projesi mi, yoksa ekonomik olarak da etkileri var mı? Örnek olarak dünyanın yenilenebilir enerji liderlerinden Almanya'ya bakalım: Ülke genelinde elektrik üretiminin %20'si yenilenebilir kaynaklardan sağlanırken, bu projelerin %50'sininin mülkiyeti (çoğunlukla kooperatifler yoluyla) bireylere ait. Rüzgâr enerjisi alanında dünya liderlerinden olan Danimarka'da ise sayıları 100'ü geçen **yenilenebilir enerji kooperatifleri**, 150.000 aileye ait 3000 adet rüzgâr türbini kurdular.

Ülkemizde ise elektrik piyasası büyük şirketlerin kasasını doldurmakta, enerji güvenliği ve fiyatları bir vanaya bakmakta, enerji sektörü çevreyi kirleten ve iklimi değiştiren bir rotaya kilitlenmiş görünmekte ve hidroelektrik santralleri derelerin, yerel toplulukların ve ülkemizin cansuyunu tehdit etmektedir. İşte bu şartlar altında Türkiye'de artık '**enerji demokrasisi**' kavramını yaşama geçirme vakti gelmiştir.

Türkiye'deki yenilenebilir enerji ve insan potansiyeli göz önüne alındığında, ülkemizin yerel enerji üretimi alanında dünyanın önde gelen ülkelerinden birisi olabileceği açıktır. Fakat bunun için de toplumsal farkındalık, teşvik edici mevzuat ve devlet,

sivil toplum ve özel sektör nezdinde destek mekanizmalarının varlığı büyük önem taşımaktadır.

Ve artık ülkemizde bu hedefler doğrultusunda çalışan bir oluşum var: **Türkiye Yerel Enerji Platformu**, ülkemiz elektriğinin yerel yenilenebilir enerji kaynakları kullanılarak ve halk tarafından üretilmesinin yolunun açılması amacını taşıyan bir bilgi paylaşımı ve fikir alışverişi platformu olarak kuruldu.

Özel sektör, devlet kurumları, sivil toplumdan temsilcilerin ve ilgili bireylerin biraraya geldiği bu platform vasıtasıyla dünyadan en son yerel enerji proje ve mevzuat haberleri 15 günde bir elektronik olarak yayınlanan bir bültenle platform üyeleriyle paylaşılacak. İlk bülten 15 Kasım 2013 tarihinde yayınlandı. Platforma üye olmak ise çok kolay, tek yapmanız gereken site de yer alan linkteki formu doldurmak ya da **yereylesilenerji@gmail.com** adresinden platformun kurucuları **Dr. Baha Kuban** ve **Derya Tarhan**'a ulaşmak.

Çevreye ve insan sağlığına zararlı, merkezi, büyük ölçekli elektrik üretiminden; çevre ve insan dostu, yerel ve halka açık üretime geçmek dünyanın tek kurtuluşu gibi görünüyor. Bu geçişi yapmak için de topluluk ve bireylerin yenilenebilir enerji sektörüne doğrudan üretici olarak katılmalarının ve bu üretimden doğacak ekonomik, çevresel ve toplumsal faydaları doğrudan kendilerinin deneyimlemeleri büyük önem taşıyor.

İşte bu sebeple, haydi Türkiye, kendi enerjini üretmeye! ○

Yerel enerji veya bu platform ile ilgili daha fazla bilgi için <http://yereylesilenerji.blogspot.com> adresini ziyaret edebilirsiniz.

Sürdürülebilir Eğitim Paradigmaları ve Kritik Düşünme Algısı

Ünlü Fransız sosyolog ve düşünür Morin soruyor, cevaplıyor; eğitim bilimci Stephen Sterling yeni bir eğitim paradigmasını duyuruyor. Daha yaşanabilir bir dünya için eğitimin yeni hedefleri: “Holizm (doğanın bütünlüğü inancı), sistemli düşünme, sürdürülebilirlik ve karmaşa...”

 Rahmi AYDEMİR,
rahmiaydemir@gmail.com

UNESCO 2003 yılında Edgar Morin'den yeni eğitim teması için bir çalışma yapmasını istediğinde perdeyi aralayan ünlü düşünürün şu cümlesi ve sorduğu sorular, yeni bin yılın antropolojik misyonuna ışık tutuyordu: "Eğitim, insanlık durumu üstüne ilk ve evrensel bir dersi içermelidir. Bizler **geze-gen çağında** yaşıyoruz; ortak bir serüven, nerede olursa olsun insanları kucaklıyor. İnsanlar bireysel olduğu kadar kültürel çeşitliliklerini tanırken, aynı zamanda ortak olarak insan olma vasıflarını da görebilmelidirler. İnsanı tanımak, önce, insanı evrenin içinde konumlandırmaktır, yoksa onu evrenden çekip almak değildir. (...) her bilgi, akla uygun bir bilgi olabilmek için, kendi konusunu bağlamı içine oturtabilmelidir. 'Biz kimiz?' sorusu, 'biz neredeyiz?', 'nereden geliyoruz?', 'nereye gidiyoruz?' sorularından ayrılmaz." Buna karşılık ünlü eğitim bilimci Stephen Sterling'in dejenere olmuş gerçek medeni topluma verdiği cevap ise her şeyi açıklar nitelikte: "**Doğa bizim kimliğimizin kaynağıdır**".

İlişkiyle Eğitime Katkı Sağlamak

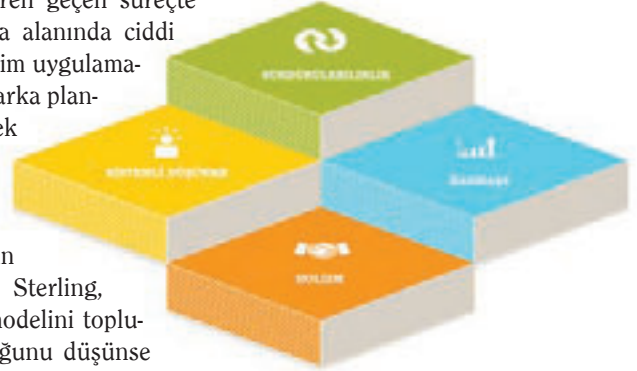
İnsanoğlunun doğa ile girdiği çatışma sonucunda etkilerini daha fazla hissettiğimiz çevre bozulmasının, yine insan tarafından onarılabileceği gerçeğinin anlaşılmasıyla, çevre eğitimi, toplumda gerekli biliş, duyuş ve davranış değişikliği yaratmanın başlıca yolu olarak görülmeye başladı. 1972'den beri öğretim üyesi olan ve kendini çevre eğitimlerine adanmış Sterling; İngiltere Çevre Konseyi'ne katıldıktan sonra, sorunu yazar olarak defalarca dile getirdi. Stockholm'de düzenlenen Avrupa Birliği Konferansı "**İnsan-Çevre**" konusunu net bir şekilde ele alınca, çok sayıda üst düzey yönetici 'Çevre Eğitiminin' öneminden bahsetti ve daha sonra da "**Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi**" (ESD) başlığıyla, bu kararın yerel politikaya uygulanması gerektiğini vurguladı. O günden bu yana çok değişiklik olmadı. Bugün doğanın içerisinde bulunduğu durumun temel sebebi, mevcut eğitim teorisinin pratikte sürdürülemez uygulamaları içermesinden kaynaklanıyor. UNESCO Raporuna göre, **1992**

Edgar Morin

Rio+Zirvesi'nden itibaren geçen süreçte sürdürülebilir kalkınma alanında ciddi ilerlemeler olsa da, eğitim uygulamaları bu alanda oldukça arka planda kaldı. Dikkat etmek ve korumak yerine **rekabetçi ve tüketici olmayı** öğrendiğimiz bu çağda, paradigmanın büyümesi için çalışan Sterling, sürdürülebilir eğitim modelini topluma katmanın zor olduğunu düşünse de inancını yitirmiş değil.

Sterling'e bu fikrin ilk olarak nasıl gündeme geldiğini sorduğumuzda bizi 2001'in başlarına götürüyor. "**Schumacher Briefings** ofisinde yeni eğitim modellerinin geleceği hakkında konuşuyorduk. Çevre ve sürdürülebilirlik alanında 30 sene çalıştıktan sonra, başarılı olmak için tek yolun daha ayrıntılı olmak, geliştirmek, pratik yapmak ve değişen eğitim paradigması hakkında daha fazla tartışmak gerektiğine inanıyordum. Genel eğitimin içerisinde bir alt dal olan çevre eğitimi yaygın olmasa da uygulanıyor ama topluma entegre olmuyordu. Briefings'in mevcut eğitim düzenini iyileştirme önerisi bana pek mantıklı gelmemişti. O gün yeni bir eğitim kültürünü ve anlayışını ilk kez gündeme taşıdık." Sterling aynı zamanda "**Sustainable Education**" adlı kitabında, **ölü bir toplumu eko-kültürle diriltmenin** nasıl gerçekleştirilebileceğini şu cümlelerle açıklıyor: "Kültürel eğitim ve öğrenim değişkenini, dünyanın daha ekolojik ya da ilişkiyel görüsüne

Sterling; demokratiklik, cesaret, eşitlik ve adalet gibi kavramlarla, geçmişteki en iyi liberal uygulamaları ve özgürlüğü "Sürdürülebilir Eğitim" çatısı altında topluyor.

“Ülkelerin bugünkü durumu, bizden önce yaşamış olan kuşakların keşiflerinin, icatlarının, iyileştirme ve mükemmelleştirmelerinin, uygulama birikimlerinin bir sonucudur: Bunlar, günümüz insanlığının entelektüel sermayesini oluşturur; her ulusun verimliliği, sadece, kendinden önceki kuşakların bıraktıklarıyla bunlara kendi imkânlarıyla kattıklarından nasıl yararlandıklarıyla orantılıdır” diyor Sterling.

dayandırdığımız takdirde; duygusal ve fiziksel ihtiyaçların bilişsel yetenek ve yaratıcılığı kapsadığının farkına varacağız.” Eğitim öngörüsünün yalnızca öğrenmeyi ve pratik deneyimi sürdürülebilir kılmak için tasarlanmadığının önemine değinen yazarın bu yaklaşımı sadece günümüzdeki ulusal yenilik sistemlerinin işleyişlerindeki temel niteliklerini öngörmekle kalmayıp, eğitim sistemi için de yeni bir başlangıç yapmak için çok geç olmadan çağın zihniyetini değiştirmesi gerektiğinin altını çiziyor.

Bugün Brezilya’da; Sterling’in “yeni öğrenim sinerjimi sağlıyor” dediği ve Morin’in günümüzde insanlık durumunu dünyadaki yerine oturtmak için, doğa bilimlerinden kaynaklanan bilgilerle, insanın çok boyutluluk ve karmaşıklığı aydınlatmak için beşeri bilimlerden kaynaklanan bilgilerin birleştirilmesi gereği anlayışına en yakın kuruluş olma özelliğini taşıyan bir enstitü var. Üstelik karşılıklı eğitim reformu için de yeni kapılar açıyor: “Ethos”

Ethos Enstitüsü ve Eğitimin İş Kökeni

Bundan yaklaşık 15 yıl önce Brezilya’da vizyon sahibi birkaç üst düzey yöneticinin teşvikiyle bir araya gelen bir grup girişimci, olumlu toplumsal değişim yaratmakta iş dünyasının çok etkili bir güç olduğu vizyonunu paylaşmaya yönelik hareketi ilk kez dile getirdi. Böylece, hedefi “Şir-

ketleri, kendilerini toplumsal açıdan sorumluluk sahibi bir anlayışla yönetmeye yönlendirmek, teşvik etmek ve bu konuda onlara yardım etmek, bu şirketleri sürdürülebilir ve adil bir toplum yaratma sürecine ortak etmek” olan **Ethos İş ve Sosyal Sorumluluk Enstitüsü** doğdu.

Enstitü, kuruluşundan itibaren şirketleri yönetim standartlarını değiştirmeye, karar alma süreçlerine toplumsal, çevresel ve etik kaygıları da eklemeye teşvik etti ve bu süreci destekledi. Üçüncü baskısı yapılan **Ethos Göstergeleri**, şirketlerin yönetiminde sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanması ve değerlendirilmesi için bir yol haritası oldu. Enstitü aynı zamanda **Küresel Raporlama Girişimi** ve **Küresel İlkeler Sözleşmesi** gibi uluslararası araç ve standartların benimsenmesini de destekliyor. Çeşitli çalışma grupları, daha iyi kamu politikaları oluşturulması için baskı yapıyor. Ayrıca Enstitü başka oyuncularını da (yerel ve ulusal yönetimler, tüketiciler, sivil toplum örgütleri, sendikalar, bilim dünyası ve medya) **İklim Forumu** gibi etkinlikler aracılığıyla şirketlere baskı kurmak ve sorumluluk sahibi davranışlarını ödüllendirmek konusunda harekete geçirdi.

Bu hareketin sınırları anlaşılınca (piyasalarda, şirketlerde ve toplumlarda değerleri değiştirmenin ne kadar zor olduğunu görererek) yoğun bir düşünce sürecinin ardından bir başka strateji doğdu. Bu yeni adım, sivil toplum örgütlerinin işbirliğiyle, yönetimler ve küresel sürdürülebilirlik hareketi tarafından uygulanacak bir ulusal sürdürülebilir kalkınma projesi oluşturmayı amaçlıyor. Sözü edilen küresel hareket, Rio+20 ile ilgili olarak dünya genelinde insanlar arasında giderek artan etkileşimden faydalananıyor. Ethos, sürdürülebilirlik kültürünü kurumsal davranışlarda derin değişiklikler yapabilecek kadar olgunlaşması için çalışıyor.

Yaşama boyun eğmek, yaşama yön vermek. Gezegenin birliğini, çeşitlilik içinde gerçekleştirmek... **Timothy C. Mack**’in gelecek kaygılarına karşı; “Sürdürülebilir Eğitim” bireyin her şeyden önce empati, özdeşleşme ve kendini yansıtmaya olgularına kavuşması için son bir şans olabilir. ○

IRENEC 2014

IRENEC

4. ULUSLARARASI %100 YENİLENEBİLİR ENERJİ KONFERANSI

www.irenec2014.com

%100 YENİLENEBİLİR ENERJİYE GEÇİŞ TEK ÇÖZÜM

Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliğinin Türkiye Bölümü **EUROSOLAR Türkiye**, Birliğin vizyonu doğrultusunda %100 yenilenebilir enerjilere dönüşümün teknik, ekonomik, siyasi boyutlarının ve sanayide, mimaride, ulaşımda ve eğitimde hayata geçme yollarının tartışılacağı uluslararası bir platform yaratmak için her yıl, **IRENEC Uluslararası %100 Yenilenebilir Enerji Konferansları** düzenlemektedir.

Mevcut enerji ağını gelecekte tümüyle %100 Yenilenebilir Enerjilere dönüştürme küresel hedefi, **IRENEC2013** Konferansının sonuçlarının ortaya koyduğu yolları da takip ederek **IRENEC 2014**'ün konularının da ana teması olacaktır.

IRENEC 2014 Konferansında sizi de aramızda görmekten çok mutlu olacağız.

26-28 HAZİRAN 2014
T Ü R K İ Y E

www.eurosolar.org.tr

EUROSOLAR Türkiye
Avrupa Yenilenebilir Enerji Birliği
Türkiye Bölümü

Çin'in **Şanghai** kentinde hava kirliliği rekor düzeye ulaştı. Havadaki zararlı partikül oranının yapılan ölçümler sırasında bir süre 600 mikrogramın da üzerine çıktığı belirtiliyor. **Dünya Sağlık Örgütü** güvenlik sınırınının 25 mikrogram olduğunu açıklamıştı.

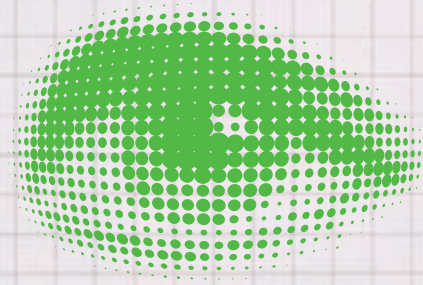
Manisa'da ağaçlarla kaplı 21 dönümlük arsa, Belediye ile Valiliğin arasını açtı. Valilik, Atatürk Mahallesi'nde ağaçlarla kaplı 21 dönümlük arsaya Kaymakamlık binası yapılmasını isteyince **Belediye Başkanı MHP'li Cengiz Ergün**, ağaçlarını kestirmeyeceklerini ve suç duyurusunda da bulunacağını açıkladı.

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında Fırat Nehri'nin suyuyla bereketlenmesi beklenen **Şanlıurfa'nın Harran Ovası**, yanlış sulama ve yetersiz drenaj kaynakları yüzünden yavaş yavaş kuraklığa teslim oluyor. Ziraat Mühendisleri Odası Şanlıurfa Şubesi, 252 bin hektarlık tarım arazisine sahip Harran Ovası'nda yaklaşık 18 bin hektarlık alanda, **aşırı tuzluluk** nedeniyle artık tarımsal faaliyet yapılamadığını, 50 bin hektarlık alanın da tuzluluk tehdidiyle karşı karşıya olduğunu açıkladı.

Bozcaada'da doğal sit alanına yapılan bağevleri adayı ayağa kaldırdı. 2009 yılına kadar birinci derece doğal sit alanı olan ve tek bir çivi çakılmasına bile izin verilmeyen yerleşimin konumu, önce 3. dereceye düşürüldü, sonra da yapılaşmaya açıldı. Tıpkı Gökçeada'da olduğu gibi Bozcaada gönüllüleri de bir forum kurarak mücadele başlattı.

Batman Çayı'ndan şehir merkezine kadar gelen **susamuru**, görenler arasında heyecan yarattı. Batman Üniversitesi'ne bağlı Sağlık Meslek Yüksek Okulu bahçesindeki güven-

GÖZÜMÜZDEN

KAÇMAYANLAR

Zeytincilik Yasası, Kazdağları'nda altı altın madenini durdurdu; Şanghai kirlilik rekoru kırdı; kırmızı palmye böceği İstanbul'a ulaştı; en fazla çevre cezasının kesildiği il Kocaeli oldu; Asena'yı da öldürdüler; radyoaktif kaynak bulunduran yoğunluk-nem ölçüm cihazını çalanlar dikkat!

 Gözde İVGİN

lik kulübesine gelen susamurunu fark eden görevliler ve öğrenciler, durumu Orman ve Su İşleri Müdürlüğü'ne bildirdi. Okul bahçesine gelen ekipler, susamurunu doğal yaşam alanına bıraktı.

Burdur'un merkeze bağlı Yaylabeli Köyü'nde bir **vaşak öldürüldü**. Bölgede silah seslerini duyanların ihbarı üzerine olay yerine gelen **Doğa Koruma ve Milli Parklar 6.**

Bölge Müdürlüğü ekipleri, avlanmaya devam eden Hüseyin D.'yi yakalayarak tüfeğine el koydu. Önce vaşağa ateş etmediğini söyleyen Hüseyin D., daha sonra tavşan zannederek ateş ettiğini söyledi. Hüseyin D.'ye, 6 bin TL tazminat, avcılık belgesi olmadan avlandığı için 437 TL, koruma altındaki hayvanı avlamaktan 291 TL, avlanma süreleri dışında avlanmaktan 291 TL ve yasak alanda avlanmaktan 291 TL olmak üzere toplam 7 bin 310 TL idari para cezası uygulandı.

Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da birçok ilde 1-2 saati aşan **elektrik kesintileri** yaşanıyor. Batı bölgelerinden ilk kesinti açıklaması Trakya Elektrik Dağıtım'dan geldi. Şirketten yapılan açıklamada, olumsuz hava koşulları nedeniyle, Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde enerji dengelenmesi adına kısa süreli elektrik kesintilerinin yapılacağı duyuruldu. **The Wall Street Journal'a** konuşan bir bürokrat, bunun elektrik kesintilerine başlaması anlamına geldiğini söyledi.

GDO'lu mısırların hayvan yemi olarak kullanımı ile ilgili Danıştay'dan çarpıcı bir karar çıktı. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, **GDO'lu mısırların hayvan yemi** olarak kullanımına izin veren **Biyogüvenlik Kurulu** kararlarının yürütmesini durdurdu. Kararla, söz konusu mısırların ithalatı yasaklanmış oldu.

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (**TEİAŞ**) tarafından projelendirilen ve Balıkesir'den başlayıp Çanakkale'nin **Biga ve Lapseki ilçelerine** ulaşan enerji iletim hattı, Yenice Köyü sakinlerini ayaklandırdı. Lapseki'ye bağlı Yeniceköy'de enerji nakil hattının meyve bahçelerinden geçmesi tepki çekti.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın "3/1 Numaralı Ti-

carci Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Değişiklikle, tebliğde istisna tanınacak türlerden hamsi, sardalya ve istavrite “lüfer” de eklendi. Buna göre, **avlanabilir asgari boyları ve ağırlıkları** hamsi, sardalya, istavrit ve lüferde ağırlıkça %15, diğer su ürünlerine ise ağırlıkça %5 oranında küçük boylara istisna tanınacak.

MUĞLA’nın ilçeleri Marmaris ve Fethiye’ye ulaşımının kesintisiz sağlanabilmesi için doğal ve arkeolojik sit alanındaki **Gökova Kavşağı’na yapılması düşünülen viyadük**, çevrenin doğal dokusunu bozacağı gerekçesiyle tepkilere neden oldu. Projeye sınır komşu **Akyaka Belde-si Belediye Başkanı CHP’li Ahmet Çalca**, tasarının yanlış olduğunu savundu.

Atatürk’ün bir çınar ağacının dallarını kesmemek için kızaklarla 5 metre ileriye taşıttığı “**Yürüyen Köşk**”ün bahçesindeki ağaçlar, bahçe kenarına yapılacak yeni çitlere yer açabilmek için kesildi. Atatürk Bahçe Kültürleri Yalova Merkez Araştırma Enstitüsü Müdür Yardımcısı **Mustafa Öztürk**, ağaçların kesilmesi için yasal izinlerin alındığını açıkladı.

Muğla ve Antalya illerinin sınırlarının kesiştiği noktada bulunan **Saklıkent Kanyonu** yakınında kurulmak istenen **HES projesi**, yöre halkının ve yaşam savunucularının tepkilerinden dolayı geri çekildi. Kiler Holding bünyesinde faaliyet gösteren Ekol Elektrik Üretim A.Ş tarafından yapımı planlanan Bulğurlar Gebeş HES projesi için EPDK’ya yapılan üretim lisansı başvurusu firma tarafından geri çekilirken yöre halkının projeye karşı açtığı dava da düşmüş oldu.

Nesli tükenme tehlikesi altında ol-

duğu için uluslararası kotalarla korunan **orkinoslar, İstanbul’da tezgâha düştü**. Tezgâhta kilosu 13 TL’den satılan mavi yüzgeçli orkinoslarla ilgili olarak İl Tarım Müdürlüğü’ne şikâyet yağdı. Şikâyetlerin ardından Maltepe’de iki tezgâha 923 TL ceza kesildi.

Çanakkale Belediye Meclisi aralık ayı toplantısında, **Belediye Başkanı CHP’li Ülgür Gökhan, Kazdağları’ndaki madencilik faaliyetleri** neticesinde ortaya çıkan durumu gündeme getirdi. Başkan Gökhan, ‘çevre katliamı’ olarak nitelendirdiği madencilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan manzaranın fotoğraflarını meclis üyeleri ve kamuoyu ile paylaştı.

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, Meteoroloji Genel Müdürlüğünde düzenlediği basın toplantısında, 2013-2014 su ve yağış durumu hakkında bilgi verdi. Türkiye’de **yağış yılının** 1 Ekim ile bir sonraki yılın 30 Eylül’ünü kapsadığını ifade eden Eroğlu, Türkiye’nin uzun yıllar yağış ortalamasının 643 milimetre olduğunu söyledi. 1 Ekim 2012 ile 30 Eylül 2013 arası, Trakya ve Ege Bölgesi’nde, Hatay civarında ortalamamın üzerinde yağış olduğunu belirten Eroğlu, Doğu Anadolu’da yağışların azaldığını kaydetti.

Kanal İstanbul kapsamında 3. havallımanı aksında yer alan beş köye, **kamulaştırma** tebligatları ulaşmaya

başladı. Proje alanındaki yedi maden şirketine de arazileri 3 ayda boşaltmaları için yazı yollandı.

Yargıtay, **Boğaziçi öngörünüm bölgesindeki Kanlıca’da**, 30 yıldır yapılaşma izni verilmeyen arazinin kamulaştırılmasına ilişkin Beykoz Asliye Hukuk Mahkemesi’nce verilen kararı onayladı.

Sinop illine bağlı sekiz köyün tamamını sular altında bırakan **Boyabat Barajı ve HES projesinde**, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun barajın yapımına ilişkin verdiği karara uyulmadığı ortaya çıktı. Koruma Kurulu, 1996’da verdiği kararda baraj ve HES projesinin yapımı için sular altında kalacak yerleşimlerin rölelerinin çıkarılarak benzer dokuda yeniden inşasını şart koştu. Ancak baraj inşaatı tamamlanarak 8 köy 2011 yılında sular altında kalırken köylerin yeniden inşasına yönelik herhangi bir adım ise atılmadı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla sanayi tesisleri ve diğer faaliyetlere yönelik denetimlerini sürdürüyor. **ÇED İzleme ve Çevre Denetimi Dairesi Başkanlığı** ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerince bu yılın dokuz ayında, toplam 27 bin 757 denetim yapıldı. Denetimler sonucunda çevreyi kirlettiği belirlenen tesislere toplam 50 milyon 574 bin 371 lira ceza uygulandı. Bu yıl faaliyeti durdurulan tesis sayısı ise 107 oldu. En fazla çevre cezasının kesildiği il ise 6 milyon 951 bin lirayla Kocaeli oldu.

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi’nin düzenlediği, “4. tarihi yapıların güçlendirilmesi ve geleceğe güvenle devredilmesi sempozyumu”nda ilginç bir gelişme yaşandı. Neredeyse bir açık hava müzesi olan Türkiye’nin ve özellik-

le de İstanbul'un tarihi yapılarının yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu vurgulanan sempozyumda bu tehlike için çok çarpıcı bir örnek verildi. Örneği İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden **Prof. Dr. Zeynep Ahunbay**, Bursa'da çektiği fotoğrafla paylaştı. Fotoğrafta, Dünya Mirası adayı Bursa'daki Yıldırım Medresesi'nin iç duvarlarına döşenmiş kalorifer boruları görülüyor.

Üsküdar Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğüne bağlı ekipleri Ünalın mahallesindeki bir site içinde yer alan koruluk alana giderek **ağaç kıyımı** yaptılar. 25 yıllık sitenin kuruluşu sırasında dikilmiş 100'e yakın çam ağacından oluşan bu koruluk Emaar İnşaat grubunca satın alınan Halis Toprak arazisininde yapılan toplu ağaç kıymından sonra çevrede kalan tek yeşil alandı.

İstanbul'un taze sebze ihtiyacını karşılayan ve kent merkezine yakın tarım alanlarından olan **Sarıyer'deki Gümüşdere bostanları yok olmaktan kurtuldu**. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından tarım alanı olarak kabul edilen araziye atık arıtma tesisi yapılması için Toprak Koruma Kurulu'ndan geçen Mart ayında karar çıkmış, Kurul, yaklaşık 60 dönümlük, tek parsel olan arazinin 80 dönümünün tarım statüsünden çıkarılarak İSKİ'ye tahsis edilmesine karar vermişti. Gümüşdere bostanlarını yok edecek

arıtma tesisi projesi köy halkının yoğun itirazı üzerine geri çekildi.

Mersin, Antalya ve Adana'da görüldükten kısa süre sonra Aydın, Muğla ve İzmir'e kadar yayılan **'kırmızı palmye böceği'** İstanbul'da da zarara yol açmaya başladı. Sahil kentlerinin ardından geçtiğimiz aylarda önce Kartal sahilinde, ardından Büyükkada'daki palmyelerde görülmeye başlanan zararlı böceklerle mücadele gittikçe zorlaşıyor.

Türkiye'de son zamanlarda katledildiği "kayıtlara geçebilen" leopar, vaşak ve karakulağa bir kurban daha eklendi. **Türkiye'nin uydu vericili ilk dişi kurdu Asena** kaçak avcılar tarafından öldürüldü. Asena vericiliyle izlendiği 5,5 ayda 230 kilometrekare alan içinde 1934 km yol katetmiş.

Sakarya'nın içme suyu ihtiyacını karşılayan **Sapanca Gölü'ndeki çekilme**, kuraklık ve sanayi amaçlı tüketim nedeniyle bazı kıyılarda 40 metreyi aştı. Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürü **Rüstem Keleş**, gazetecilere yaptığı açıklamada, gölün su kaynaklarının sabit olduğunu, tüketimin ise her geçen gün arttığını söyledi.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, HES'lerin doğayı mahvettiğini kabul etti. Bundan sonra küçük HES'lere izin vermeyeceklerini açıklayan Bayraktar, "Türkiye, yılda 60 milyar dolarlık enerji ithal ediyor. Nükleer santral olmadan bu işin altından kalkamayız. HES'lerle de olmaz. **HES'lerle ufak dereleri mahvediyoruz**. 10 megavattan az enerji üretecek HES'lere kesinlikle vermeyeceğiz. Bundan sonra bunun hesabını sorarsınız" dedi.

Gezi protestoları sırasında hayatını kaybeden hayvanlar için Türkiye aleyhine dava açılması tale-

biyle Uluslararası Hayvan Hakları Mahkemesi'ne başvuran **Yeryüzüne Özgürlük Derneği**, başvuru dosyasını açıkladı. Dosyada, protestolar sırasında polislin kullandığı yoğun biber gazı ve oluşan kaos ortamı nedeniyle ölen hayvanlarla ilgili fotoğraf, video gibi görsel deliller de bulunuyor.

İstanbul Zeytinburnu'nda hırsızlar tarafından bir inşaat şantiyesinden çalınan ve **radyoaktif kaynak bulduran yoğunluk-nem ölçüm cihazı**, TA EK'i (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu) harekete geçirdi. TA EK resmi sitesinden yapılan yazılı açıklamada resmi de yayımlanan ölçüm cihazını gören veya bulanların kuruma başvurması istendi.

BM İklim Zirvesi yine beklendiği gibi sonuçlandı. Zirveyi başından beri izleyen ve etkide bulunmaya çalışan **sivil toplum örgütleri ve aktivistler**, hükümetlerin iklim değişikliğine karşı ciddi bir adım atmamalarını protesto ederek **zirveyi terk etti**.

Rusya'da yargılanan **Greenpeace üyesi Gizem Akhan** kefaletle serbest bırakıldı.

CHP Genel Başkan Yardımcısı **Sezgin Tanrikulu**'nun soru önergesine Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'ın verdiği yanıt, Türkiye'nin **riskli alan** ilan edilen yerlerin haritasını ortaya koydu. Buna göre riskli alan ilan edilen altı yer; **Amasya, Çorum, Gaziantep, Tokat, Adana ve Karaman**.

Antalya'nın Kemer İlçesi'nde, nesli tükenmekte olduğu için koruma altına alınan **karakulak**, yol kenarında ölü bulundu. Ormanlık alandan yolun karşısına geçmeye çalışırken bir aracın çarparak öldürdüğü tahmin edilen karakulağın yavrusu ise tüm aramalara rağmen bulunamadı.

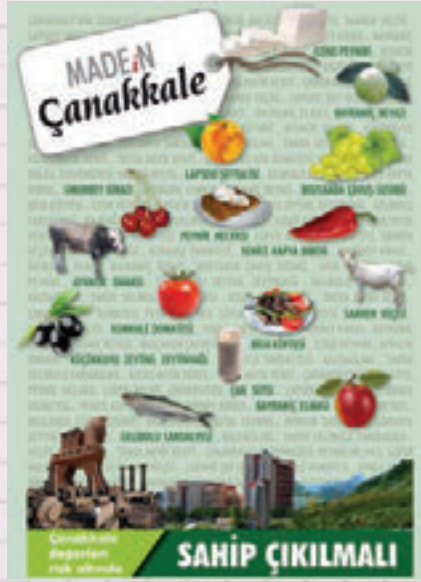
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, **yavru balıklarla ilgili bir tebliğ** yayınladı. Balıkçıların tuttuğu balıklarda göz ardı edilen **yavru balık miktarı yüzde 5'ten 15'e çıkarıldı**. Sivil toplum örgütleri ve balıkçı örgütleri tebliğin kimseye danışılmadan, bilimsel araştırması yapılmadan çıkarıldığı görüşünde.

Mezopotamya Ekoloji Hareketi ve BDP Diyarbakır İl Örgütü, **Dicle Nehri** üzerinde bulunan **Hevsel bahçesine yapılması planlanan HES'e** karşı "**Hes êdi bes**" sloganıyla yürüyüş düzenledi. Yürüyüşte konuşan BDP Muş Milletvekili Demir Çelik, Dicle Nehri'nin tarih boyunca özgür aktığını belirterek, sonuna kadar özgür akan Dicle'yi yaşatacaklarını söyledi.

Rize İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı İnşaat Yüksek Mühendisi **Murat Yazıcı**, dolgu alanında yapılan incelemelerin ardından, **Rize kent merkezinin** büyük bölümünü oluşturan dolgu alanında, 1970'li yıllardan sonra inşa edilen binalarda yaklaşık 70 bin kişinin yaşadığını açıkladı ve binaların mühendislik ilke ve hesapları yerine usta, kalfa zihniyeti ile inşa edildiğini söyledi.

TCDD'nin, **Yüksek Hızlı Tren'in kuşların göç güzergahında** bulunması nedeniyle kuş sürülerine çarpıp yok etmesi ile ilgili kuşların zamanla yolunu değiştireceği iddiasına **Doğa Derneği** yanıt verdi. Dernekten yapılan açıklamada, kuşların yollarını "önerine tren çıktı" diye değiştiremeyecekleri vurgulandı.

Yargıdan üst üste yaşam savunucularının sevindirecek kararlar gelmeye başladı. **Zeytincilik Yasası'nın** delinerek madencilğe olanak tanınmasının önünü açan yönetmelik değişikliğinin yürütmesi durdurulurken, **Kaz Dağları'nda işletme aşamasına gelen altı altın madenin**in hepsi

için yürütmeyi durdurma kararı verildi.

İSKİ verilerine göre İstanbul'un su ihtiyacını karşılayan **barajların doluluk oranı**, geçtiğimiz yıllara göre düşüş gösteriyor. Bu yıl barajların doluluk oranı geçtiğimiz yıla göre yüzde 6,5 düşerek 40,39'a geriledi. Pabuçdere Barajı'nda yüzde 1,8'e inen doluluk oranı, Elmalı'da 3,86, Kazandere'de 7,23 ve Alibeyköy'de 18,67'e kadar düştü.

Yılbaşında belirlenen **tarımsal destekleme bütçesinde büyük sapsmalar** oldu. En büyük sapma ise hayvancılık ve fark ödeme-prim desteğinde. Yılbaşında açıklanan destekleme bütçesine göre hayvancılığa 2013'te 2,4 milyar lira destek verilecekti. Ancak, hayvancılığa bu yıl 500 milyon lira ek destek verilecek. Gelecek yıl hayvancılık destekleri için öngörülen destek tutarı ise 2,7 milyar lira. Bu nedenle gelecek yıl hayvancılık desteklerinde artış olmayacağı gibi bazı kalemlerde düşüş olacak.

İtalya'nın Sardunya Adası'nda "**Kleopatra hortumu**" nedeniyle ölenlerin sayısı artıyor. Ülkenin batısındaki Sardunya'nın özellikle kuzeydoğusundaki **Olbia kenti** ve civarında yaşamı olumsuz etkileyen hortum, can kaybına neden olur-

ken, günlük yaşamı da felç etti.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğü, Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ne **atık su abonesi olmadığı** gerekçesiyle 2006-2013 yılları arası için 14,3 milyon lira para cezası kesti. ASKİ, ODTÜ'nün su tahsis ettiği kampüs içindeki işletmelere de kaçak su kullanımından dolayı toplam 22 bin lira para cezası kesti.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı **Binali Yıldırım**, Ankara-İstanbul yüksek hızlı tren hattının şubat veya en geç mart ayında faaliyetine başlayacağını açıkladı.

Ekvador Yüksek Mahkemesi, Amerikan Chevron petrol şirketini 1970'ten 1990'a kadar zehirli atıklarını Amazon ormanlarına boşalttığı gerekçesiyle **9 milyar 500 milyon dolar cezaya** mahkum etti. **Chevron** şirketinin bir sözcüsü hükümün "gayrimeşru ve uygulanamaz" olduğunu ifade etti.

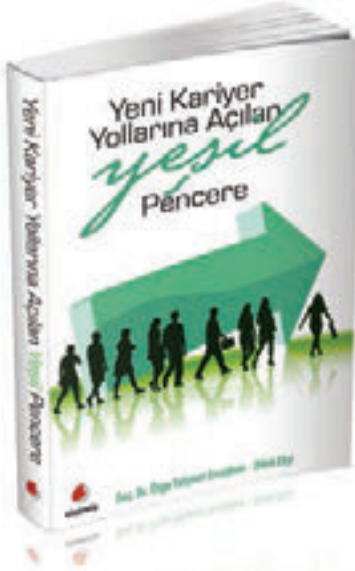
Türkiye'nin en güzel doğal koruma alanları arasında yer alan **Ayvalık Adaları Tabiat Parkı için tehlike çanları** çalıyor. Ayvalık Belediyesi'nin iddiasına göre Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanan Ayvalık Adaları Planı Değişikliği raporu, adaların koruma statüsünü düşürüp yeni yapılaşmanın önünü açıyor. Rapora itiraz eden Başkan **Hasan Bülent Türközen**, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimin görüşü alınmadan hazırlanan rapora göre yapılacak planın, Ayvalık Adaları Tabiat Parkı'nı yok edeceğini dile getirdi.

Kaynaklar: Habertürk, Radikal, Hürriyet, Evrensel, Bianet, Dünya, CNNTURK, Milliyet, Doğan Haber Ajansı, Fırat Haber Ajansı, ANKA, Yeşil Gazete, başkahaber.org, Anadolu Ajansı, Zaman, Birgün, Sabah, Cumhuriyet, Taraf.

Yeni Kariyer Yollarına Açılan Yeşil Pencere

*Yazarlar: Doç. Dr. Özge Yalçın Ercoşkun ve Dilek Ekşi
Yayınevi: Sinemis Yayınevi, Aralık 2013*

Sevindirici bir gelişme: Her ay mutlaka Türkiye sürdürülebilirlik yazımına yeni ve özgün bir eser ekleniyor. Bunlardan biri de Doç. Dr. Özge Yalçın Ercoşkun ve Dilek Ekşi'nin birlikte hazırladıkları, Yeni Kariyer Yollarına Açılan Yeşil Pencere kitabı. Yazarlar amaçlarını, "Yeşil Dönüşümün getirdiği yeni iş modeli fırsatlarına bir pencere açmak" şeklinde açıklıyor 'Sürdürülebilirlik' ve 'yeşil işler' ifadelerinin, Türkiye'den farklı sektör temsilcileri ile yapılan röportajlarla anlamını biraz daha belirginleştirmeye çalışan kitabın, konuyla ilgili **öğrencilere, yerel yönetimlere, ekoloji ve permakültür meraklılarına, insan kaynakları uzmanlarına ve yöneticilere** ilham verebileceğini düşünüyoruz. Kitapta, yeni iş fırsatları oluşturabilecek girişimlerden, yeni mesleklere, şirketlerin iş süreçlerindeki değişimden, İnsan Kaynağı yönetimindeki yeni yaklaşımlar ve dünyadan başarı örneklerine kadar uzanan bir yelpaze açılıyor. Ayrıca, kamunun, politik organların ve medyanın da bu dönüşümdeki rolleri Türkiye'den seçilen örnek uygulamalarla aktarılmaya çalışılıyor.

Organik Ötesi Tarım

*Yazar: Hakan Ozan Erzincanlı
Yayınevi: Yeni İnsan, Aralık 2013*

Nasıl bir tarım istiyoruz?

Bu sorunun etrafında sürüp giden yoğun tartışmalar var. Bu tartışmalar çoğu zaman ne yazık ki makro-politikalara kilitleniyor. Oysa küçük köylülerden, büyük ölçekli çiftçilere, şehirde tarım yapan kent bahçecilerinden, balkon bahçecilerine kadar tarımsal faaliyette bulunanlar için ortak değerler ve yöntemler oluşturmak mümkün.

Hakan Ozan Erzincanlı kendi ziraat deneyiminden yola çıkarak, **Fukuoka**'nın doğal tarımı, organik tarım, ekolojik tarım ya da **permakültür** gibi örneklerle işleyerek, bütünlüklü bir tarımsal yöntemi geliştirmemizin yollarını arıyor aslında. Anadolu'nun 10 bin yıllık tarımsal deneyimini ve dünyanın çeşitli kültürlerinde yoğrulmuş yeni yöntemleri bir araya getirmeye çalışan kitabın, Erzincanlı'nın bir seri olarak tasarladığı çalışmalarının ilk halkası olduğunu hatırlatalım.

Kentler Neden Doğmadan Ölüyor? Sürdürülebilir Şehir VIII

*Editörler: S. S. Zubir ve C. A. Brebbia
Yayınevi: WIT Press, Aralık 2013*

Uzun soluklu bir kentsel dönüşüm ve sürdürülebilirlik serisinin sekizincisi olan **Sürdürülebilir Şehir VIII**'in ana eksenini, dünya nüfusunun kentlere göç edişi ve kentlerin, kaynaklarını optimum kullanan etkili yaşam alanlarına nasıl dönüştürebileceği üzerine kurmuş. Göçün artmasıyla beraber kentlerin yaşam standartlarının düştüğünün altını çizen çalışma, kentleşme sürecinin sorunlarını masaya yatırıp yeni oluşan şehirlerin, daha kent yaşantısı oturmada

bütün kaynaklarını nasıl tükettiklerini, yani **doğmadan öldüklerini** inceliyor. Eski şehirlerin "sakatlanışı", ölü doğan yeni şehirler ve yapılanma sorunları, kitabın girizgahını oluşturuyor. Bu karamsar girişe karşın, kitabın karanlık bir gelecek tasviri olduğu düşünülmesin. Editörler, şehirlerin mimarlar, mühendisler ve bu alanda çalışan diğer uzmanların yeni fikirlerini ve yeni teknolojileri denemeleri için gerekli imkânları sunduklarının altını çizerek, yeni şehirleşme modellerindeki sürdürülebilirlik prensiplerini örneklendiriyor.

Bir Kez Daha İklim Değişikliği Liderleri Arasındayız!

Coca-Cola İçecek Türkiye olarak dünyanın en yaygın ve prestijli çevre girişimlerinden biri olan Karbon Saydamlık Projesi'nin (CDP) 2013 Türkiye Raporu'nda hem saydamlık hem de performans kategorilerinde ödül olarak, ismimizi **Türkiye'nin İklim Değişikliği Liderleri** arasına bir kez daha yazdırdık.

*Sürdürülebilirlik
yolculuğumuzda değişime
liderlik etmeye devam
edeceğiz...*

Coca-Cola İçecek

Coca-Cola İçecek Sürdürülebilirlik Raporu'na
www.ccl.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

“BİYOÇEŞİTLİLİK PROJE YARIŞMASI” YLA

Biyolojik Çeşitliliği Artır, Doğal Hayata Değer Kat

Türkiye'nin lider çimento üreticisi Akçansa olarak, Tüm dünyada düzenlenen bir yarışmayı ilk kez Türkiye'ye getiriyor, maden sahalarının biyolojik değerini artırmak için "Biy çeşitlilik Proje Yarışması" nı düzenliyoruz.

Üniversitelerin moleküler biyoloji ve genetik, ziraat fakültelerinde, biyoloji ve ekoloji bölümlerinde okuyorsan, "Biy çeşitlilik Proje Yarışması" na sen de katıl. Aşağıdaki konularda yaratıcılığını konuşturarak çevreye, doğal yaşama ve sürdürülebilir geleceğimize katkıda bulun.

- **Maden sahalarında biyolojik çeşitliliğin keşfedilmesi**
Seçilen maden sahalarındaki biyolojik çeşitliliğe ilişkin daha çok bilgi topla.
- **Biyolojik çeşitlilik ve rehabilitasyon**
Doğanın korunması, ormancılık, tarım, eğlence, konut alanları vb. yerlerde biyolojik çeşitliliği teşvik et.
- **Biyolojik çeşitlilik ve eğitim**
Etkinlikler, doğal yollar, okullar, STK'lar, üniversiteler ile işbirliği yap. Madencilik ve biyolojik çeşitliliğe odaklanma: sosyal ve eğitimsel faaliyetlere yönelik konsept geliştir.
- **Maden çıkarma esnasında biyolojik çeşitlilik yönetimi**
Maden çıkarma süresi boyunca taş ocaklarının biyolojik çeşitlilik değerini en uygun hale getir.

Kabul edilen tüm projeler, aynı anda hem ulusal hem de uluslararası ödüller için yarışacaklardır.

Bes kategoride 1.500 €, 3.000 € ve 5.000 € tutarında ulusal ödüller, 10.000 € tutarında bir uluslararası ödül ve en iyi genel projeye 30.000 € tutarında bir büyük ödül verilecektir.

"Biy çeşitlilik Proje Yarışması" yla İstanbul Catalca'daki Kovukdere Sıst Sahası ile Çanakkale'deki Bozalan Kıl Sahası'nın taş ocaklarındaki biyolojik çeşitliliği artır, doğal hayata değer kat.

QUARRYLIFEAWARD HAKKINDA: Maden sahalarının biyolojik değerini artırmayı amaçlayan QuarryLifeAward, yabancı ortağımız HeidelbergCement'in yurt dışında yıllardır düzenlediği uluslararası bir yarışmadır.

